

ΦΙΛΕΡΓΟΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΝ.

ΕΤΟΣ Β'.

ΙΟΥΝΙΟΣ 1878

ΤΕΥΧΟΣ ΙΗ'.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ἡ Τελετὴ τῆς Ἑργασίας. — Ἐρησκεία, Προσευχή. — Συμβουλή. — Μελαγχολικαὶ σκέψεις. — Ὁ Ἰερεύς. — ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ, Περί ἰωδίου, περί φωσφόρου, περί ἀρσενικοῦ. — Οἱ Φράγχοι Δούκες τῶν Ἀθηνῶν. — Τρόπος τοῦ εὐτυχῶς διαίειν. — Ὁ Μηστήρ τῆς νεκρῆς. — Ἡ Φιλία. — Αἱ Βίρκαται. — Τὸ Ἄντρον τῶν Ἠχῶν. — Τὸ ὕλικῶς ἀδύνατον τῆς αἰωνιότητος τῶν ποιῶν. — Περί τῆς Ἀληθείας. — ΠΟΙΗΣΙΣ, Εἰς κόκκος σίτου, Εἰς τὸν ἄωρον θάνατον τῆς ὀρφανῆς φίλης μου, Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς Κοινωνίας.

Ἡ ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Τὴν Κυριακὴν 26 Μαΐου, τὸ ἐν Γκύ-
ξη Οἰκογενειαγωγεῖον ἐπανηγύριζε τὴν
τελετὴν τῆς ἐργασίας, προεδρεύοντας
τοῦ κυρίου Γκοδέν, ἰδρυτοῦ τοῦ Οἰκο-
γενειαγωγεῖου, περισταιοχουμένου ὑπὸ
τῶν ἐκλελεγμένων ἀρχηγῶν τῶν διαφό-
ρων συμβουλιῶν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, καὶ
δέκα τεχνητῶν μεταξὺ τῶν ἀρχαίων ἐρ-
γατῶν τοῦ ἐργοστασίου. Ἡ ἀνοικοδό-
μησις εὐροχώρου μεγάρου καὶ ἐργο-
στασίου πρωτοτύπου καὶ πάντων τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ τῶν τόσον ἄρμο-
δίων εἰς τὴν εὐημερίαν λαοῦ ἐργατικοῦ
εἶναι ἔργον ἐνός καὶ μόνοι ἀνθρώπου,
ὅστις ἠγωνίαθη πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν
κατὰ διαφόρων ἀντιπνοῶν ἀνέμων.

Τὸ ἔργον τοῦτο ὁ κ. Γκοδέν τελειο-
ποιεῖ ὁσημέραι θέλων αὐτὸ οὐριον ἀνώ-
τερον τοῦ τῆς χθὲς καὶ ἐκκαθαρίζων
οὕτως εἰπεῖν, αὐτὸ, ἵνα φθάσῃ εἰς τὰ ἡ-

θικά καὶ ὕλικὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα
σκοπεῖ, δηλ. τὸν ἀληθινὸν καὶ πεπραγ-
μένον Συνεταιρισμὸν τοῦ κεφαλαίου, τῆς
ἐργασίας καὶ τῆς ἰκαιότητος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν παίδων, τῶν ἐργα-
τῶν τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, τοῦ συρ-
ρεύσαντος πλήθους εἰς τὴν ἐκλαμπρον
ταύτην τελετὴν, ὁ κύριος Γκοδέν ἀπήγ-
γειλε τοὺς ἐξῆς λόγους, οἱ ὅποιοι θὰ
ἀφήσωσιν ἀνεξάλειπτα ἴχνη εἰς ὅλας
τὰς καρδίας· αἱ ἰδέαι αὐταὶ ἀνδρὸς χρη-
στοῦ, σταθεροῦ καὶ δραστηρίου ἀνακου-
φίζουσι ἡμᾶς ἐκ τῶν παταγῶδων λό-
γων, οἵτινες διασκοιδαζουσι ἡμᾶς καὶ
ἐξαπατῶσιν ἡμᾶς, ἵνα καλύψωσι συ-
χνότατα πράξεις μοχθηρὰς καὶ ἀπί-
στους σκευωρίας.

«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥ, ἡ πανήγυρις τῆς τελετῆς
τῆς ἐργασίας παρουσιάζεται ἐν καλλίσταις
περιστάσεσιν.

Ὀλόκληρος ἡ φύσις, ἐν τῇ ἐπανόδῳ τοῦ
ἔαρος, ἀναλαμβάνει τὴν ἀκάματον αὐτῆς
ἐνεργητικότητα, ἡ πρασινὰς καλύπτει τὰ
δένδρα, οἱ λειμῶνες στολίζονται δι' ἀν-

θέων, οί θερισμοί μεγεθύνονται, τὰ πτηνὰ κατασκευάζουσι τὰς καλιὰς αὐτῶν, τὸ πᾶν κινεῖται διὰ τὴν ζωὴν καὶ δείκνυσιν ἡμῖν τὸ παράδειγμα τῆς ἐργασίας.

Φαίνεται ὅτι τοῦτο εἶναι πρόσκλησις παγκόσμιος ἀποτεινομένη πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἵνα τραπῆ εἰς διπλάσιαν ἐνεργητικότητα ὅπως συνδράμη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἔργου τῆς δημιουργίας.

Ἡ πρώτη Κυριακὴ τοῦ μαΐου ἐξελέγη ἄρα καλῶς ἵνα πανηγυρίζωμεν τὴν τελετὴν τῆς ἐργασίας. Οὐ μόνον δυνάμεθα ἐλλόγως νὰ χαίρωμεν διὰ τὰς ἐργασίας ἀστίνας συνετελέσαμεν καὶ δι' ὅσας θέλομεν νὰ ἐκτελέσωμεν εἰσέτι, ἀλλ' ἐπίσης δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν λατρείαν εἰς τὰ ἔργα τῆς φύσεως ἐνώπιον τῆς νέας ἀντίσεως τῆς γενικῆς ζωῆς.

Ἄποια τις, φίλοι μου, ὑπῆρξεν ἡ σκέψις ἣτις ἐποίησέ με συστήσαι τὴν τελετὴν ταύτην; Οὐ μόνον ἵνα παρασχω ὑμῖν τὰ μέσα τοῦ διασκεδάξω, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἵνα καὶ τῆ ἐργασίᾳ ἀποδώσω τὸν ἀληθινὸν χαρακτήρα τῆς ἵνα ἀνυψώσω αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀδίκου ταπεινώσεώς της, καὶ ἵνα προσπαθήσω νὰ ποιήσω ὥστε νὰ ἐννοήσῃ ὁ κόσμος ὅτι εἶναι τὸ μέσον τῆς προόδου, ἡ ἀποστολὴ ἣτις ἐπὶ τῆς γῆς ἀνυψοῖ τὸν ἄνθρωπον ὑπεράνω πάντων τῶν ἄλλων ὄντων τῆς δημιουργίας.

Ἡ ἐνεργητικότης τῶν ὑποδεστέρων τοῦ ἀνθρώπου πλασμάτων δὲν χρησιμεύει εἰμὴ εἰς τὸ συντηρεῖν τὴν ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς· ἡ δὲ δραστηριότης τοῦ ἀνθρωπίνου ὕψους, δηλαδή ἡ ἐργασία, χρησιμεύει εἰς τὸ καλλύνειν τὴν φύσιν, ἀναπτύσσειν τὴν γενικὴν ζωὴν καὶ ποιῆσαι ἵνα καρποφορήσῃ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἡ σκέψις καὶ ἡ διάνοια.

Τὸ κάλλιστον ἄρα προνόμιον τῆς ζωῆς πανηγυρίζωμεν, τὴν ἐργασίαν πανηγυρίζοντες.

Ἐφ' ᾧ καὶ χαίρω λέγων ὑμῖν, ὅτι τὸ αἰσθημα τοῦτο ἀρχεται ἤδη λάμπει. Πολλοὶ ἤδη πόλεις ἐν Γαλλίᾳ θελχθεῖσαι ὑπὸ τῆς ιδέας τῆς ἡμετέρας τελετῆς τῆς ἐργασίας, διείδον τὰς ἠθικοποιούσας συνεπειὰς αὐτῆς

καὶ ἐζήτησαν συστήσαι παρ' αὐταῖς παραπλησίους πανηγύρεις. Πληροφορίαι περὶ τούτου ἐζητήθησαν παρὰ τοῦ Οἰκογενειαγωγείου ἀπεκρίθημεν πέμποντες τὰ συνήθη ἡμῶν προγράμματα, καὶ τελετὰ πανηγυρίζουσαι τὴν ἐργασίαν καὶ τοὺς ἐργαζομένους ἐνεκαινίσθησαν οὕτως.

Ὅσονδήποτε δὲ μικρὸν καὶ ἂν ἦναι τὸ εἰς τὰς ἐνάρξεις ταύτας ἐνδιαφέρον, οὐχ' ἦτον ἀπόδειξις τυγχάνει τῆς ιδέας ἣτις ἀναβαίνει εἰς τὰ πνεύματα. Ἡ ἐργασία παύει θεωρουμένη ὡς τιμωρία· ἀνυψοῦται εἰς τὸν ἐνδοξὸν βαθμὸν, οὕτως ἀξία τυγχάνει ὡς μέσον ἐξαγωγῆς καὶ προόδου, ὡς δημιουργὸς τῆς εὐημερίας ὀλοκλήρου τοῦ εἶδους· ἕκαστος ἀρχεται ἐννοῶν ὅτι ἡ ἐργασία μόνη μέλλει νὰ παραγάγῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν τὸ ἀνθρώπινον ὄν δικαιούται νὰ ἔχη. Πᾶν τὸ συνιστᾶν τοὺς πόρους τῆς ὑπάρξεως τῆ ἐργασίᾳ ὀφείλεται, αὕτη ἐδημιούργησε τὰς πόλεις, συνέστησε τοὺς πολιτισμοὺς, περιέχει ἡμῖν ὅσημέραι τὰ μέσα τοῦ διδάσκεισθαι, τοῦ βελτιώσθαι, τοῦ βοηθεῖν ἀλλήλους, τοῦ ἐξασφαλίζειν τὴν εὐτυχίαν τῶν οἰκογενειῶν ἡμῶν. Οὐδὲν ἄρα πολὺ τυγχάνει τὸ καθιερωσαί μίαν ἡμέραν καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὸ πανηγυρίζειν τὴν ἐργασίαν, ἵνα ἀνυψώσωμεν αὐτὴν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπολήψει εἰς τὴν ἐνδοξὸν θέσιν, ἡ ὁποία αὐτῇ ἀνήκει.

Ἡ ἐργασία εἶναι ὁ νόμος παντὸς ὅτι ὑπάρχει, ἰδίᾳ δὲ εἶναι ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, διότι ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον τῶν ἄλλων ὄντων, ἔχει διανοητικὰς δυνάμεις ἵνα θέσῃ ἐν ἐνεργείᾳ· ἐκ τῆς ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος πορίζεται τὰς διαρκεστάτας χαρμονίας.

Μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἀνθρωπότης οὐδὲν ἔλαβεν ἐννοήσῃ τὸ ἱερὸν μέρος τῆς ἐργασίας, εἶχε προσενέγκει τὰς λατρείας της καὶ τὰς δοξολογίας της πρὸς τὰ μέρη τῆς ὑπάρξεώς του ἅτινα οὐδὲν ἦσαν ἀξία τούτων. Ἡ ἀργία, ὁ πόλεμος καὶ αὐτὴ ἡ καταστροφή τῶν πλοῦτων τῶν γεννωμένων ὑπὸ τῆς ἐργασίας ὑπῆρξαν τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ της. Ὑπῆρχεν ἐν τῷ γένοντι τούτῳ ἡ ἐντελής παραγνώρισις τοῦ

ἀνθρώπου. Αἱ βιωτικαὶ πράξεις δὲν ἐπισπῶνται πράγματι τὸ σέβας εἰμὴ κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν διὰ τὸ καλὸν τοῦ εἶδους.

Ἡ ἐργασία εἶναι ἀναγκαία εἰς ὅλους, ἐξασκεῖται πρὸς ὄφελος ὀλοκλήρου τῆς κοινωνίας, οὕτω δὲ ὁ ἐργαζόμενος ἐκπληροῖ τὴν ἐνδοξὸν ἀποστολήν, τὴν δικαιοματικῶς τῷ ἀνθρώπῳ περιελθοῦσαν.

Σημελώσατε, φίλοι μου, ὡς πρὸ ὀλίγου ὑπνηξάμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ ὠφέλιμος ἐνεργητικότης οὐ μόνον τῷ ἀνθρώπῳ ὄντι ὁ κληρὸς τυγχάνει, ἀλλὰ καὶ ἰδίῳ ἐστὶ παντὶ ὅτι ζωὴν ἔχει ὀλοκλήρου ἡ φύσις ἐργάζεται μεθ' ἡμῶν διὰ τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν προόδον πάντων τῶν πραγμάτων· ἡ βλάστησις ἀναπτύσσεται, ἡ ζωϊκότης ἐξασκεῖται, καὶ ἐκ τῶν ἀγώνων τούτων ἐξάγεται, ὅτι ἡ ὕλη ἀνυψοῦται εἰς τὴν ζωὴν καὶ τίθεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις τὸ ἐπ' αὐτῷ δίδωσιν αὐτῇ νέαν ὁρμήν, ἀνοίγει αὐτῇ τὸ στάδιον τῆς σκέψεως καὶ τῆς διανοίας.

Ὁ αἰὼν ἡμῶν διορᾷ τὸ ἀπέραντον τοῦτο μέρος τῆς ἐργασίας ἐν τῇ ζωῇ, οὕτω δὲ αὐτῷ ἀνήκει τὸ ἀνυψώσαι εἰς ὑπόυργημα τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργητικότητος, καὶ τὸ ποιῆσαι τὴν ἐργασίαν πρῶτον τίτλον δόξης διὰ τὸν πολίτην. Τοῦτο ἔσται τὸ ἔργον τῆς ἐποχῆς ἡμῶν.

Τί πράττει ἵνα συμπληρωθῇ τὸ ἔργον τοῦτο, ἵνα ἡ ἐργασία λάβῃ τὴν ἀληθινὴν τάξιν αὐτῆς ἐν τῷ σεβασμῷ τῶν κοινωνιῶν;

Δέον ἵνα οἱ ἄνθρωποι ἀνυψούμενοι εἰς τὸ ἀληθὲς αἰσθημα τῶν τιμαλφεστάτων συμφερόντων αὐτῶν παύσωσι διαιρούμενοι καὶ ἐνωθῶσιν ὑπὲρ τῆς κοινῆς αὐτῶν εὐημερίας.

Ἐπὶ τούτῳ τῷ σκοπῷ ἰδρύθησαν πᾶσαι αἱ συστάσεις τοῦ Οἰκογενειαγωγείου καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Οἰκογενειαγωγεῖον. Τὸ πᾶν ἐνωθῶσα, πράγματι, εἶναι ἔργον τῆς ἐργασίας· ἡ ἐργασία εἶναι ἡ προμηθεύσασα πάντας τοὺς πόρους τοὺς ὁποίους διαθέτομεν.

Ὁ δημιουργὸς τῶν πραγμάτων τούτων, γνωρίζετε τοῦτο, ἤρξατο κεναῖς ταῖς χερσὶν ἐδέξασεν, ἵνα ποιήσῃ προελθεῖν ἐκ μὲ-

νης τῆς ἐργασίας πᾶν ὅτι διαθέτετε σήμερον. Σκέψις βαθεῖα ὠδήγησεν ἄρα αὐτὸν ἵνα ἐξοικονομήσῃ ἐκ τοῦ προτέρου τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας καὶ ταμιεύσῃ αὐτὰ διὰ τὸ μέρος οὕτως ἐστὶ μάρτυρες. Οὕτως, ἄρχε πολὺ δύσκολόν ἐστιν ἵνα ἀντιλάβηται ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες μὲ εἶδον ἐν τῷ ἔργῳ πρὸ ἐτῶν οὐδὲν ἔννοοῦσιν ὅτι ἀμετάτρεπτός τις ἰδέα ὠδήγησε πάντοτε τὰς ἐνεργείας μου, καὶ ὅτι μάλιστα, ἀφοῦ ἐξέφρασα αὐτοῖς τὴν ἰδέαν ταύτην, ζητοῦσιν ἀκόμη τί δύναμαι καλῶς νὰ θέλω νὰ πράξω, καὶ τίς ὁ σκοπὸς μου προσπαθῶν νὰ πραγματοποιήσω τὸν Συνεταρισμόν;

Ἀπέναντι τῶν πόρων τῶν σεσωρευμένων ἐνταῦθα πρὸς ὄφελος ὑμῶν, ἐνώπιον τῶν κεφαλαίων τούτων τῶν κερδισθέντων διὰ τῆς ἐργασίας, καὶ καθιερωθέντων εἰς τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμῖν μέγαρον ἐν τῷ ὁποίῳ εὐρίσκετε οἰκήματα ἀναπαυτικὰ καὶ ὑγιεινὰ, αἰθούσας συνελεύσεων καὶ πανηγύρεων, θεσμούς βοηθείας, πρόβλεψιν ἀμοιβαιότητας, πάντα δὲ ταῦτα σκοποῦντα τὴν εὐημερίαν ἡμῶν καὶ τὴν προόδον, πῶς νὰ μὴ ἰδῇ τις ἐναργῶς, ὅτι πάντα ταῦτα μαρτυροῦσι σκέψιν σταθεράν, ἄλλην ἢ τὴν τοῦ προσωπικοῦ συμφέροντος, σκέψιν ἐξ ὀλοκλήρου καθιερωμένην εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ καλοῦ τῆς κοινωνίας, σκέψιν ἐπὶ τέλους παρεπομένην εἰδικῆ· τινι διδασκαλίᾳ ἀνωτάτῃ.

ὦ! πόσον τυφλοὶ τυγχάνουσι, καὶ πόσον ὀλίγον γνωρίζουσι τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ἐκεῖνοι, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ συναρμολογήσωσι τὰ γεγονότα τῶν ὁποίων μάρτυρας αὐτοὺς ποιεῖ τὸ Οἰκογενειαγωγεῖον, ἀσπάζονται σκεπτικῶς τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἄλλη εἰμὴ τὸ φροντίζειν περὶ ἑαυτοῦ, καὶ δὲν δύνανται μὴδὲ θέλουσι νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι εἶναι ὀρθότερον καὶ εὐγενέστερον νὰ μεταχειρισθῇ τις τὴν ζωὴν σκεπτόμενος πρὸ πάντων περὶ τῶν ἄλλων.

Οἱ τοιοῦτοι οὐδὲν ἐννοοῦσιν ἐκ τῶν πράξεών μου, πόσον ἀντιθετοὶ εἰς τὰς ἀρχάς μου εὐρίσκονται αἱ ὀδηγοῦσαι αὐτοὺς γνω-

μα. Καί ὅμως τί τὸ ἐναργέστερον καὶ ἀπλούστερον τῶν γεγονότων τῶν ὁποίων τυγχάνετε μάρτυρες! Ἄμα ἐπιτρεψάσης μοι τοῦτο τῆς περιουσίας, ἐποίησα ὑμᾶς μετόχους τῶν πόρων μου διὰ τῶν ἐνταῦθα θεσμῶν, σήμερον δὲ θέλω νὰ εὐρύνω εἰσέτι τὸ στάδιον τῆς ἐνώσεως διὰ τοῦ Συνεταιρισμοῦ ὀλοσχερῶς ἐφηρμοσμένου εἰς τὴν κατοικίαν, εἰς τὰ ἐφόδια καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Πᾶν ὅτι ἐπραξα ἀπὸ τῆς ἐνάργεως τοῦ σταδίου μου ὡς ἀρχηγοῦ τῆς βιομηχανίας, εἰς τοῦτον τὸν μοναδικὸν σκοπὸν ἀπέβλεπεν, εἰς τὸ πραγματώσει τὰ μέσα τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προόδου ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν κλάσεων.

Δὲν ἀξιῶ ἐν τούτοις ὅτι θὰ εὕρω αὐρὴν μιμητᾶς, μὴδ' ὅτι θὰ ἴδω Οἰκογενειαγωγεία ἀνεγειρόμενα πάραυτα πανταχοῦ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν. Γνωρίζω καλῶς ὅτι θὰ γίνῃ ἀνάγκη χρόνου, ἵνα μιμηθῶσι τὸ ἔργον μου ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ τὸ παράδειγμα θὰ χρησιμεύσῃ ὡς στάδιον μελέτης περιμένον μιμητᾶς. Ἐὰν διεπραχθῶσι σφάλματα, θὰ τὰ ἀναγνωρίσωσι καὶ θὰ τὰ ἀποφύγωσιν, ἐνῶ οἱ θεσμοὶ οἱ καθ' ἑαυτοὺς καλοὶ θὰ ἀναδειχθῶσιν ὅταν ἡ στιγμή ἐπέλθῃ.

Μέγαρον, ὡς τὸ Οἰκογενειαγωγεῖον, θεμελιόμενον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐργατῶν, εἶναι γεγονόςς λίαν ἀξιοσημείωτον καὶ δὲν διαφεύγει τὴν δημοσίαν προσοχὴν. Οἱ βαθῶς σκεπτόμενοι ἐνησχολήθησαν ἤδη περὶ τούτου καὶ ὁσημέραι ἐτι μᾶλλον ἐνασχολοῦνται. Αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι θὰ ὑποχρεώσωσιν αὐτοὺς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὴν μελέτην ταύτην, ἵνα ἐρευνηθῶσιν ὅποια ἄρα ὑπῆρξαν αἱ αἰτίαι τῆς συστάσεως ταύτης, καὶ πόσον ἐμπράκτως ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐν τῇ ἀνθρωπότητι.

Ἐπειδὴ ἡ τύχη δὲν δύναται νὰ ᾔῃαι ὁ κληρὸς ἐκάστου ἡμῶν, δεόν ἵνα δώσωμεν ἐκάστῳ τὰ ἰσότημα τῶν πλούτων· ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἔχετε ἐνταῦθα διὰ τῶν πολυαριθμῶν θεραπειῶν καὶ τῶν πολυαριθμῶν πόρων τοῦ κοινωνικοῦ ὑμῶν Μεγάρου, περιλαμβάνοντος πάσας τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἀπὸ τῆς ὑπ-

ρεσίας τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γενικῆς καθαρότητος μέχρι τῶν ὑψηλοτέρων θεσμῶν διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδῶν καὶ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν, τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν γερόντων.

Αἱ θεσμοθεσίαι αὗται, συντηρούμεναι ὑπὸ τοῦ προϊόντος τῆς βιομηχανίας, ἔστησαν μόναι αὗται, ἐπὶ τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ ἀκόλουθα ποσά.

- Πληρωμαὶ εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν ἀσύλων διὰ τοὺς ἀνικάνους νὰ ἐργάζωνται καὶ τῆς βοήθειας διὰ τοὺς χήρους, χήρας, ὀρφανά καὶ ἐνδεδεῖς φράγκα 22,856,16
- Πληρωμαὶ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς προβλέψεως διὰ τοὺς ἀσθενεῖς φρ. 4,464,16
- Πληρωμὴ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ φαρμακοποιείου φρ. 3,038,16
- Ἐξόδα ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας, τροφῆς νηπίων, αἰθούσης φύλακος, ἀσύλου σχολείων φρ. 22,151,95
- Ἑπηρεσία γενικῆς καθαρότητος φρ. 2,685,95
- Ἑπηρεσία ὕδατος εἰς ὅλας τὰς ὀρφὰς φρ. 4,839
- Πλυσταρεῖον φρ. 1,916
- Δημόσιος φωτισμὸς. φρ. 1,000

Ἐν ὅλοις φρ. 62,953,14

Ἐκτὸς τούτων, ὁ συνεταιρισμὸς παρέχει εἰς τὰ τέκνα ὑμῶν τὴν μαθητεῖαν δωρεάν καὶ μάλιστα ἀνταποδιδούσαν, καὶ τὸ Οἰκογενειαγωγεῖον προσφέρει ὑμῖν αἰθούσας συνειλέσεως, λέσχην ἐφωδιασμένην διὰ παιγνιδίων καὶ ἐφημερίδων, θέατρον διὰ τὰς παραστάσεις καὶ τὰς συνδιασκέψεις, βιβλιοθήκην δημοσίαν πλουσίαν καὶ ποικίλην, ἐν ἐνίλογῳ, χίλια πράγματα, τῶν ὁποίων στεροῦνται οἱ πλείστοι τῶν δήμων τῆς Γαλλίας.

Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ζητοῦσι πανταχοῦ λόγους ὠφελείας διὰ τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Οἰκογενειαγωγεῖου, ἄς θεωρήσωσιν ὀλίγον τὰ πράγματα ταῦτα. Γνωρίζω καλῶς ὅτι οἱ ὕλικοι πόροι, ὅποιοιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν, οὐδέποτε φαίνονται ἐξάριστοι εἰς τὸν ἀνθρώπον· τοιαύτη

ἢ ἡμῶν φύσις· αἱ ἐπιθυμίαι ἡμῶν εἶναι ἀκέρεστοι, καὶ καλὸν ἐστὶ δι' αὐτὴν τὴν πρόβδον ἵνα οὕτως ἔχη· ἀλλ' ἐπίσης ἀναγκαῖόν ἐστὶ τὸ γινώσκειν ἐννοεῖν τὴν ἀλήθειαν.

Ζῆτε ἐν τῷ περιέγοντι τούτῳ καὶ εὐρίσκετε πάντα ταῦτα· τόσον ἄνετα καὶ τόσον φυσικῶς, ὥστε οὐδὲλως ποιεῖτε τὴν ποδὸς ὑμᾶς αὐτοῦ; ἀναγκαῖαν συναναστροφὴν ἵνα κρίνητε ὅποια θὰ ᾔσαν αἱ θέσεις τῆς ζωῆς ὑμῶν, ἐὰν ἐστερεῖσθε τούτων. Πόσον θὰ τὸ ἠθᾶνεσθε ἂν αἱ περιστάσεις ἔθετον ὑμᾶς ἐπὶ τινα καιρὸν ἔξω τοῦ Οἰκογενειαγωγεῖου!

Καλὰ λοιπόν! πάντα τὰ ὠφελήματα ταῦτα, πρόκειται σήμερον μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ, οὐχὶ νὰ ἐλαττώσωμεν, ἀλλὰ νὰ τὰ καταστήσωμεν διαρκῆ· Ἐὰν οὐδὲν ὑπάγῃ αἰώνιον ἐκ τῶν γεγονότων τοῦ κόσμου τούτου, ἢ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς τοῦ πλησίον ἀγάπης δύναται νὰ διαρῦγῃ, αὕτη, τὴν προσβολὴν τοῦ χρόνου, καὶ νὰ παραγάγῃ γενικευομένη ἐν ταῖς καρδίαις τὰ μέσα τῆς εὐτυχίας διὰ τοὺς πάντας.

Τὰ πάντα ἐγένοντο ἐν τῷ Οἰκογενειαγωγεῖῳ ἵνα ἀγάγωσιν ὑμᾶς εἰς ταύτην τὴν σκέψιν, ὅτι τὸ βελτιῶσαι τὴν γενικὴν ζωὴν τὸ μέγιστον τῶν τοῦ ἀνθρώπου καθηκόντων τυγχάνει.

Ἐναπελείπετο τὸ συμπληρῶσαι τὸ ἔργον τοῦ Οἰκογενειαγωγεῖου διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν. ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσι καὶ ταῖς ὠφελείαις τῆς βιομηχανίας· Τοῦτο ἐγένετο διὰ πρῶτην φορὰν διαρκούντος τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἴδου τὸ ἐξαγόμενον τούτου.

Μετὰ τὰς ἀφαιρέσεις τῶν ὁποίων πρὸ ὀλίγου ἔδωκα ὑμῖν τοὺς ἀριθμοὺς· τὰ πρὸς δικονομὴν κέρδη ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 191,362 φρ. 71, ὡς ἔπεται,

- 15 ο]ο εἰς τὰ ἀποθεματικά κεφάλαια φρ. 28,704 40
- 20 ο]ο εἰς τὴν διεύθυνσιν καὶ εἰς τὴν ἱκανότητα φρ. 38,272 54
- 65 ο]ο εἰς τοὺς συμ-μετόχους. φρ. 124,385 77

Ἡ ποσότης τῶν 124,385 φρ. 77 πράκεται νὰ διανεμηθῇ κατ' ἀναλογίαν τῶν συνδρομῶν

τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐργασίας ἀντιπροσωπευομένων ὑπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν τόκων τῶν πληρωθέντων εἰς τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν πληρωθέντων εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ἡ ποσότης δὲ τῶν συνδρομῶν τούτων συνηνωμένων ἀντιβαίνουσα εἰς 1,554,822 φρ. 12. δίδει κερδομερίσμα 8 ο]ο ὅπερ μένει νὰ διανεμηθῇ εἰς ὑμᾶς.

Ἐκαστος ἡμῶν φίλοι μου, δύναται νὰ ἐκτιμῆσῃ ἀπὸ τῆς σήμερον τὸν ἀριθμὸν τοῦ κερδομερίσματός του κατ' ἀναλογίαν 8 εκατοστῶν κατὰ φράγκον, τοῦ ποσοῦ τῶν ἐτησίων μισθῶν ἢ τῶν ἡμερομισθίων του.

Ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐγχειρισθῶσιν ὑμῖν οἱ τίτλοι τῆς προόδου· οἵτινες παραχωροῦσιν ὑμῖν τὸ δικαίωμα τοῦ μετασχεῖν τῶν τόκων, κερδομερισμάτων, εἰσοδημάτων καὶ προϊόντων τοῦ Οἰκογενειαγωγεῖου καὶ τοῦ ἐργοστασίου.

Ἀνταλλαγὴ δὲ ὑποχρεώσεων θὰ ὄρῃσιν τὸν τύπον τῶν δικαιωμάτων σας, καθὼς καὶ τὰς μεταξὺ τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τῶν συνεταιρῶν μετόχων ἀναγκαῖας ἐγγυήσεις.

Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἡ κίνησις τοῦ συνεταιρισμοῦ δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ πλεῖον μόνον εἰς πράγματα γενικῆς προβλέψεως καὶ ἀλληλεγγύης, ἀλλὰ θὰ ἐκτανηθῇ εἰς τὴν συμμετοχὴν τῶν βιομηχανικῶν ὠφελειῶν τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῶν ἐμπορικῶν κερδῶν τοῦ Οἰκογενειαγωγεῖου. Ὁ συνεταιρισμὸς οὗτος θὰ γενικευθῇ πρῶτον ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου 1879. Ἐὰν θέλητε νὰ προαχθῆτε εἰς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον θέτω εἰς τὰς χεῖράς σας, πρέπει ἵνα ἕκαστος καταγίνηται πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ πραγματώσῃ τὸ καλὸν τοῦ πλησίον διὰ νὰ εὕρῃ ἐν αὐτῷ τὸ ἰδικόν του. Τὸ πνεῦμα τοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ οὐδὲν νὰ πράξῃ μεταξὺ ὑμῶν ἔχει. Μόνον ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἀγάπης τῶν ὁμοίων ὑμῶν, θὰ φθάσῃτε εἰς τοὺς ἀπαιτούμενους ὄρους, ἵνα ὁ συνεταιρισμὸς ἐνεργῇ δεόντως καὶ ὑποστηρίξῃται μεταξὺ ἡμῶν.

Ὅσον θὰ εὐτυχῇ καὶ θὰ εὐημερῇ ἐὰν τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφότητος δεσπόζῃ μεταξὺ

ἡμῶν καὶ δύναται νὰ ἐμπνεύη ὑμῖν τὴν ἀγάπην τοῦ κοινοῦ καλοῦ, τὸσον προλέγω ὑμῖν ὅτι ὁ συνεταιρισμὸς δὲν θὰ ἦναι εἰμὴ πλάνη καὶ καταστροφή, ἐὰν ἡ ἀλαζονεία ἐπικρατῆ μεταξύ ὑμῶν καὶ ἂν ἕκαστος ἐκ μέρους ἐμψυγοῦται ὑπὸ μόνῃς τῆς ἐπιθυμίας τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὠρημάτων.

Ἐμβαθύνετε καλῶς ἐν τοῖς πράγμασι τούτοις, ἅτινα εἶναι συμφέροντα τόσῃ κατεπειγόντα καὶ τὸσον ἄμεσα ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν συγκινοῦνται διόλου ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ καλοῦ τῶν ὁμοίων αὐτῶν, ἃς συνοῦνται εἰς τὸ νὰ ὑπηρετῶσι, τὸ συμφέρον πάντων, ἔστω καὶ ὅπως κάλλιον ἐξασφαλίσωσι τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον.

Γνωρίζω καλῶς ὅτι ὁ φυσικὸς νόμος διὰ τὸ ἄτομον εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν πρώτοις τὴν ὑπαρξίν του· ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦ ἀνθρώπινου ὄντος δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς ταῦτα τὰ ὅρια· ἡ δύναμις, ἡ ὑγίεια καὶ ἡ διάνοια ἀναγκαιῶς ποιοῦσιν αὐτὸν νὰ συμπεριλάβῃ σφαῖραν ἐνεργείας εὐρυτέραν, καὶ χρησιμεύουσιν αὐτῷ νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῶν ἄλλων. Δὲν θὰ φθάσητε ἄρα νὰ καταστήσητε τὸν συνεταιρισμὸν μεταξύ ὑμῶν καλὸν καὶ βιώσιμον, εἰμὴ ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ ἐμπνέσθε ὑπὸ ἀσθημάτων ἀγάπης ἀλλήλων, ν' ἀπαλλαγῆτε ἐκ τῶν προσωπικῶν καὶ ἐγωιστικῶν στοχασμῶν, νὰ ἐξισκῆτε ἐν ὅλαις ταῖς πράξεσιν ὑμῶν τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τῶν ἄλλων, καὶ νὰ ἐνεργῆτε ἀπαύστως πρὸς τοὺς ἄλλους ὡς ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐνεργῶσιν οἱ ἄλλοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς.

Αὕτη ἐστὶν ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ τοῦ συνεταιρισμοῦ· ἠνέφξα ὑμῖν τὴν ὁδὸν τούτου διὰ παντός, ὅτι βλέπετε πεπραγματοῦμενον ἐν ταῦτα.

Ἐὰν γνωρίζετε νὰ ἐμμένετε ἐν τῇ διευθύνσει ταύτῃ θὰ πραγματώσητε θαύματα καταπλήξοντα, καὶ ὁλόκληρος ὁ κόσμος θὰ προετοιμάσῃ τὴν ἀνάπλασιν πασῶν τῶν ἐργατικῶν κλάσεων.

Ἀλλὰ πόσον ἔνοχοι θὰ εἴσθε, ἐὰν μετὰ τόσων εὐκολιῶν καὶ λόγων δυνάμενοι νὰ ἐνεργήσητε, δὲν τὸ πράττητε!

Μηδὼλος λησμονήσητε ὅτι ἡ ὁδὸς τὴν ὁ-

ποῖαν δεικνύω ὑμῖν εἶναι ἡ τοῦ καθήκοντος ὅπερ δικαιωματικῶς περιέρχεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ. Ποιῶν ὅ,τι ἐγὼ πράττω, ἐκτελῶ ἀπλῶς τὸν νόμον τῆς ἀγάπης τῆς ζωῆς, τῆς τὸσον συνιστωμένης τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης.

Ἐὰν μηδὼλος ἐννοῆτε, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐπιβάλλεται εἰς πάντα ἀνθρώπον, ἐὰν ζητήσητε ἐτέρας ἀρχὰς διὰ τὴν διαγωγὴν σας, ὁ συνεταιρισμὸς θὰ κινδυνεύσῃ καὶ θὰ ἀμαυρωθῇ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· δὲν δύναται νὰ ζῆσῃ εἰμὴ διὰ τῆς ἀγάπης ὄλων· τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἀλαζονείας καὶ τῆς ἀπληστείας δὲν θὰ ἐπέφερον εἰμὴ πολέμους ἐσωτερικοὺς, ἀπάτας καὶ δυστυχίας.

Δέον ἄρα ἵνα πρὸ παντός ἀγαπάτε τὸ καλὸν διὰ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, διὰ νὰ ἀγάγητε εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον προσκαλῶ ὑμᾶς. Πρωτπαθήσατε λοιπὸν ν' ἀναγνωρίσητε τοῦτο καὶ ἐπιδοθῆτε πάσαις δυνάμεσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τῆς σωτηρίας διὰ τὸ καλὸν ὑμῶν καὶ διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος».

Σημειώσεις. Ὁχ ἐπανέλθωμεν καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ Οἰκογενειαγωγείου ὅπου τὰ πάντα πιρέχουσι πηγὴν σκέψεων γονίμων καὶ σωτηρίων».

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

Ἔκ τοῦ Γερμανικοῦ.

Τὸ κατὰ Θεὸν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ζῆν, τοῦτο εἶναι ἡ ὁρτὴ τοῦ Θεοῦ λατρεία. Ὅθεν εἶναι ἐλεεινὸν πᾶνθι νὰ δοξάζωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι μετὰ τὴν συχνὴν μόνον εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀκολουθίαν καὶ τὰς κραυγὰς ἄνευ τῶν καλῶν ἔργων, δύναται νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπολαύσωσιν τῆς αἰωνίου μακαριότητος· εἰς τοῦτο δὲ ἐπαναπαυόμενοι νὰ μὴ πρωτπαθῶσι νὰ καθαρῶσιν καὶ βελτιώσιν τὴν καρδίαν των, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν νὰ μὴν αἰσχύνωνται νὰ πράττωσιν τὸ κακόν·

Οἱ ἡμέτεροι ναοὶ δὲν σύγκεινται ἐκ ξύλων καὶ λίθων ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ εἴμεθα ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ· διὰ τῆς καρδίας ἡμῶν ὀφείλομεν νὰ προσευχώμεθα, καὶ ἐν αὐτῇ νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεόν. Εὐγενὲς μὴλα ταῦτα καὶ ἀξιάγαστον πᾶνθι εἶναι νὰ συμμιγνῶμεθα μετὰ εὐσεβεῖς καὶ εὐλαβεῖς καρδίας, δοξολογούσας καὶ εὐχαριστούσας τὸν Θεόν.

Τὸ νὰ οἰκοδομῶμεν ναοὺς καὶ ἐκκλησίας πρὸς τιμὴν τοῦ Ὑψίστου, νὰ ἐπικοσμῶμεν δὲ καὶ νὰ καθωραϊζώμεν αὐτοὺς μετὰ παντοίων εἰδῶν μεγαλοπρεπῆ κοσμήματα, καὶ νὰ συναθροίζωμεν τοὺς ἀνθρώπους ἐντὸς τῶν ἐπικεκοσμημένων καὶ φωταυγῶν τούτων ναῶν ὑπὸ τοὺς ἀξιοθαυμάστους αὐτῶν ὁλόλους, πάντα ταῦτα δύναται νὰ ἦναι οὐχ ἥττον κενόδοξος περιφιλαυτία καὶ καθαρὰ ἐπίδειξις, ἢ ἀληθῆς εὐσέβεια.

Πολὺ ὅμως διάφορον τούτου καὶ προκριτώτερον εἶναι τὸ νὰ καθιδρύωμεν θυσιαστήριον ἐν τῷ βάθει τῆς ἰδίας ἡμῶν καρδίας, ἐν πλήρει ταπεινότητος καὶ μετριοφροσύνης σιγῇ νὰ καθωραϊζώμεν αὐτὸ εἰς ναὸν τοῦ Ἁγιοτάτου· νὰ θυσιάζωμεν ἐν αὐτῷ τὰς ἀλόγους ἡμῶν ὀρέξεις, τὴν ἀλαζονίαν, καὶ τὸν φθόνον ἡμῶν· νὰ καίωμεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα ἀγάπης, καὶ ἐν ὁμοιοίᾳ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ ὑπακοῇ εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ διατελοῦντες, νὰ προσπαθῶμεν πάντοτε, ἵνα ἀποκτῶμεν δύναμιν πρὸς τὸ πράττειν τὸ ἀγαθόν, τρέφοντες ἐνδομύχως σταθερὰν πίστιν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην. Ἐπὶ τούτου τοῦ ἀφελοῦ οἰκοδομήματος ἐπαναπαύσεται ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Αἰωνίου μετὰ φίλοστοργον εὐαρέσκειαν· ἐν ταύτῃ τῇ ἀοράτῳ ἐκκλησίᾳ ἐνασμενίζεται ὁ Παντοδύναμος νὰ κατοικῆ· ἐν αὐτῇ τέλος ἀναγγέλλεται πρὸς τὸν ἔξω κόσμον διὰ τῶν εὐσεβῶν καὶ ἐνεργητικῶν τοῦ ἀνθρώπου πράξεων, καὶ ἡ δύναμις του ἐξέρχεται ἐκεῖθεν καὶ προσκαλεῖ πάντας τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἁγιασμὸν καὶ δικαιοσύνην. Ἐν τῇ πίστει ταύτῃ πάντες οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἐν. Ἡ προσευχὴ εἶναι ὁ καθρέπτης, διὰ τοῦ ὁποίου ἐν τῷ σκότει βλέπομεν τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο αὕτη θέτει τὸν ἀνθρώπον εἰς ἄμεσον μετὰ τοῦ Θεοῦ

συνάφειαν. Ἡ ἀγάπη καὶ τὸ σέβας εἶναι δύο ἄσματα ἐπὶ ἐνὸς μέλους. Τὸ νὰ διορθώμεν τὴν θρησκείαν διὰ τοῦ λογικοῦ μοῖ φαίνεται ἀπαράλλακτον, ὡς νὰ ἤθελον νὰ κανονίσω τὸν ἥλιον μετὰ τὸ οἰκιακόν μου ξύλινον ὠρολόγιον.

N. Δ. T.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Νέος τις ἡγεμὼν, διαδεχθεὶς τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξῆλθε διὰ νὰ ἴδῃ τὴν πόλιν αὐτοῦ· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν, ὅπου ἐπαινοῦντο τὰ πολύτιμα πράγματα, καὶ ἰδὼν γέροντα κοσμίως ἐνδεδυμένον καὶ καθήμενον μὲν μεταξύ τῶν ἄλλων, ὡς τι πολύτιμον πωλοῦντα, ἀλλ' οὐδὲν ἔχοντα ἐνώπιον αὐτοῦ, «σὺ δὲ γέρον, τί πωλεῖς; ἠρώτησεν αὐτόν. Συμβουλόλας, ἀπεκρίθη ὁ σεβάσμιος γέρον. Συλλογισθεὶς δὲ ὀλίγον ὁ βασιλεὺς, ἰδοὺ, εἶπεν, ἐκατόν χρυσὰ νομίσματα, καὶ δός μοι τοσαύτης ἀξίας συμβουλάς. Ἄβε ἀπήντησεν ὁ γέρον· «ὅταν μέλλῃς νὰ πράξῃς τι συλλογίσου τὰ ἐπακόλουθα.»

Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Βασιλέα αὐλικοὶ ἐγέλασαν πρὸς τοῦτο· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιστρέψας εἰς τὰ ἀνάκτορα, διέταξε νὰ χαράξωσι τὴν συμβουλήν ταύτην ἐφ' ὄλων τῶν τοίχων τῶν θαλάμων, ἐφ' ὄλων τῶν ἐπίπλων καὶ ἐφ' ὄλων τῶν ἀργυρῶν σκευῶν τῆς Αὐλῆς.

Μετὰ παρέλευσιν δὲ χρόνου, τινὲς τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ συνομώσαντες, ἀνέπεισαν διὰ χρημάτων τὸν βασιλικὸν κουρέα νὰ δολοφονήσῃ τὸν βασιλέα· οὗτος δὲ προσκληθεὶς ποτε εἰς τὴν Αὐλὴν διὰ νὰ κείρῃ τὸν βασιλέα, εἶχε κατὰ νοῦν νὰ πράξῃ τὸ κακούργημα· ἀλλὰ λαθὼν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ θέσῃ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ βασιλέως ὠμόλινον καὶ ἀπλώσας, καὶ ἰδὼν ἐπ' αὐτοῦ γεγραμμέναν τὰς λέξεις «ὅταν μέλλῃς νὰ πράξῃς τι συλλογίσου τὰ ἐπακόλουθα.» ἐνόμισεν ὅτι ὁ

βασιλεὺς ἐγνώριζεν ἤδη τὸν κακοῦργον αὐτοῦ σκοπόν.

Κυριευθεὶς λοιπὸν ὑπὸ τρόμου ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως ζητών παρ' αὐτοῦ ἔλεος καὶ συγχώρησιν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν ἀνακαλυφθεῖσαν τὴν κατὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐπιβουλὴν, ἔνεκα τῆς ὁποίας εἶχεν ἀγοράσει συμβουλῆς, παρὰ τοῦ σοφοῦ ἐκείνου γέροντος ἐζήτησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ εὐρών, κατέστησε πρῶτον σύμβουλον τῆς Αὐλῆς αὐτοῦ.

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ.

1

Ὁ ἐρημίτης τὸ πτηνόν,
ὅπου σ' τὰ σκότη ἄδει,
στενάζον μὲ πικράπον,
ὡς γείτονα κυττάζει·
Κ' ἐνῶ εἰς τὴν καλύβην του
θρηνεὶ γλαυκῶν κωπάδι,
χωρὶς φροντίδας τῆς ζωῆς
τὴν βίβλον σχεδιάζει·
Τὰς ὄρας δὲ τοῦ βίου του
μετρῶν εἰς τοὺς δακτύλους,
Ὅποταν ἔς τῆς νεότητος
τοὺς χρόνους ἀνατρέχῃ,
εἰς λογισμοὺς ποικίλους
Βυθίζεται, καὶ δάκρυον
τὰς παρειάς του βρέχει.

2

Ὡ πρῶτοι μου παρέρχεσθε
τῆς ἡλικίας χρόνοι!
τὸ ἔαρ μας μόλις φανῆ
πετᾶ ταχὺ καὶ δῦει
καὶ θύελλα τὰ κρῖνα του,
τὰ ρόδα του σαρώνει,
καὶ τῆς ζωῆς τὰ ὄνειρα
τὰ πρῶτα διαλύει·
Ὁ χρόνος δὲ τὴν κόμην μας
καγχάζων ἐπιπάσει

μὲ τὰς λευκὰς ψεκᾶδας του,
καὶ ὁ νέος γέρον πλέον
ἐγγὺς εἶναι νὰ φθάσῃ
τὸ τέρμα τοῦ σταδίου του,
ποῦ ἀτενίζει κλαίων.

3

Τὰ δένδρα ἀπὸ τοὺς θολοὺς
καιροὺς τοῦ φθινοπώρου
ἀποφυλλοῦνται, καὶ ζωῆς
δὲν δίδουσι σημεῖα·
Περίλυπος ὁ ὄφθαλμὸς
τοῦ νέου ὀδοιπόρου
τ' ἄλλοτε ἄνθη θάλλοντα
ξηρὰ τὰ βλέπει βρύσ'·
Ὡ! ναί! ἀλλ' ἔρχεται καιρὸς,
καθ' ὃν τὰ δένδρα θάλλουν
καὶ τ' ἄνθη μὲ τὰ μῦρά των
τὰς αὔρας βαλσαμόνουν
καὶ μαγευμένα ψάλλουν
αἱ ἀηδόνες, καὶ γλυκὰ
τὴν αἴσθησιν ναρκόουν.

4

Καὶ μόνον οἱμοὶ! οἱ καιροὶ
τοῦ βίου δὲν γυρίζουν!
Ὁ ροὺς των τὰς ἡμέρας μας,
ὡς χεῖμαρρος ἀφρίζων,
σύρει· τὸ μέλλον μας κεναὶ
ἐλπίδες χρωματίζουν,
καὶ τ' ἀποκρύπτει μελανὸς
καὶ κατηφῆς ὄριζων·
Διώκουσαι τοὺς πόθους μας
αἱ ψυχικαὶ μας κλίσεις
φεύγουν πετοῦν μὲ τὴν ζωὴν
ἔς τοῦ τάφου μας τὰ σκότη,
ποῦ λύπαι, ἀναμνήσεις
δὲν μᾶς κεντοῦν, ἀλλὰ τὸ πᾶν
μὲ τὴν ζωὴν ὑπνώττει.

(ὑπὸ Δημοσθένους Δ. Βαλαβάνου.)

Ο ΙΕΡΕΥΣ

Βλέπετ' ἐκείνον τὸν σεμνὸν
καὶ σύννον Ἰερέα;
εἶν' ὁ ἀνὴρ ὁ λειτουργῶν
τὸν ἄνω Βασιλέα,
καὶ τοῦ λαοῦ του τὰς εὐχὰς
εἰς οὐρανὸν προσφέρων·
ἐκεῖθεν δὲ τοὺς θησαυροὺς
τοὺς θεῖους αὐτῷ φέρων,
παρηγορεῖ τοὺς δυστυχεῖς,
ψάλλει τοὺς ὑμναίους,
καὶ εὐλογεῖ τοὺς ἀμητοὺς
καὶ τοὺς καρποὺς τοὺς νέους.
Διδάσκει πᾶσαν ἀρετὴν
τὸν ἄνθρωπον λαμβάνει
ἐκ τῆς κοιτίδος, καὶ ὁμοῦ
μέχρι τοῦ τάφου φθάνει.

Ἐπάρχει ἄνθρωπός τις εἰς ἐκάστην ἐνο-
ρίαν· ὅστις δὲν ἔχει οἰκογένειαν, ἀλλ' εἶναι
ἐκ τῆς οἰκογενείας ὅλου τοῦ κόσμου, τὸν ὁ-
ποῖον προσκαλοῦσιν ὡς μάρτυρα, ὡς σύμβου-
λον, ἢ ὡς πράκτορα εἰς ὅλας τὰς πλέον ἐπι-
σήμους πράξεις τοῦ πολιτικοῦ βίου· ἄνευ τοῦ
ὁποίου δὲν δύναται τις οὔτε νὰ γεννηθῇ οὔτε
νὰ ἀποθάνῃ· ὅστις λαμβάνει τὸν ἄνθρωπον ἐκ
τοῦ κόλπου τῆς μητρὸς, διὰ νὰ τὸν ἐγκαταλίπῃ
μόνον εἰς τὸν τάφον, ὅστις εὐλογεῖ ἢ καταγια-
ζει τὸ λίκνον, τὸν συζυγικὸν κοιτῶνα, τὴν
ἐπιθανάτιον κλίνην καὶ τὸ φέρετρον, ἄνθρω-
πος ὃν τὰ μικρὰ παιδία συνεθίζουσι νὰ
ἀγαπῶσι, νὰ τιμῶσι καὶ νὰ φοβῶνται, καὶ
τὸν ὁποῖον καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγνωστοὶ ἀποκαλοῦ-
σι, Πάτερ μου· εἰς οὗ τοὺς πόδας οἱ χρι-
στιανοὶ ἔρχονται καὶ καταθέτουσι τὰς πο-
λυτιμωτέρας ὁμολογίας των, τὰ μυστικώτερά
των δάκρυα· ἄνθρωπος ὅστις εἶναι ἐξ ἐ-
παγγέλματος παρήγορος ὅλων τῶν θλίψεων
τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ὁ ὑποχρεωτικὸς
διάμεσος τοῦ πλούτου καὶ τῆς πενίας· ὅστις
βλέπει τὸν πτωχὸν καὶ τὸν πλούσιον ἐναλ-
λάξ κρούοντας τὴν θύραν του. Τὸν μὲν πλού-
σιον ἵνα τῷ ἐμπιστευθῇ τὴν μυστικὴν ἐλπι-
μοσύνην του, τὸν δὲ πτωχὸν ἵνα τὴν λάβῃ

ἀνευρηθιάστως· ὅστις μὴ ὢν ἐξ οὐδεμιᾶς κοι-
νωνικῆς τάξεως, εὐρίσκεται ἐξ ἴσου εἰς ὅλας
τὰς κλάσεις, εἰς μὲν τὰς κατωτέρω διὰ τοῦ
πτωχοῦ βίου, καὶ πολλάκις διὰ τῆς ποτα-
πότητος τῆς γεννήσεως, εἰς δὲ τὰς ὑψηλὰς
διὰ τῆς ἀνατροφῆς, τῆς ἐπιστήμης, καὶ διὰ
τῆς αἰσθηματικῆς ἐξυψώσεως ἢ φιλανθρωπι-
κῆ θρησκείας ἐμπνέει καὶ ἐντέλλεται· ἄν-
θρωπος τέλος ὅστις γινώσκει πάντα καὶ ἔχει
καθῆκον νὰ λέγῃ τὰ πάντα, καὶ τοῦ ὁποίου
ὁ λόγος πίπτει ἄνωθεν ἐπὶ τῶν διανοιῶν καὶ
τῶν καρδιῶν, μετὰ τοῦ κύρους θείας ἀποστο-
λῆς καὶ τοῦ κράτους πίστεως συμπεπληρω-
μένης· Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ Ἰερεὺς. Οὐ-
δεὶς ἄλλος δύναται νὰ κάμῃ πλεῖστον κα-
λὸν ἢ πλεῖστον κακὸν εἰς τοὺς ἄνθρώπους,
καθόσον ἐκπληροῖ ἢ παραγνωρίζει τὴν ὑψηλὴν
κοινωνικὴν ἀποστολήν του.

Ὡς ἠθικολόγου, τὸ ἔργον τοῦ Ἰερέως εἶναι
θαυμάσιον. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι θεῖα φι-
λοσοφία, γεγραμμένη κατὰ δύο τρόπους, ὡς
ἱστορία, ἐν τῷ βίῳ καὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ ὡς παράγγελμα, ἐν ταῖς ὑψίσταις
διδασκαλίαις ἃς ἐξέφερον ἐν τῷ κόσμῳ. Οἱ
δύο οὗτοι λόγοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ πα-
ράγγελμα καὶ τὸ παράδειγμα, εἰσὶν ἠνωμέ-
να ἐν τῇ Νεῇ Διαθήκῃ ἢ τῷ Εὐαγγέλιον.
Ὁ Ἰερεὺς ὀφείλει νὰ τὸ ἔχῃ πάντοτε ἀνά
χειράς, ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἰς τὴν καρ-
δίαν. Εἷς καλὸς Ἰερεὺς εἶναι ζῶν σχολίον τοῦ
θεοῦ τούτου βιβλίου. Ἐκαστος τῶν μυστη-
ριωδῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου ἐμπερι-
κλείει μίαν ἔννοιαν πρακτικὴν καὶ κοιωνι-
κὴν, ἣτις φωτίζει καὶ ζωογονεῖ τὴν διαγω-
γὴν τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ὑπάρχει ἠθικὴ καὶ
πολιτικὴ ἀλήθεια, μὴ οὔσα ἐν σπέρματι εἰς
τινα τοῦ Εὐαγγελίου στίχον. Ὅλαι αἱ νεώ-
τεραι φιλοσοφίαι ἐσχολίασαν ἕνα ἐξ αὐτῶν, καὶ
τὸν ἐλησμόνησαν κατόπιν. Ἡ φιλανθρωπία
ἐγεννήθη ἐκ τῆς πρώτης καὶ μοναδικῆς ἐν-
τολῆς του, τῆς ἀγάπης. Ἡ ἐλευθερία ἐβᾶδι-
σεν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπὶ τῶν βημάτων αὐτοῦ,
καὶ οὐδεμίαν δουλείαν ἐξευτελιστικὴν ἠδυνήθη
νὰ ὑπάρξῃ ἐνώπιον τοῦ φωτός αὐτοῦ. Ἡ πο-
λιτικὴ ἰσότης ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως
τῆς ἰσότητος ἡμῶν καὶ ἀδελφοποιήσεων ἐνώ-

πιον τοῦ Θεοῦ, οἱ νόμοι συνεκεράσθησαν, αἱ ἀπάνθρωποι συνήθειαι κατηργήθησαν, αἱ ἀλύσεις ἔπεσον. Καθόσον ὁ λόγος του ἀντήχει εἰς τοὺς αἰῶνας, κατέπιπτε μία πλάνη, μία τυραννία, καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ κόσμος ὀλόκληρος μετὰ τῶν νόμων του, τῶν ἠθῶν του τῶν παιδαγωγῶν του, τῶν ἐλπίδων του, δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ὁ εὐαγγελικὸς φθόγγος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐνσαρκωμένος εἰς τὸν νεώτερον πολιτισμὸν.

Ὁ Ἱερὺς λοιπὸν ἔχει πᾶσαν ἠθικὴν, πάντα λόγον, πάντα πολιτισμὸν, πᾶσαν πολιτικὴν, ἐν ταῖς χερσίν, ὅταν κρατῇ τὸ Εὐαγγέλιον. Δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ τὸ ἀνοίξῃ, νὰ τὸ ἀναγνώσῃ καὶ νὰ διαχύσῃ περίεξ ἑαυτοῦ τὸν θησαυρὸν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς τελειότητος, ὧν τὴν κλεῖδα ἡ θεία Πρόνοια ἐπέτρεψεν αὐτῷ. Ἄλλ' ἡ διδασκαλία του, ὅπως καὶ τοῦ Χριστοῦ ὀφείλει νὰ ᾖ διπλή, διὰ τοῦ βίου καὶ διὰ τοῦ λόγου. Ὁ βίος του ὀφείλει νὰ ᾖ, ὅσον ἐπιδέχεται τοῦτο ἡ ἀνθρώπινος ἀσθένεια, ἡ αἰσθητὴ ἐφαρμογὴ τῆς διδασκαλίας του, εἰς λόγος ζῶν. Ἡ Ἐκκλησία τὸν ἔθεσεν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὡς παράδειγμα μᾶλλον ἢ ὡς ρήτορα. Ὁ λόγος δύναται νὰ τὸν καθυστερήσῃ ἐὰν ἡ φύσις δὲν τῷ ἐχάρσῃ τὸ δῶρον τοῦτο, ἀλλ' ὁ λόγος ὅστις παρὰ πάντων ἀκούεται εἶναι ὁ βίος, οὐδεμία γλῶσσα ἀνθρώπινος εἶναι τόσον εὐγλωττος καὶ τόσον πειστικὴ ὅσον ἡ ἀρετὴ.

Ὁ Ἱερὺς εἶναι προσέτι ὁ πνευματικὸς τῶν μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας του, καὶ τῶν ἀγαθοεργῶν τῆς φιλανθρωπίας. Τὰ καθήκοντά του ἐν τοιαύτῃ ιδιότητι συνταυτίζονται μὲ ἐκεῖνα ἅπερ πᾶν ὑπουργημὰ ἐπιβάλλει. Ἐχει ὑποθέσεις μὲ τοὺς ἀνθρώπους; τοὺς ἀνθρώπους ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ἐπελήρθη τὴν διόρθωσιν τῶν ἀνθρώπων παθῶν; ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν καρδίαν ἀπαλὴν καὶ γλυκεῖαν, πλήρη συνέσεως, καὶ μετριότητος. Ἐχει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του τὰ σφάλματα, τὰς μετανοίας, τὰς θλίψεις, τὰς ἀνάγκας, τὰς πενίας, τῆς ἀνθρώπιότητος; ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν καρδίαν πλουσίαν καὶ πλημμυροῦσαν ἐξ ἀνεξικακίας, ἐλέους, πραότητος, συμπαθείας, εὐσπλαγχνίας καὶ συγγνώμης τὴν θύραν του ὀφείλει

νὰ ἔχῃ ἀνοικτὴν κατὰ πᾶσαν ὥραν εἰς τοὺς ἐξυπνοῦντας αὐτόν τὴν λυχνίαν του πάντοτε ἀνημμένην καὶ τὴν ράβδον του πάντοτε ἐν τῇ χειρὶ. Δὲν πρέπει νὰ γνωρίζῃ οὔτε ὥρας, οὔτε ἀποστάσεις οὔτε ἐπιδημίας, οὔτε καύσωνα, οὔτε ψυχὸς προκειμένου νὰ φέρῃ τὸ ἔλαιον εἰς τὴν πληγὴν, τὴν συγχώρησιν εἰς τὸν ἐνοχον, ἢ τὰ ἄγια εἰς τὸν θνήσκοντα· δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐνώπιόν του, ὡς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, οὔτε πλούσιος, οὔτε πτωχὸς, οὔτε μικρὸς, οὔτε μέγας, ἀλλ' ἄνθρωπος, ὃ ἔστιν ἐν θλίψει καὶ ἐλπίσιν.

Ὡς ἄνθρωπος, ὃ Ἱερὺς ἔχει προσέτι καθήκοντά τινα καθαρῶς ἀνθρώπινα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται μόνον ὑπὸ τῆς φροντίδος τῆς ἀγαθῆς ὑπολήψεως ὑπὸ τῆς χάριτος ἐκείνης τῆς ἀστυκῆς καὶ οἰκιακῆς ζωῆς, ἥτις εἶναι ἡ καλὴ ὁσμὴ τῆς ἀρετῆς του. Περιορισμένος εἰς τὸ ταπεινὸν Κελλίον του, ἐν τῇ σκιᾷ τῆς ἐκκλησίας του, ὀφείλει σπανίως νὰ ἐξέρχεται. Τῷ ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃ μίαν ἄμπελον, ἓνα κήπον, ἐν περιβύλιον ἐνίοτε δὲ καὶ μικρὸν τινα ἀγρὸν, καὶ νὰ τὰ καλλιεργῇ ἰδίαις χερσίν, νὰ τρέφῃ ἐν αὐτοῖς ζῶα τινα οἰκιακὰ πρὸς εὐχαρίστησιν ἢ πρὸς ὠφέλειαν, ἥτοι τὴν δάμαλιν, τὴν αἶγα, τὰ πρόβατα, τὰς περιστερὰς, τὰ κελαιοῦντα πτηνὰ, τὸν αἶνα πρὸ πάντων, τὸ ζῶν τοῦτο ἔπιπλον τῆς ἐστίας, τὸν φίλον ἐκείνων ὅσοι ἐλησμονήθησαν ὑπὸ τοῦ κόσμου καὶ ἔχουσιν ἀνάγκην ν' ἀγαπῶνται ὑπὸ τινος. Ἐκ τοῦ ἀσύλου τούτου τῆς ἐργασίας, τῆς σιωπῆς καὶ τῆς εἰρήνης, ὃ Ἱερὺς χρεωστὴ ν' ἀπομακρύνεται ὀλίγον διὰ νὰ ἀναμιγνύεται εἰς τὰς θορυβώδεις συναναστροφὰς τῆς γειτονίας. Εἰς ἐξαιρετικὰς τινὰς μόνον περιστάσεις δύναται νὰ διαβρέχῃ τὰ χεῖλη του μετὰ τῶν εὐτυχῶν τῆς ἐποχῆς ἐν τῷ ποτηρίῳ μεγαλοπρεποῦς τινος φιλοξενίας. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του ὀφείλει νὰ διέρχεται ἐν τῷ θυσιαστήριῳ ἐν τῷ μέσῳ τῶν παιδίων εἰς ἅτινα διδάσκει νὰ ψελλίζωσι τὴν κατήχησιν, τὸν δημῶδη τοῦτον κώδικα τῆς ὑψηλοτέρας φιλοσοφίας, τὸ ἀλφάβητον τοῦτο τῆς θείας σοφίας, καὶ εἰς τὰς ἐμβριθεῖς μελέτας του μετὰ τῶν βιβλίων του, τῆς νεκρᾶς ταύτης συναναστροφῆς τοῦ Μοναχοῦ. Τὸ

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ

ΦΥΣΙΚΑΙ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ
ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΕΩΠΟΝΟΝ.

ὑπὸ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ.

Περὶ ἰωδίου.

Ἐσπέρας ἀφοῦ ὁ ἐπίτροπος λάβῃ τὰς κλεῖς τῆς ἐκκλησίας, ὃ δὲ κανδηλάπτης σημάνη εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ χωρίου, δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐνίοτε τὸν Ἱερέα τὴν σύνοψιν του κρατοῦντα, ὑπὸ τὰς μηλέας τοῦ περιβολίου του, ἢ εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀτραποὺς τοῦ ὄρους, ἀνιπνέοντα τὸν ἠδὺν καὶ θρησκειτικὸν ἀέρα τῶν ἀγρῶν, καὶ τὴν ἐξαγορασθεῖσαν ἀνάπαισιν τῆς ἡμέρας, ὅτε μὲν ἰστάμενον ἵνα ἀναγνώσῃ στίχον τινὰ ἐκ τῆς ἱεράς ποιήσεως, ὅτε δὲ θεωροῦντα τὸν οὐρανὸν, ἢ τὸν ὀρίζοντα τῆς κοιλάδος καὶ ἐπανερχόμενον βραδέως εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ἰδανικὴν θεωρίαν τῆς φύσεως καὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτῆς.

Ἰδοὺ ἡ ζωὴ καὶ αἱ τέρψεις αὐτοῦ. Αἱ τρίχες του λευκαίνονται· αἱ χεῖρές του τρέμουσιν, ὑψόνουσαι τὸ Ἅγιον Ποτήριον, ἢ φωνὴ του καταβλημένη δὲν πληροῖ πλέον τὸ θυσιαστήριον, ἀλλ' ἀντηγεῖ εἰπέτι εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ποιμνίου του. Τέλος ἀποθνήσκει, καὶ λίθος τις ἀνευ ἐπιγράμματος σημειῖ τὴν θέσιν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, παρὰ τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας του. Ἰδοὺ μία ζωὴ ρεῦσα εἰς ἀνθρώπος διὰ παντὸς λησμονηθεῖς! Ἄλλ' ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἀπῆλθε νὰ ἀναπαυθῇ εἰς τὴν αἰωνιότητα, ὅπου ἡ ψυχὴ του ἐξῆ ἐκ τοῦ προτέρου καὶ ἐποίησεν ἐναυθὰ ὅτι κάλλιον εἶχε νὰ πράξῃ. Ἐξηκολούθησεν ἐν δόγμα αἰώνιον, χρησιμεύσας ὡς κρίκος εἰς ἀπείραντόν τινα ἄλυσον πίστεως καὶ ἀρετῆς καὶ κατέλιπεν εἰς τὰς ἐπελευσομένας γενεὰς πίστιν, νόμον, Θεόν (1).

ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ.

Μετὰφρασις ΔΑΝΙΗΛ Ἱεροδιακόνου.

(1) Ὁ Συγγραφεὺς, ὁμιλεῖ ἐν γένει μὲν περὶ Ἱερέως, ἀλλ' ἰδίως περὶ τοῦ εἰς τὸ χωρίον Ἱερέως ὄν καὶ περισσότερον καὶ συχνὰ ἐφημέριον, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν συνήθως, ὀνομάζει· ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ λόγος εἶναι περὶ Ἱερέως μεμορφωμένου καὶ γνωρίζοντος ἐντελῶς τὴν ἀποστολὴν του.

Τὸ ἰώδιον εἶναι στοιχεῖον ἀπαντώμενον εἰς τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, καὶ ταμιευόμενον εἰς τὰ πλεῖστα φυτὰ τὰ ζῶντα ἐντὸς αὐτῆς καὶ καλούμενα φύκη· διὰ τοῦτο ἐξάγεται μόνον ἐκ τῆς τέφρας αὐτῶν. Λέγοντες δὲ φύκη, δὲν ἐννοοῦμεν Ζώστειραν τὴν θαλασσίαν, τοῦτέστι τὰ ταινιοειδῆ ἐκεῖνα φύκη τὰ ὁποῖα μετὰ τὰς τρικυμίας ἀπαντῶμεν εἰς τὰ ἀμμόδη παράλια τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν νήσων, καὶ καλοῦμεν κοινῶς φύκια, ἀλλὰ τὰ σαρκώδη καὶ ξανθὰ φύκη, τὰ ζῶντα ἐπὶ τοῦ βραχώδους τῆς θαλάσσης πυθμένος.

Τὰ παράγοντα τὸ ἰώδιον φύκη ἀπαντῶνται ἀφθόνως εἰς ὅλα τὰ παράλια τοῦ Ὀκεανοῦ, ἰδίως δὲ εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν κείμενα, οἷον τὰς ὀχθὰς τῆς Βρετανίας, Ἱρλανδίας, Σκωτίας, Νορμανδίας κτλ. ὅπου ἐκβραζόμενα ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἢ ἐπίτηδες ἀλιευόμενα, σχηματίζουσι σωρούς· τοὺς σωρούς τούτους καίουσι καὶ ἐκ τῆς τέφρας αὐτῶν σχηματίζουσι μίγμα γνωστὸν εἰς τὸ ἐμπόριον ἐκείνων τῶν μερῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα γόεμον, ἐκ τοῦ ὁποῖου οὐ μόνον ἐξάγουσι τὸ ἰώδιον, ἀλλὰ λιπαίνουσι δι' αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀγρούς, διότι τὰ φύκη ταῦτα περιέχουσι πολλὰ στοιχεῖα, συντελοῦντα εἰς τὴν θρέψιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν, καὶ ἰδίως τῶν σιτηρῶν. Περὶ τοῦ λιπάσματος τούτου θέλομεν εἰδικώτερον πραγματευθῆ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν χρησίμων εἰς τὴν γεωργίαν λιπασμάτων. Τὰ δὲ εἶδη τῶν

φυκῶν ἐκ τῶν ὀποιῶν σύγκειται, τὸ γόμενον, καὶ τὰ ὅποια περιέχουσι μεγάλην ἰωδίου ποσότητα, εἶναι τὰ ἀκόλουθα·

Ἐλασμα τὸ σακχαρῶδες. (*Laminaria saccharina*).

Ἐλασμα τὸ δακτυλωτόν. (*Laminaria digitata*).

Φύκος τὸ περινωτόν. (*Fucus serratus*).

Φύκος τὸ φυματώδες. (*Fucus vesiculosus*).

Ἄλυδρις ἡ κερατόκαρπος. (*Halydris siliquosa*).

Κεράμιον τὸ ἐρυθρόν. (*Ceramium rubrum*). κτλ.

Τὸ ἰώδιον εἶναι σῶμα εὐθρυπτον, καὶ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ μορφήν λεπτῶν πετάλων, ἔχει χρῶμα φαιόν, ἢ μάλλον ἰδιάζον τί χρῶμα προκύπτει ἐκ μίξεως μελανοῦ καὶ κοκκίνου· ἔχει στιλπνότητα μεταλλικὴν, γεῦσιν δριμεῖαν, καὶ ὀσμὴν ἀηδῆ· εἶναι εὐτήκτον καὶ πτητικὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐξατμίζεται καὶ εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν, μεταβαλλόμενον εἰς ἀτμούς, οἵτινες ὅταν τεχνικῶς ψυχρανθῶσι καὶ συμπυκνωθῶσι κρυσταλλοῦνται.

Τὸ ἰώδιον εἶναι χρησιμώτατον φάρμακον, ἐνεργοῦν ἐπὶ τῶν ἀδένων κατὰ τῶν χοιραδικῶν παθῶν, ἀλλ' εἰς δόσιν πέραν τῆς ποσότητος ἦν ἡ ἱατρικὴ διαγράφει, εἶναι ἐνεργητικώτατον καὶ φοβερόν δηλητήριο· διαλύεται ἐν μέρει ἐν τῷ ὕδατι, ἀλλ' εὐκόλως διαλύεται εἰς τὸ οἰνόπνευμα καὶ τὸν αἰθέρα σχηματίζον τὸ λεγόμενον βάμμα τοῦ ἰωδίου· διαλύεται ἐπίσης εἰς τὸ χλωροφόρμιον καὶ εἰς τὸν ἐνθειον ἀνθρακῶδη. Τὸ ἰώδιον ἐνοῦται ἀμέσως μετὰ τοῦ φωσφόρου, καὶ τοῦ θείου, καὶ πολλῶν ἄλλων μετάλλων· ἐνοῦμενον δὲ μετὰ τοῦ καλίου ἀποτελεῖ τὸ γνωστότατον καὶ ἐν κοινωτάτῃ χρήσει ἰωδοῦχον κάλι. Ἐνοῦται προσέτι μετὰ πολλῶν ἄλλων ὀργανικῶν οὐσιῶν, καὶ ἰδίως τοῦ ἀμύλου, τὸ ὅποιον χρωματίζει κυανοῦν, διὸ καὶ ἀμφότερα ταῦτα τὰ σῶματα, τὸ τε ἰώδιον καὶ τὸ ἀμυλον, χρησιμεύουσιν ὡς ἀντιδραστήρια πρὸς ἀμοιβαίαν ἀνίχνευσιν τοῦ ἐνός διὰ τοῦ ἄλλου.

Τὸ ἰώδιον ἀνεκαλύφθη εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1814. Πλὴν τῆς θαλάσσης, ὅπου οὕτως εἶπεν μονίμως καὶ κυρίως ἀπαντᾶται, εὐρίσκεται καὶ εἰς πηγὰς γλυκῶν ὑδάτων, εἰς ἐλαχίστην μὲν ποσότητα, ἀλλ' ἀρκοῦσαν ὅπως χρησιμεύωσι ταῦτα ὡς ὕδατα ἰαματικά, τὰ ἄλλως λεγόμενα μεταλλοῦχα ὑδάτα. Μεταξὺ δὲ τῶν ὑδάτων τούτων διαπρέπει ἰδίως ἡ ἐν Βαυαρίᾳ πηγὴ τῆς Ἀδελφίδος· ἔχον τοῦ ἰωδίου παρατηρήθησαν πρότινον χρόνον καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς.

Ἐνοῦται δὲ τὸ ἰώδιον μετὰ τοῦ ὑδρογόνου καὶ σχηματίζει τὸ ὑδριωδικὸν ὀξύ, μετὰ δὲ τοῦ ὀξυγόνου ἐνοῦμενον ἀποτελεῖ τρεῖς ἄλλας ἐνώσεις, ἧτοι τὸ ἰωδικόν, τὸ ὑπεριωδικόν καὶ τὸ ὑπιωδικόν ὀξύ.

Περὶ φωσφόρου.

Ἡ ἱστορία τοῦ στοιχείου τούτου μεγάλως ἐνδιαφέρει καὶ τὸν ἐπιστήμονα, καὶ ἀπλῶς πάντα ἄνθρωπον· οὐ μόνον διότι εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων στοιχείων τοῦ παντός, ἀποτελοῦν μέγα μέρος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν γεωργίαν. Προσθετόν εἰς ταῦτα ὅτι ἐνεκα τούτου ἐπήγασαν ἰδέαι προληπτικαὶ εἰς ἐποχὰς προγενεστέρας, καὶ συμπεράσματα ἀνυπόστατα καὶ ἐσφαλμένα παρ' ἀνθρώπων δῆθεν φιλοσοφούντων σήμερον, πράγματι δὲ ἀθέων καὶ ὑλιστῶν.

Ὁ φωσφόρος εἶναι σῶμα στερεόν, ἄχρουν καὶ ὑποκίτρινον, ἔχον, ὅταν τέμνηται, τὴν σύστασιν καὶ τὴν στιλπνότητα τοῦ κηροῦ, καὶ ὀσμὴν ἀηδῆ πρὸς τὴν τοῦ σκοροδίου παρεμφερῆ· ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ψύχους χάνει τὴν εὐλύγιστον αὐτοῦ ιδιότητα καὶ γίνεται εὐθρυπτος, τούναντίον δὲ ὅταν θερμανθῆ τήκεται, ἀλλὰ πάλιν πήγνυται ὅταν ἐκ νέου ψυχρανθῆ.

Ὁ φωσφόρος εἶναι ἐν τῶν εὐφλεκτοτέρων γνωστῶν σωμάτων, ἀναφλεγόμενος δὲ εἰς

θερμοκρασίαν 60 βαθμῶν ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι συνεννοῦται μετὰ τοῦ ὀξυγόνου παράγων φωσφορικὸν ὀξύ. Ἡ ἀνάφλεξις τοῦ φωσφόρου γίνεται εὐκόλως καὶ ἄλλως πως, ἀνευ τῆς ἐπενεργείας τῆς θερμότητος, διότι ἀπλῆ τις προστριβὴ ἐπὶ σώματός τινος, τραχεῖαν ἔχοντος ἐπιφάνειαν, ἐπιφέρει τὴν ἀνάφλεξιν του, αἱ δὲ καθ' ἐκάστην μεταχειριζόμενοι τὰ φωσφορικὰ πυρεῖα εἶναι διηγεκτεῖς μάρτυρες ταύτης τῆς ιδιότητος αὐτοῦ. Ἀναφλένεται δ' ἐπίσης καὶ ὁ ἐντὸς τοῦ ὕδατος τηκόμενος φώσφορος, ἐὰν ἐν τῷ ὕδατι τούτῳ διοχετευθῆ ὀξυγόνον. Εἰς κατάστασιν δὲ λεπτῆς κόνεως ὁ φώσφορος ἀναφλέγεται ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἐκ πάντων τούτων δύνασαι, ἀναγνώστὰ μου, νὰ πεισθῆς περὶ τῆς εὐφλέκτου ιδιότητος τοῦ σώματος τούτου, καὶ περὶ τοῦ κινδύνου ὃν διατρέχει τις ἐκ τούτου, καὶ περὶ τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ.

Τὸ σῶμα τοῦτο ἐκλήθη φώσφορος διότι φωτοβολεῖ, ἧτοι φέρεται φῶς ἐν τῷ σκότει. Ἄλλ' οἱ χημικοὶ δὲν εἶναι σύμφωνοι ἐὰν τὸ ἐν τῇ σκοτίᾳ δι' αὐτοῦ παραγόμενον φῶς εἶναι συνέπεια τῆς ἐξατμίσεως, ἢ τῆς ὀξείας δώσεως αὐτοῦ. Οἱ πλείστοι ὅμως παραδέχονται ὡς αἰτίαν τῆς ἐν τῷ σκότει λάμψεως αὐτοῦ τὴν ἐξάτμισιν.

Ὁ φώσφορος ὀξειδοῦται ἐντὸς τοῦ ξηροῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος λίαν εὐκόλως, διαχέει ὀσμὴν σκοροδίου, καὶ μεταβάλλεται βαθμηδὸν εἰς ὑγρὸν συγκείμενον ἐκ φωσφορώδους καὶ φωσφορικοῦ ὀξέος. Ὁ φώσφορος δὲν διαλύεται ἐντὸς τοῦ ὕδατος, καὶ διὰ τοῦτο οἱ χημικοὶ τὸν διατηροῦσιν ἐντὸς αὐτοῦ ὅπερ τὸν προφυλάττει ἐκ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· μεταδίδει δὲ ὁ φώσφορος εἰς τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ὀπιῶν πολλὸν χρόνον διέμεινε τινὰς ἐκ τῶν ιδιοτήτων του, διότι τὸ ὕδωρ τοῦτο φωτοβολεῖ ἐν τῷ σκότει, ὅταν ἀνακινήθῃ διὰ ῥάβδου τινός. Εἶναι δὲ ὁ φώσφορος σῶμα δηλητηριώδεςτατον διὰ τε τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, ἀντίδοτον ἔχων ὀκτὼ μέρη χλωροῦχου ὕδατος μεθ' ἐνός μέρους κεκαυμένης μαγνησίας. Ἡ δὲ δηλητηριώδης ἐνέργεια

αὐτοῦ πολλὰ πολλάκις ἀθῶα παιδία ἐπεμφεν ἀπροσδοκῆτως θύματα εἰς τὸν τάφον ἕνεκα τῆς ἀβελτηρίας τῆς μητρὸς ἢ τῆς τροφῆς, αἵτινες διὰ νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κλαίῃ τὸ παιδίον, τῷ δίδουσι πᾶν τὸ προστυχὸν πρᾶγμα διὰ νὰ παίξῃ· ὁσάκις λοιπὸν τὸ πρᾶγμα τοῦτο συνέπεσε νὰ ἦναι ἐν κουτίον μεφωσφορῶχα πυρεῖα συνέβη καὶ μία δηλητηρίασις· διότι τὸ παιδίον πρῶτον ἔπαιξε μετὰ τὸ κουτίον κεκλεισμένον, μετὰ ταῦτα τὸ ἤνοιξε, κατόπιν ἐσκόρπισε τὰ ἐν αὐτῷ, μετ' ὀλίγον παρετήρησε τὸ στίλβον καὶ ὑπόξανθον φωσφορῶχον ἄκρον των, τὸ ἐπλησίασεν εἰς τὸ στόμα, τὸ ἐδοκίμασε, τὸ εὔρε μαλακὸν καὶ ὑπόγλυκον, καὶ μετὰ τὴν δοκιμὴν ταύτην εὔρε τὸν θάνατον, θῶμα γινόμενον τῆς μητρικῆς ἀκρίτου ἀπρονοήσιας. Αἱ ἀστυνομίαι καὶ οἱ ἰατροὶ τῶν διαφόρων πόλεων ἄς μαρτυρήσωσι πόσας βλέπουσι καθ' ἐκάστην τοιαύτας δηλητηριάσεις.

Περίεργον δὲ φαινόμενον παρουσιάζει ὁ φώσφορος ὅταν μένων ἐν τῷ ὕδατι ἐκτεθῆ ἐπὶ πολλὸν χρόνον εἰς τὴν ἐπενεργείαν τοῦ φωτός· διότι ἀλλάσσει βαθμηδὸν τὴν χροίαν αὐτοῦ καθιστάμενος κατὰ πρῶτον μὲν ροδόχρους κατόπιν δὲ ἐρυθρὸς, μετὰ τὴν ἀλλαγὴν δὲ τῆς χροίας ἀποκτᾷ ιδιότητα τὰς ὁποίας δὲν εἶχεν, καὶ ὀνομάζεται παρὰ τῶν χημικῶν ἐρυθρὸς φώσφορος καὶ ἄμορφος φώσφορος. Ὁ ἐρυθρὸς οὗτος φώσφορος εἶναι ἄοσμος, δὲν τήκεται οὔτε διὰ μεγάλης θερμότητος, δὲν φωτοβολεῖ εἰς τὸ σκότος, οὔτε διὰ προστριβῆς ἀναφλέγεται, δὲν διαλύεται διὰ τῶν μέσων δι' ὧν ὁ συνήθης φώσφορος διαλύεται, καὶ παύει ἀκόμη νὰ ἦναι καὶ δηλητήριο. Δι' ὅλα ταῦτα τὰ χαρακτηριστικὰ, ὁ ἐρυθρὸς φώσφορος, θεωρεῖται παρὰ τῶν χημικῶν ὡς σῶμα κατὰ πολὺ διάφορον τοῦ κοινῶ φωσφόρου. Καὶ ἡ μὲν κυρία αἰτία τῆς τοιαύτης τῶν χαρακτηριστικῶν του διαφορᾶς ἀγνοεῖται, θεωρητικῶς δὲ ἀποδίδεται παρὰ τῶν χημικῶν εἰς τὴν ἀλλοίαν τροπὴν καὶ θέσιν ἣν ἔλαβον τὰ μέρη αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ φωτός, διὸ καὶ τὰ εἰς τοιαύτας ἀλλοιώσεις ὑποκείμενα σῶματα καλοῦνται παρ' αὐτῶν ἀλλοτροπικά.

Ὁ φώσφορος ἀνεκαλύφθη ἐν Ἀμβούργῳ κατὰ τὸ 1660 εὐρίσκεται δὲ ἐν τῇ φύσει ἀφθόνως ἠνωμένος μετ' ἄλλων σωμάτων, καὶ σχηματίζων διάφορα ἄλατα, οὐδέποτε δὲ καὶ οὐδαμῶς ἀπαντᾶται ἐλεύθερος· εἶναι ἐν τῶν πυριτακίων τοῦ ὀρυκτοῦ τοῦ λεγόμενου ἀπατίτου, τοῦ συγκειμένου ἐκ φωσφορικῆς τιτάνου καὶ χλωροῦ τιτανίου. Πολλῶν φυτῶν ἡ τέφρα, καὶ μάλιστα τῶν σιτηρῶν, περιέχει φωσφορικά ἄλατα, ἰδίως δὲ φωσφορικὴν τίτανον καὶ φωσφορικὴν μαγνησίαν· ἀπαντᾶται εἰς μεγάλην δόσιν εἰς τὸν ὀργανισμόν τῶν ζώων καὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα εἰς τὰ ὀττὰ αὐτῶν, τῶν ὁποίων τὰ δύο τρίτα σύγκεινται ἐκ φωσφορικῶν ἀλάτων, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται εἰς τὰ χημεία ὁ φώσφορος. Εὐρίσκεται προσέτι εἰς τὰ οὖρα, καὶ εἰς ἀρκετὴν ποσότητα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ φωσφόρου εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν σχολὴν τῶν νεωτέρων ὑλιστῶν, νὰ κακοφίλοσοφίσωσιν, ἀποδίδοντες τὴν νοημοσύνην τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν φώσφορον· φέρουσα δὲ ὡς ἐπιχειρήματα βοηθητικὴν τῆς γελοίας ταύτης ιδέας τὴν ἐλάττωσιν τῆς ποσότητος αὐτοῦ κατὰ τὸ γῆρας, ὅτε μειοῦνται εἰς τὸ ἀνθρώπιον σῶμα αἱ σωματικαὶ δυνάμεις. Ἰσως ἔχεται ἀληθείας ὅτι κατὰ τὸ γῆρας τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐγκέφαλος περιέχει ὀλιγώτερον φώσφορον· ἀλλ' ἐὰν εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ φωσφόρου ἀποδοθῇ ἡ νοημοσύνη, ποῦ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ, καὶ πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀκμαία κρίσις, ἥτις εἶναι τὸ κύριον προσόν τῆς νοημοσύνης, καὶ ἥτις ἐξόχως χαρακτηρίζει τὸν ἐγκέφαλον τῆς ὀρίμου ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου; Τὰ διάφορα ποσάγματα τὰ ὁποῖα ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου, ὡς ἀπὸ κεντρικοῦ τηλεγραφείου πέμπονται διὰ τῶν νεύρων εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος, πιθανόν νὰ διαβιβάζονται διὰ σύρματος περιέχοντος φώσφορον, ἀλλὰ τίς ὁ τηλεγραφητής; . . . ὁ φώσφορος; . . . Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν πιστεύω ὅτι διὰ τοῦ φωσφόρου παράγονται ὅσα ταύτην τὴν στιγμὴν γράφω καὶ σκέπτομαι.

Ἡ ἐξαγωγή τοῦ φωσφόρου ἐκ τῶν ὀστέων, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν προλήψεις μεσαιωνικαὶ ἐ-

δέσποζον ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ θεωρηθῶσιν οἱ δυστυχεῖς χημικοὶ ὡς μάγοι κακοποιοὶ, καὶ ὡς τυμωρῶντες μυστῆρα διαπράττοντες ἀνόσια ἐγκλήματα ἐν τοῖς νεκροταφείοις. Ἡ δὲ ἀνάφλεξις τοῦ φωσφοροῦ ὑδρογόνου ἐν ὥρᾳ νυκτὸς εἰς λίμνας καὶ νεκροταφεῖα, καὶ ἐν γένει ὅπου συμβαίνει σῆψις ὀργανικῶν σωμάτων, ἐκουφόρησε τὴν ἀπέραντον ἐκείνην μυθολογίαν τῶν ἐν τοῖς κοιμητηρίοις ἀναφανομένων φωτεινῶν φαντασμάτων, τῆς ὁποίας τὰ τερατώδη ἐπεισόδια διηγούνται παρὰ τὴν πυρὰν τοῦ χειμῶνος αἱ γραιὶ καὶ οἱ κρονόληροι, καὶ ἀκούουσι τρέμοντες ὑπὸ φόβου οἱ εὐπιστοί, εἰς τὰ μέρη ὅπου οὔτε ὁ ἀληθὴς χριστιανισμὸς, οὔτε ὁ πολιτισμὸς ἀκόμη διεδόθησαν. Ὁ φώσφορος, ὡς πρὸς τοῦτο, εἶναι ὁ ἀθώτερος συνεργάτης τῶν προλήψεων καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν.

Ὁ φώσφορος σήμερον εἶναι χρήσιμος εἰς μὲν τὴν βιομηχανίαν πρὸς κατασκευὴν τῶν τοῖς πᾶσι γνωστῶν φωσφορικῶν πυρείων, εἰς δὲ τὴν ἰατρικὴν πρὸς κατασκευὴν φαρμάκων δι' ἐξωτερικὴν χρῆσιν.

Ὁ φώσφορος μετὰ μὲν τοῦ ὀξυγόνου, πρὸς τὸ ὁποῖον μεγίστην ἔχει τάσιν, κατὰ διαφόρους ἀναλογίας ἐνούμενος, σχηματίζει ἐξ ὀξέος. Ἐπίσης δὲ ἐνοῦται μετὰ τοῦ ὑδρογόνου, μετὰ τοῦ ἀζώτου, μετὰ τοῦ θείου, μετὰ τοῦ χλωρίου, μετὰ τοῦ ἰωδίου, καὶ μετ' ἄλλων σωμάτων, σχηματίζων διαφόρους συνθέσεις. Ἀλλ' ὅ,τι ἐνδιαφέρει περισσότερο τοὺς γεωπόνους ἀναγνώστας μας, εἶναι αἱ ὠφελιμώταται καὶ χρήσιμοι εἰς τὴν γεωργίαν ἐνώσεις αὐτοῦ ὡς χημικὰ λιπάσματα· τοιαῦτα δὲ εἶναι ἡ φωσφορικὴ ἄμμωνία, ἡ φωσφορικὴ ἄμμωνιο μαγνησία, ἡ φωσφορικὴ πότασσα, ἡ φωσφορικὴ σόδα, καὶ πρὸ παντῶν ἡ φωσφορικὴ τίτανος. Περὶ ἐκάστης τούτων ἰδίᾳ, καθὼς καὶ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν, θέλομεν μετὰ λεπτομερείας ἀναφέρει ἐν οἰκείῳ τόπῳ τὰ δέοντα.

Περὶ ἀρσενικοῦ.

Τὸ ἀρσενικὸν εἶναι σῶμα μὴ ἀπαντῶμενον

ἐλεύθερον, ἀλλὰ πάντοτε μεμιγμένον μετ' ἄλλων σωμάτων. Εὐρίσκεται δὲ συνήθως ἠνωμένον μετὰ τοῦ θείου ὡς θειοῦχον ἀρσενικόν, καὶ μετὰ τοῦ ὀξυγόνου ὡς ἀρσενικῶδες ὀξύ· ἀπαντᾶται προσέτι, ἀλλ' εἰς μικροτέρας ποσότητας, συνηνωμένον μετὰ τὰ ὀρυκτὰ τοῦ κασιτέρου, τοῦ σιδήρου, τοῦ ἀντιμονίου καὶ τοῦ ψευδαργύρου. Ἐνίοτε δὲ εὐρίσκεται, εἰς ἐλαχίστην ποσότητα, καὶ εἰς τινὰ σιδηροῦχα μεταλλικὰ ὕδατα.

Τὸ ἐν τῇ φύσει ἀπαντῶμενον θειοῦχον ἀρσενικὸν εἶναι γνωστὸν ὑπὸ δύο ὀνόματα, ἥτοι κίτρινον, καὶ ἐρυθρὸν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι τὸ τουρκιστὶ λεγόμενον ζερνίκι, κινῶς δὲ κίτρινον ποντικὸ φάρμακον, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ ἐρυθρὸν, εἶναι ἡ παρὰ τῶν ἀρχαίων λεγομένη σανδράραχη (realgar) χρήσιμος παρ' ἐκείνοις εἰς βλάβας.

Ἐξάγεται δὲ τὸ ἀρσενικὸν ἐκ τῶν ὀρυκτῶν αὐτοῦ ἐνώσεων μετὰ τοῦ θείου καὶ τοῦ σιδήρου διὰ τῆς θερμάνσεως. Τὸ καθαρὸν ἀρσενικὸν ἔχει χρῶμα μελανόφαιον, καὶ ὑψηλὴν κρυσταλλικὴν, μετὰ λάμπσεως μεταλλικῆς, τὴν ὁποίαν ὅμως ἀποβάλλει, ὅταν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκτεθῇ εἰς ὑγρὸν ἀτμοσφαιρικὸν αἶρα· ἀποβαλὼν δὲ ταύτην γίνεται μέλαν καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐπιφάνειαν.

Τὸ ἀρσενικὸν δὲν διαλύεται εἰς τὸ ὕδωρ, οὐδὲ εἰς τὸ οἶνονπνευμα, οὐδὲ εἰς τὸν αἰθέρα· μόλις δὲ, καὶ κατ' ἐλαχίστην ποσότητα, διαλύεται διὰ τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, καὶ τοῦ ἀραιωθέντος θειικοῦ ὀξέος, διαλύεται ὅμως ἐντελῶς ἐντὸς τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος, καὶ τοῦ λεγομένου βασιλικοῦ ὕδατος, καὶ μεταβάλλεται εἰς ἀρσενικὸν ὀξύ.

Ὅταν τὸ ἀρσενικὸν θερμανθῇ, ἀναδίδει ὀσμὴν σκορόδου, ὅταν δὲ τεθῇ εἰς ἀνωτέραν θερμοκρασίαν, τότε καίεται μετὰ κνανίζούσης φλογός, καὶ ἐνούμενον μετὰ τοῦ ὀξυγόνου τῆς ἀτμοσφαιρας σχηματίζει δύο ὀξέα, τὸ ἀρσενικῶδες ὀξύ, συγκειμένον ἐξ ἐνὸς μέρους ἀρσενικοῦ καὶ τριῶν ὀξυγόνου, καὶ τὸ ἀρσενικὸν ὀξύ, πηγάζων ἐξ ἐνὸς μέρους ἀρσενικοῦ καὶ ἐκ πέντε μερῶν ὀξυγόνου.

Καὶ τὸ μὲν ἀρσενικῶδες ὀξύ, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα λευκόν, ἡ ἄσπρον πον-

τικοφάρμακον, εἶναι διαφανὲς ὡς ὕελος, χάνει ὅμως τὴν διαφάνειάν του ἐὰν ἐπὶ πολὺν χρόνον μείνῃ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ αἵρος, καὶ μετὰ τὴν διαφάνειαν χάνει ἐπίσης ἄλλας χημικὰς τοῦ ιδιότητος. Τὸ ἀρσενικῶδες ὀξύ δυσκόλως διαλύεται εἰς τὸ ὕδωρ, τιθέμενον δὲ ἐπ' ἀνθράκων καίοντων ἀναδίδει ὡς καὶ τὸ ἄμικτον ἀρσενικόν, ἰσχυρὰν ὀσμὴν σκορόδου.

Εἶναι δὲ τὸ ἀρσενικῶδες ὀξύ χρήσιμον εἰς τὰς τέχνας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν κατασκευὴν ὠραίου πρασίνου χρώματος, τὴν παρασκευὴν τῆς ὑέλου, καὶ τὴν διατήρησιν καὶ ταρίχουσιν (βαλσαμώμα) τῶν ζώων καὶ τῶν νεκρῶν σωμάτων. Χρησιμεῖει δὲ προσέτι, εἰς ἐλαχίστας δόσεις λαμβανόμενον, καὶ ὡς φάρμακον.

Τὸ ἀρσενικὸν εἶναι ἐν τῶν δραστικωτέρων δηλητηρίων, καὶ ἀρκοῦσι τρεῖς κόκκοι ἀρσενικῶδους ὀξέος νὰ προξενήσῃσι τὸν θάνατον ἐνὸς ἀνθρώπου. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ ἀρσενικοῦ συμβαίνοσι πολλάκις παρὰ κακούργων ἀνθρώπων δηλητηριάσεις, καλὸν εἶναι νὰ γνωρίζῃ ὁ ἀναγνώστης μας καὶ τὸ ἀντίδοτον αὐτοῦ. Ἡ κεκαυμένη μαγνησία καὶ τὸ ἐνυδρον ὀξειδίου τοῦ σιδήρου, διδόμενα ὅσον ἔνεστι ταχύτερον, θεωροῦνται ὡς τὰ καταλληλότερα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀντιφάρμακα, διότι ἔχοντα μεγάλην σχέσιν πρὸς τὸ ἀρσενικόν, ἐνοῦνται ἐν τῷ στομάχῳ τοῦ ἀκουσίως ἢ ἐκουσίως δηλητηριασθέντος, καὶ σχηματίζουσιν ἀδιάλυτα ἐντὸς αὐτοῦ ἄλατα.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ κικουργία μεταχειρίζεται πολλάκις τὸ ἀρσενικὸν ὡς ἐν τῶν προχειρίων δηλητηρίων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐγκληματικῶν πράξεών της, ἔχει ἀφ' ἑτέρου καὶ ἡ χημεία ἰσχυρόν τι καὶ ἀλάνθαστον μέσον πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν δι' αὐτοῦ τελεσθέντων ἐγκλημάτων· διότι, διὰ τῆς συσκευῆς τοῦ Μαρς, τόσον εὐκόλος εἶναι ἡ ἀνακάλυψις τῶν δι' ἀρσενικοῦ δηλητηριάσεων, ἀκόμη καὶ μετὰ παρέλευσιν χρόνου πολλοῦ, ὥστε οὐδεὶς δι' ἀρσενικοῦ ἐγκληματῆσας δύναται νὰ κρυβῇ καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὴν πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν. Δι' αὐτῆς τῆς συσκευῆς καὶ τὰ ἐλάχιστα ἔχνη τοῦ ἀρσενικοῦ κατατίθενται ὑπὸ μορφῆν κηλίδων μελανῶν ἐπὶ τῆς λευκῆς πορσελά-

νης, καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ ἔγνη αὐτὰ περιρρίζωνται εἰς ἓν μόνον δεκάκις χιλιοστὸν τοῦ γράμμου, (ἥτοι ἐν χιλιοστὸν καὶ ἑξακοσιοστὸν τοῦ κόκκου), πάλιν ἡ ἀνακάλυψις τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀρσενικοῦ εἶναι εὐκόλος καὶ ἀσφαλής.

Ἡ ἱστορία τῶν δι' ἀρσενικοῦ δηλητηριάσεων, καὶ αἱ περὶ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτοῦ συζητήσεις καὶ συγγραφαὶ ἀποτελοῦσιν ἴσως βιβλιοθήκην ὀλόκληρον, ἡ δὲ γνωστοτάτη, καὶ ἱστορικὴ καταστάσα δίκη τῆς Madame Lafarge ἐγένετο ἐν Γαλλίᾳ ἀφορμὴ νὰ διευκρινισθῶσι τὰ περὶ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἀρσενικοῦ ἐν τῷ νεκρῷ σώματι λεπτομερέστερον.

Τὸ ἐκ τοῦ στομάχου παντὸς δηλητηριασθέντος ἀνθρώπου ἀπορροῦμενον ἀρσενικὸν μεταδίδει διὰ τῆς κυκλοφορίας καὶ ἐναποτίθεται εἰς μεγαλητέραν δόσιν ἰδίως ἐντὸς τοῦ ἥπατος. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἱατροδικαστικὴ ἐπιδηλητηριασθέντος νεκροῦ κυρίως τὸ ἥπαρ ἐρευνᾷ, καὶ ἐξ αὐτοῦ, ἀφοῦ καλῶς διὰ χημικῶν μέσων ἀπανθρακωθῶσιν αἱ χημικαὶ οὐσίαι, ἀνακαλύπτει τὸ ἔγκλημα βοηθεῖα τῆς συσκευῆς τοῦ Μάρ.

Τὸ δὲ ἀρσενικὸν οὐδὲ εἶναι ἐπίσης δηλητηριώδες, ἀλλ' ὀλιγώτερον τοῦ ἀρσενικώδους, δὲν ἀπαντᾶται ὅμως ἐν τῇ φύσει, ἀλλὰ μόνον τεχνητῶς κατασκευάζεται.

Ἐνούμενα δὲ τὰ ὄξεα ταῦτα τοῦ ἀρσενικοῦ, μετὰ διαφόρων βάσεων, σχηματίζουσιν ἄλατα, μεγάλως μὲν ἐνδιαφέροντα τοὺς χημικούς, ἀνωφελῆ δὲ πρὸς τοὺς γεωπόνους.

Ἐνοῦται δὲ τὸ ἀρσενικὸν μετὰ τοῦ ὑδρογόνου, μετὰ τοῦ χλωρίου, μετὰ τοῦ θείου, αἱ δὲ ἐνώσεις αὐτοῦ εἶναι ὄλαι φρικώδη καὶ λίαν ἐπικίνδυνα δηλητήρια.

ΟΙ ΦΡΑΓΚΟΙ ΔΟΥΚΕΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἰπὸ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΑΡΑΖΕΡΗ

Φοιτητοῦ τῆς Ἰατρικῆς.

Τὸ ἱστορικὸν ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον θὰ ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς σήμερον ἀνάγεται εἰς τὰς

ἀρχὰς τοῦ 13 αἰῶνος. Πυλὸν ἐβάρυνεν αὐτὸς ἐν τῇ πλασטיγγί τῆς τύχης τῆς ταλαίνης ἡμῶν πατρίδος καὶ, δύναμαι εἰπεῖν, τοῦ παλαιοῦ κόσμου ὅλου· ναὶ μὲν τὰ μέσα τῆς 15 μετέβαλον τὴν μορφήν καὶ ἀνεκαίνισαν αὐτὴν τῆς Εὐρώπης ὅλης· ἀλλὰ τὸ σπέρμα τῶν ἀποφράδων ἐκείνων ἡμερῶν ἐροίσθη τῷ 1204.

Ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας ἡ Εὐρώπη καὶ πᾶσαι αἱ περὶ τὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου χῶραι δεινῶς ἐταρτάττοντο ὑπὸ τῶν σταυροφοριῶν· τρεῖς μέχρι τοῦδε εἶχον γίνεαι τῶν τριῶν αὐτῶν εἰς τὴν Ἀνατολὴν καταιγίδων οἱ δονισμοὶ δὲν εἶχον ἔτι παρέλθει, ὅτε, ἐπειδὴ ὁ Ἐμίρης Μαλέκ Ἀδελ ἤρξατο ἐπισηθαιμῶν εἰς τὰ λείψανα τοῦ καθολικοῦ ἐν Συρίᾳ βασιλεῖου, καὶ δεινῶς παρενοχλῶν καὶ ἀπειλῶν αὐτοὺς τε καὶ τοὺς προσκυνητὰς ἀνεφάνη ἐν Γαλλίᾳ ἐφημέριός τις Φούλκος ὀνόματι ἡ νότιος τοῦ δὲν ἦν ἀνεπίληπτος· ἀλλ' ἤδη εἶχε μετανοήσει καὶ ἐξῆγησθῆ πως ἡ εὐγλωττία του ἦν τοιαύτη, ὥστε οἱ ἀκούοντες αὐτὸν ἐπίστευσαν ὅτι τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐμπνέει αὐτόν· οὗτος ἀνέλαβε τὸ κήρυγμα τετάρτης σταυροφορίας πρὸς ἐντελῆ τῶν ἀγίων τόπων ἐλευθέρωσιν ἐντὸς ὀλίγου συνεκινήθη ἡ Γαλλία ὅλη καὶ Ἰταλία. Πολλοὶ ἦσαν οἱ ἐπιποθοῦντες καὶ ὑποκινουῦντες τὴν σταυροφορίαν, πολλοὶ ἦσαν οἱ λόγοι, οἱ ὑποκινουῦντες ἕκαστον τούτων.

Ἐπὶ τοῦ παππικοῦ θρόνου ἦν Ἰννοκέντιος ὁ γ', ἀνὴρ τολμηρὸς, φανατικὸς τοῦ καθολικισμοῦ ὑπέρμαχος, καὶ ὁ μεγαλειπεθουλότερος τῶν παπῶν· ἰκανῶς τὸν ἐχαρακτηρήσαμεν, περιττὸν ἄρα ἐπὶ πλεῖον νὰ ἀναπτύξωμεν τὰ αἴτια, δι' ἃ ἐπεθύμει τὴν σταυροφορίαν. Ἦθελεν αὐτὴν καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, διότι βαρὺ ἐβάρυνεν ἐπ' αὐτόν καὶ τὸ κράτος αὐτοῦ τὸ ἐπιτίμιον τοῦ πάππα διὰ τὸν παράνομον δεῦτερον γάμον του, καὶ τῶν λοιπῶν μικρῶν ἡγεμόνων καὶ εὐγενῶν ἕκαστος εἶχεν ἰδίους λόγους νὰ ριφθῆ εἰς τὰς περιπέτεας μεμακρυσμένης ἐκστρατείας. Οἱ σταυροφόροι ἐπὶ τέλος συνήχθησαν κατὰ ἔτη 1202 εικοσιπεντακισχίλιοι ἄνδρες καὶ ἴπποι 4 χιλ. καὶ 500, συνήχθησαν δ' εἰς Ἐνετίαν· διότι οἱ Ἐνετοὶ ἐπὶ ἀδρά ἀμοιβῆ εἰ-

χον ἀναλάβει τὴν διὰ τῶν στόλων των εἰς Ἀνατολὴν διαπεραιώσεν αὐτῶν. Ἄλλ' ἐνῶ, βραδύνοντος τοῦ ἀπόπλου διὰ χρηματολογικὸς λόγους, διέτριβον οἱ σταυροφόροι ἐν Ἐνετίᾳ, ἀφίκοντο αὐτοῦ οἱ πρέσβεις Ἀλεξίου, υἱοῦ Ἰσαακίου ἐκπτώτου Κωνσταντινουπόλεως αὐτοκράτορος.

Πρὶν ἢ περαιτέρω προβῶμεν, εἰπόμεν λέξεις τινὰς περὶ τῆς τότε τῆς Ἑσπερίας καταστάσεως, καὶ εἶτα τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν ἦτο εὐχάριστος ἡ κατάστασις τῆς Εὐρώπης τότε· ἐταρτάσσοτο αὐτὴ ὑπὸ τῶν ἐρίδων τῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἐταρτάσσοτο ἐκ τῶν μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ πάππα τῆς Ρώμης διαμαχῶν, ἐταρτάσσοτο καὶ πρὸς βορρᾶν ἡ Γερμανία ἐκ τοῦ τότε ἐπισυμβάντος θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου τοῦ Δ' καὶ τῶν ἐντεῦθεν προκυψασῶν ταραχῶν. Δὲν ἦν, εἰπομεν, ἡ κατάστασις τῆς Εὐρώπης εὐάρεστος, ἀλλὰ ἀξιόθρηνητος ἦν ἡ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας· αἰῶνες εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς· καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας τούτους διετέλει τὸ κράτος προσβαλλόμενον καὶ καταπολεμούμενον πανταχόθεν ὑπὸ πάντων τῶν βαρβάρων, Βανδάλων καὶ ἐν γένει γερμανικῶν φυλῶν, Περσῶν, Ἀράβων, Βουλγάρων, Σέρβων, Τούρκων καὶ ἄλλων· πολλάκις οὗτοι ἐλάττισαν πρὸς κέντρα, συντελέσαντες εἰς ἀνάδειξιν ἀνδρῶν, κατασυντριβάντων αὐτοῦ· ἀλλ' οἱ πόλεμοι ἦσαν πολλοὶ καὶ ἀτελεύτητοι, καὶ τοὺς νῦν καταπολεμουμένους διεδέχοντο ἄλλοι ἀκμαῖοι· καὶ συντριβόμενοι δὲ οἱ πολέμιοι κατέλειπον ἔγνη τῆς διαβάσεώς των· δεινὴ ἀποσύνθεσις ἐπεκράτει καθ' ὅλον τὸ κράτος· μόλις συνεκρατεῖτο πως ὑπὸ ἐκασταχοῦ κληρικῶν καὶ τοῦ ἀποκεντρωτικοῦ συστήματος τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, λειψάνων ἡμερῶν ἰσχύος καὶ δυνάμεως. Ὄταν ὁ πατὴρ εὐδαιμονῆ, εὐδαιμονεῖ καὶ ὁ οἶκος· καὶ ἵνα εὐδαιμονῆ ὁ οἶκος ἀνάγκη νὰ εὐδαιμονῆ ὁ οἰκοδεσπότης· αὐτὸς εὐρίσκειται ἐν ἐκείνῳ, καὶ ἐκεῖνος ἐν τούτῳ. Ἰνα μὴ λοιπὸν μακρηγορῶμεν περὶ τὴν σκιαγράφην τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ὅλης, ἃς περιορισθῶμεν εἰς τὴν αὐλὴν, τοὺς βασιλεῖς τοὺς τότε θέσιν πα-

τρὸς ἔχοντας πρὸς τὸ ἔθνος. Τυφλώσεις, δολοφοναίαι, ρινοτομαίαι, ἀποκοπαὶ ὧτων ἰδοῦ περὶ τίνα περισπῶντο οἱ τότε βασιλεῖς. Ὁ Ἀνδρόνικος τυφλοὶ καὶ δολοφονεῖ τὸν νόμιμον τοῦ θρόνου κληρονόμον, Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν· ἀλλὰ τὰς βασάνους καὶ ὕβρεις τοῦ Ἀδρονίκου, ὅταν ἀναγνώσῃ παρὰ τῷ Χωνιάτῃ φρίττει· ἀλλ' ἡ Νέμεσις βαρεῖα ἐπιήλθε καὶ ἐπὶ τὸν διάδοχον τοῦ Ἀδρονίκου Ἰσαάκιον· καθιρεῖ αὐτόν ὁ ἀδελφός Ἀλέξιος, τυφλοὶ καὶ ρίπτει αὐτόν καὶ τὸν υἱὸν Ἀλέξιον εἰς τὴν εἰρκτήν. Ἀλλεπάλληλα, βλέπετε, κακουρήματα, ἀλλὰ δεινὴ καὶ ἀλλεπαλλήλως ἐπήρχετο τῆς Θεῆς Δίκης ὁ δάκτυλος, ὁ Ἀλέξιος δὲν ἔπραξεν ὀλίγα, ἄρα ἔδει νὰ τιμωρηθῆ. Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ κατορθώσας νὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τῆς εἰρκτῆς, κατέφυγεν εἰς Ἑσπερίαν, ἵνα ζητήσῃ τὸν ἔλεον τῶν σταυροφόρων.

Εἶδομεν, ὅτι οἱ σταυροφόροι ἐπὶ μακρὸν διέτριψαν διὰ χρηματολογικὰς αἰτίας ἐν Ἐνετίᾳ· κατάρθωσαν μὲν ἐπὶ τέλος νὰ κορέσωσι τὴν ἀπληστίαν τῶν Ἐνετῶν, ἀλλ' ὅπως· δὴποτε ἔλαβον ἀφορμὴν, εἰ μὴ ἄλλοτε νὰ κρίνωσι περὶ τῆς τιμῆς τοῦ μετάλλου· διό, ὅτε προσέπεσον αὐτοῖς τοῦ βασιλοπαιδὸς Ἀλεξίου οἱ πρέσβεις, συνεκίνησαν μὲν αὐτοὺς τὰ παθήματα αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρός του, ἀλλ' ἰδίως συνεκίνησεν αὐτοὺς ἡ ὑπόσχεσις 200,000 μαρκῶν καὶ ἡ ἐπὶ ἓν ἔτος διατήρησις τοῦ σταυροφορικοῦ στρατοῦ καὶ στόλου, καὶ ἄλλα τινά. Προθύμως ὅθεν ἀνέλαβον τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀποκατάστασιν αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρός του. Ἄλλοτε, ὅτε ἴσχυεν ἔτι ἐν Ἀνατολῇ ὁ γλιαντισμὸς καὶ ὁ φανατισμὸς, οἱ χριστιανοὶ πρεστίμων τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων τὴν περὶ τὸν ἀρχιερέα δημογεροντίαν, καὶ παρ' αὐτῆ διέλυον τὰς διαφορὰς αὐτῶν· ἐν ἐσχάταις ἀνάγκαις κατέφευγον εἰς τοὺς ἄλλοπίστους καὶ τότε ταλαντευόμενοι ὄρθως, διότι παρ' αὐτοῖς κατεστρέφοντο ἀμφοτέροι οἱ διαφερόμενοι. Οὕτω καὶ τότε συνέβη· χαλὸν ἦν νὰ κύψῃ ὁ Ἀλέξιος τὸν ἀχένα καὶ νὰ περιμείνῃ τὴν ὑπὸ τῆς Προνοίας τοῦ ἀρπαγῆς τιμωρίαν· ἀλλ' ὄχι, κατέφυγεν εἰς ἄλλοθενεῖς, ἔπαθον ἀμφοτέροι. Οἱ Φράγ-

κοι ἐξεθρόνισαν τὸν Ἀλέξιον, καὶ βασιλέα ἀνεκήρυξαν τὸν Ἰσαάκιον· ἀλλ' αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ λαὸς ἐφόνευσεν ἐν στάσει ὡς προδότας, ἐκπολιορκεῖται καὶ πάλιν ἡ Κωνσταντινούπολις, τότε ἐνόμισαν καλὸν οἱ σταυροφόροι νὰ κρατήσωσι δι' ἑαυτοὺς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ὅλην τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν, μυριάδες ἕως τότε σταυροφόρων εἶχον στρατεύσει ἐπὶ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ δὲν εἶχον δυνατὴν νὰ ἀπολαύσωσιν αὐτῆς· μόνον ἀκινάκην τουρκικὸν εὐρισκὸν νῦν ὀλίγον τι βορεότερον αὐτὴν ὑποθέσαντες τὴν εὐρον τέλος, καὶ παρὰ πᾶσαν ποσοδοκίαν μάλιστα καλὴν, καλλίστην· διὸ ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκολπωθῶσιν αὐτὴν, χαίρειν ἑῶντες τὰς ἄμμους τῆς Συρίας. Διέπραξαν δὲ τὰ αἰσχίστα μετὰ τὴν ἐκπολιόρκισιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δηλώσεις, σφαγὰς ἀνδρῶν, γυναικῶν ἀτιμώσεις, βανδαλικὰς παντοῦς καλλιτεχνήματος καταστροφὰς· ὡς βλέπετε, οἱ Κιρκάσιοι ἔσχον τοὺς προδρόμους αὐτῶν καὶ οἱ Βάνδαλοι τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν.

Τότε δὴ ἐπληρώθη τὸ τοῦ Εὐαγγελίου ἀδιμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου...» Ὁ Βαλδουῖνος ἐγένετο αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Βονιφάτιος βασιλεὺς Θεσσαλονίκης καὶ πασῶν τῶν μέχρι Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ χωρῶν, οἱ δὲ Ἑνετοὶ τῶν πλείστων παραλιῶν καὶ νήσων· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ χῶραι αὐταὶ κατεῖχοντο ὑπ' ἑλληνικῶν ἀρχῶν καὶ ἡγεμονισκῶν σφετεριστῶν, οἱ ξένοι οὗτοι ἔπρεπε νὰ ἐξώσωσιν αὐτοὺς διὰ τοῦ ξίφους καὶ ἐτράπησαν ἐπὶ τὸ ἔργον. Ἐῶμεν τοὺς ἄλλους καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸν Βονιφάτιον. Οὗτος κατέλαβε τὴν Θεσσαλονίκην, πρωτεύουσαν τοῦ λαχόντος αὐτῷ μέρους, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1204· ἐντεῦθεν ὀρμηθεὶς ἐγένετο εὐχερῶς κύριος πασῶν τῶν περὶ τὴν Θεσσαλονικτὴν πόλεων καὶ χωρῶν μέχρι Θερμοπυλῶν· ἐνταῦθα εἶρε φρουρὰν ἰσχυράν. Τίνος ἦν αὐτῆ· Λέοντος τοῦ Σγουροῦ, δεσπότης Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας. Ἐπὶ πολλοὺς ἑνιαυτοὺς οὗτος ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν σύμπαντος τοῦ τότε ἀνατολικοῦ κόσμου, πρῶτον μὲν συγκροτήσας κράτος ἰσχυρὸν, προωρισμένον νὰ συμπήξῃ

πάντα τὸν ἐντεῦθεν τῶν Καμβουνίων ἑλληνισμοῦ, εἰ μὴ ἐπήρχοντο οἱ ξένοι ἐν τῇ συμπήξει· ἔτι αὐτοῦ, εἶτα δὲ ὡς ἀληθῆς Ἕλληνας ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατελέσας ἀμυνόμενος κατὰ τῶν ξένων τούτων· διὸ εἶναι ἄξιος μακροτέρως μνεῖας, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ ἱστορία του συνδέεται καὶ μετὰ τὴν τῶν Ἀθηναίων.

Περιεγράψαμεν ἀνωτέρω τὴν κακοῦθειαν τῆς αὐλῆς· ἡ τοιαύτη κατάστασις δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύτῃ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν εἰς τὰς ἀποτάτας ἐπαρχίας· ἐντεῦθεν περὶ τὰ τέλη τῆς 12ης ἑκατονταετηρίδος βλέπομεν πρῶτον ἀποσπωμένην τὴν Ἀνατολὴν ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ἀρχῆς, συγχρόνως σχεδὸν ἀποσπῶνται τὰ βόρεια τῶν ἐν Εὐρώπῃ κτήσεων, ἐγείρεται καὶ στεφανοῦται τέλος ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας ἐπανάστασις Βλαχόβουλγαρίας· παραπλήσια τοιαῦτα συνέβαινον καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας καὶ ἰδίως ἐν Πελοποννήσῳ· ἐνταῦθα τῆς Λακωνίας μὲν ἤρχεν ὁ Χαμάρετος, τῆς Μεσσηνίας δὲ ὁ Μελισσηνός, καὶ τῆς Ναυπλίας ὁ Σγουρός. Τοιαύτη ἦν ἡ γενικὴ τότε ἐκλυσίς ὡς· ὁ ἄσπαξ Σγουρός ὄχι μόνον δὲν κατεπολεμήθη ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ διετέλει εἰς φιλικωτάτας μετ' αὐτῶν σχέσεις· τοῦτον διεδέετο ὁ υἱὸς Λέων Σγουρός, ἀνὴρ φιλόδοξος καὶ βίαιος, ἄπιστος καὶ ἐκδικητικὸς, τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ τούτων συχνὰ ἔδωκεν ἡμῖν τὰ παραδείγματα. Συνέλαβε τὸ σχέδιον νὰ ἐνώσῃ ὑπὸ τὴν σπιθαρὰν αὐτοῦ χεῖρα πάντα τῶν ἐντεῦθεν τῶν Καμβουνίων ὄρεων ἑλληνισμὸν διὰ δόλου καταλαμβάνει τὸ Ἄργος, διὰ βίας κ' ἰσχύει τῆς Χερσονήσου πόλεως, πηγύνει ἰσχυρὸν στόλον, ἀθροίζει οὐκ εὐκαταφρόνιτον μισθοφορικὸν καὶ ὑπερβαίνει τὸν Ἰσθμὸν, βαίνων ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. Ἐκάθητο τότε ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ τῶν Ἀθηναίων θρόνου Μιχαὴλ ὁ Χωνιάτης, ἀρχαῖος· Ἕλληνας τὴν τε παιδείαν καὶ τὰ φρονήματα· πολλὰ τῆς πρώτης ἔχομεν δείγματα, νῦν ἐπέστη ἡ στιγμή νὰ δώσῃ τοιαῦτα καὶ τῶν δευτέρων. Πρόφασιν εἶχεν ὁ Σγουρός τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας του τὴν τιμωρίαν φαυλοβίου τινὸς νέου Ἀθηναίου, ὅστις πολλὰ ἔβλαψεν αὐτόν, καὶ τὸν Χωνιάτην ἀκόμη. Ἄλλ' ὁ Χωνιάτης ἤ-

ξευρε τί κρύπτει ἡ πρόφασις αὕτη καὶ κατὰ βάθος ἐγίνωσκε τὸν χαρακτῆρα τοῦ δεσπότη, δὲν διεβουκολήθη. Κατ' ἀρχὰς προσεπάθησε διὰ τῆς πειθεύς νὰ ἀποτρέψῃ αὐτόν τῆς ἀδίκου ἐπιχειρήσεως, ἐπέσεισε καὶ τὸ φόβητρον τῆς εἰσβολῆς ξένων εἰς τὸ κράτος καὶ παρεκάλεσε νὰ μὴ καταναλώσῃ τὰς ἐθνικὰς ὑλικὰς δυνάμεις εἰς ἐμφυλίους σπαταγήμους. Ἄλλὰ μάλιστα ὁ Σγουρός προέβαιεν, τότε ὁ Χωνιάτης ὑποκινήσας καὶ εὐκόλως κατενθουσιάσας τὸ ποίμνιον του ἐτράπη ἐπὶ τὴν ἄμυναν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐπειδὴ δὲν ἐπήρχον αἱ δυνάμεις πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς κάτω πόλεως· ὁ Σγουρός εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν καὶ ἤρξατο πολιορκῶν τὴν Ἀκρόπολιν βάλλων παντοῖα βέλη καὶ προσάγων μηχανὰς· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι εὐδοκίμως πάντα ταῦτα ἀπέκρουσαν, καὶ ὁ βρόχος τῆς Ἀκροπόλεως ἔμενεν ἀκλόνητος. Ὁ Σγουρός ἐκβαλὼν πᾶσαν ἐλπίδα περὶ τῆς δι' ἐφόδου ἀλώσεως καὶ μὴ ἔχων καιὸν εἰς τὴν δι' ἀποκλεισμοῦ, ἀφῆκεν ἐλευθέρως τὰς Ἀθήνας, τραπείς βορειότερον ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν, ἀπὸ πρότερον δεινῶς ἐλεηλάτησε τὴν κάτω πόλιν καὶ ἐδήλωσεν αὐτὴν τε καὶ τοὺς ἀγρούς. Μόνοι αἱ Ἀθηναῖοι καὶ μετ' αὐτῆς ἡ Ἀττικὴ, ἐξεγερθείσης τῆς παλαιᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων ἀντιζηλίας, ἀπέκρουσαν τὴν δύναμιν τοῦ τυράννου· πᾶσαι δ' αἱ πρὸς βορρ. αὐτῆς πόλεις καὶ χῶραι ἀλληλοδιαδόχως ὑπετάγησαν αὐτῷ· δεινῶς δ' ἐπίεσαν τὰ ἄτακτα αὐτοῦ στίφη πᾶσας τὰς κατακτηθείσας χώρας. Ὑποκυψάσης τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ὑπερβάς τὰς Θερμοπύλας προέβη μέχρις αὐτῆς τῆς Λαρίσης. Ἐν τῷ μεταξύ κατελύθη τὸ κράτος τοῦ Βυζαντίου, καὶ ὁ Βονιφάτιος ἐξέδραμεν ἐπὶ τὴν κατάκτησιν τοῦ λαχόντος αὐτῷ μέρους. Ἡ Ἀνατολὴ ἦν τότε ὅλη πλήρης τῆς φήμης καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν σταυροφόρων τούτων, ὧν τὸ μέγιστον καὶ ἐκπληκτικώτερον ἦν ἡ ἄλωσις τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων διὸ ὁ Σγουρός ἔκρινε συνέτην τὴν εἰς Θερμοπύλας ὑποχώρησιν, καὶ τὴν αὐτοῦ μέχρις ἐσχάτων ἀντίστασιν. Ἀλλὰ δυστυχῶς πολὺ ἀπέιχε τῆς ἐποχῆς τῶν τριακοσίων τῆς Σπάρτης τέκνων, ὡς καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Διάκου.

Διότι ἐπελθόντος τέλος τοῦ Βονιφάτιου, οἱ περὶ τὸν Σγουρὸν ἐλαχίστην ἀντίεταξαν τοῖς σιδήρῳ πεφραγμένοι ἰππῶται ἀντίστασιν· ὁ Σγουρός κατέφυγεν εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ κράτους, ἔθιξ μέχρι τοῦ θανάτου ὡς τις ἐσχάτος Παλαιολόγος διετέλεσεν ἀμυνόμενος ἐποχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ ὀνόματος, ἐξαγνίσας οὕτω πολλὰ τῶν προτέρων ἀμαρτημάτων· οἱ δὲ σταυροφόροι ἐξεχύθησαν ἐφ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον· πολλαχοῦ δ' ὑπεδέξαντο αὐτοὺς ὡς σωτήρας διότι πολλὰ ὑπέστησαν ἐκ τῶν σσιφῶν τοῦ Σγουροῦ· πλὴν τῆς Κορινθίας, Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας, ἃ πᾶσα ἡ Ἑλλάς ἐν βραχεῖ ἔειτο ὑπὸ τὰς λόγχας τῶν ἰπποτῶν. Αὐταὶ αἱ Ἀθηναῖοι ἢ μᾶλλον αὐτοὶ ὁ Χωνιάτης ἄρτι ἀρχαῖος πολεμικὰς ἀρετὰς ἐπιδειξάμενος, ἔκρινεν ἄσκοπον, τῆς βασιλευσύνης πεσοῦσης, τὴν καὶ ἐκ δευτέρου κατὰ τῶν ἀρπάγων ἀντίστασιν· παρέδωκε τὰς κλεῖδας τῆς Ἀκροπόλεως τῷ Βονιφάτιῳ· βαρέως δὲ φέρων τὴν δουλείαν τῆς πατρίδος, κατέλιπε τὰς Ἀθήνας τὴν ἱερὰν πόλιν, τὸ κλέος τῆς ὁποίας πρὸ ὀλίγου ἔτι ἐνέπνευεν αὐτῷ τοὺς καλλιτέρους στίχους του, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς μονὴν τινα τῆς Χέως ἢ κατ' ἄλλους τῆς Χίου, ὅπου κατέλιπε τὸ ζῆν θρηναῖον τὴν ἀπωλεσθεῖσαν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν.

Ὁ Βονιφάτιος, ὅλος χαρὰ διὰ τὴν ἄσκοπον καὶ ἀπροσδόκητον παράδοσιν τῆς σπουδαιότητος ὑπὸ στρατηγικὴν ἐποψὴν Ἀκροπόλεως κατέλαβε τὰς Ἀθήνας, ἤρπασεν ὅ,τι ἔλιπεν ὁ Σγουρός καὶ ἐσύλησε τὸν ἐν τῇ Ἀκροπόλει καθεδρικὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τοῦ παλαιοῦ Παρθενῶνος· ὡς δὲ πᾶσας τὰς ἀπὸ Θεσσαλονίκης πρὸς νότον χώρας κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν τότε ἐν Ἑσπερίᾳ φεουδαλικὸν σύστημα, οὕτως εἰς τὸν Βουργούνδιον ἰππότην Ὁθωνα Δελαρότην (De la Roche) παρεχώρησε τὴν Ἀττικὴν καὶ Βοιωτίαν, ὡς ὑποτελῆ ἡγεμονίαν.

Εἶναι πρᾶγμα παράδοξον, ὡς παρατηρεῖ ὁ νέος ἱστοριογράφος τῶν Ἀθηναίων Κωνσταντινίδης, ἡ σύμπτωσις τοῦ ἡγεμόνος τοῦ πρώτου τῶν Φράγκων δυναστῶν τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς νέας

Ἑλλάδος. Ἐπωνόμασε δ' ἑαυτὸν ὁ Ὄθων, τοὺς βυζαντινοὺς μιμούμενος, μέγαν Κύριον Ἀθηνῶν. Ἡ ἡγεμονία αὐτοῦ, ἔχοντας πρωτεύουσας τὰς Θήβας, ὑπῆρξε μακρὰ, ἀπὸ τοῦ 1205—1225. Κατὰ τὸ εἰκοσαετὲς τοῦτο διάστημα εὐημέρησεν, ὡς φαίνεται, ἡ πολυπαθὴς αὐτῆς χώρα, διότι ὁ Ὄθων ἐδείχθη κατακτητὴς ἠπίος καὶ συνετός. Πρῶτον πάντων δὲν ἐθίξε τὰς θρησκευτικὰς τοῦ λαοῦ δόξας, ἐξ ὧν κατ' ἀρχὰς δεινὴ ἐπέκειτο σύγκρουσις μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν καὶ ξένων ἱκανοποιήθη ὁμοῦ διὰ τοῦτο ὁ καθολικὸς κληρικός, κατασχὼν τὰς μεγαλοπρεπεστέραις καὶ πλουσιωτέραις μοναῖς καὶ ναοῖς. Κατ' ἀρχὰς πάντα ταῦτα τὰ κτήματα δὲν ὑπέκειντο εἰς οὐδένα φόρον· ἐπειδὴ ὁμοῦ ὁ Ὄθων πιεζόμενος ὑπὸ τῆς πενιχρότητος τῆς ἡγεμονίας του καὶ εἰς τὰς παρακελεύσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Φράγκου αυτοκράτορος ὑπέκων ἤθελεν ὄχι μόνον νὰ ὑποβάλῃ εἰς τοὺς ἐν ἰσχυρὸν φόρους ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκλαϊκεύσῃ βασιμὴν ὁ λατίνος ἀρχιεπίσκοπος Βεράρδος, διάδοχος τοῦ θρόνου τοῦ Χωνιάτου, ὑποβαλὼν τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὰ παράπονα αὐτοῦ εἰς τὸν πάππαν ἔτυχεν εὐνοικωτάτων συστατικῶν ἐπιστολῶν, δι' ἃς κατ' ἀρχὰς ὁ Ὄθων ὑπέχωρησεν. Πλὴν τῆς οὕτως ἐπιπροστεθείσης τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ τῶν Ἀθηνῶν θρόνῳ ἰσχύος, ὁ πάππας ὑπέβαλεν ὑπὸ τὸ σκήπτρον αὐτοῦ καὶ περὶ τὰς 14 ἄλλας ἐπισκοπὰς, ὧν αἱ μᾶλλον λόγου ἄξια εἰσιν ἡ τῆς Χαλκίδος, Κορωνείας, Καρύστου, Ἀνδρου καὶ Μεγάρων, παρατηροῦμεν δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ δόξα καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἱεραῆς τῶν Ἀθηνῶν πόλεως συνεκίνει βαθέως τὸν τότε πάππαν Ἰννοκέντιον Γ'. ἀποκαλοῦντα αὐτὰς μητέρα τῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης. Ἀλλὰ τὸ 1210 ἔπεσεν ἐπὶ τὸν Ὄθωνα δεινὸν ἐπιτίμιον ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κ)πόλεως Γερβασίου, διότι πρῶτον μὲν δεινῶς ἐπίεσε τὰς ἐκκλησίας, εἶτα δὲ καὶ ἐδήμεισε τὴν περιουσίαν αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ ἐπιτίμιον ἀνεκάλεσεν ὁ πάππας Ὀνώριος Γ'. Τοιαύτη ἡ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν συμπεριφορὰ τοῦ Ὄθωνος· ἐνοεῖται δ' ὅτι ἂν τοιαῦτα ὁ δουτικὸς κληρικός εἶχε κατ' αὐτοῦ παράπονα, ὁ ἀνατολικὸς εἶχε πολλῶν μείζονα, ἀφοῦ μάλιστα

λιστα ὑπηρετεῖ καὶ στρατιωτικῶς· ἀλλὰ περὶ τοῦτου κατωτέρω.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς διανοητικὰς διατάξεις τοῦ Ὄθωνος, παρατηροῦμεν, ὅτι ἐσεβάσθη μὲν κατὰ τὸ δυνατόν τὰ καθεστῶτα, καθ' ὅσον συνεβιβάζοντο πρὸς τὴν νέαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, μετεφύτευσε δὲ εἰς τὴν ἡγεμονίαν του καὶ φυτὰ τινα, οἷα εἰς προηγουμένους χρόνους οἱ ἄλλοι σταυροφόροι ἐν Παλαιστίνῃ, τὰ ὅποια, ἂν μὴ ὅπως πρωτάκουστα, ἦσαν ὁμοῦ ξένα εἰς τὴν κλασικὴν αὐτὴν τῆς Ἀττικῆς γῆν. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπραξάν καὶ οἱ πολυάριθμοι ἄλλοι ἐν τῇ Χερσονήσῳ καὶ τῇ Στερεᾷ ἡγεμονίσκοι. Ἦνθουν ἄλλοτε ἐν Ἑλλάδι χιλιάδες πολλαὶ πόλειον ἐλευθέρων ἐκάστη δ' αὐτῶν εἶχε ἴδιον πολιτεῦμα, οὗτινος τὰ μᾶλλον ἀπαραίτητα στοιχεῖα ἦν βουλὴ, δῆμος, ἄρχοντες, στρατηγοί, στρατοὶ καὶ ἄλλοι· ἐπὶ αἰῶνας ὅλους, αἱ μικροσκοπικαὶ αὗται πολιτεῖαι κατεκόπτοντο ἀναμεταξύ των, δὲν εὕρισκον ἰκανῶς εὐρέα πεδία πρὸς ἀλληλοσφαγίαν· παρὰ τῇ ἐγγενεῖ ὁμοῦ ταύτῃ τῷ Ἑλληνικῷ, ὑπῆρχον ἀρκετὰ δεινὰ μεταξὺ τῶν πόλεων· ἄμιλλα· ἐξ αὐτῆς ἐγεννήθη, τὸ μέγιστον τῶν ὄσων ὁ κόσμος εἶδε θαυμάτων, ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός. Δυστυχῶς ὁμοῦ ἡ πρώτη ἐκείνη κακία ἐπὶ τέλους ἐξήντησε καὶ διέφθειρε πᾶσαν τοῦ ἔθνους ἰκμάδα· τότε ἀπώλεσε τὴν αὐτονομίαν του, καὶ πρῶτον συνηνώθη ὑπὸ τὸ μοναρχικὸν σκήπτρον τῆς Μακεδονίας, εἶτα ἔπεσεν ὑπὸ τοὺς αἰετοὺς τῆς δημοκρατουμένης Ρώμης, τρίτον περιελήθη ὑπὸ κραταῖον σκήπτρον τῶν Ρωμαίων αυτοκρατόρων καὶ τέλος ἀνεπαισθήτως ἐξομοιώσας πρὸς ἑαυτὸ τοὺς κατακτητὰς ἀπέβη πάλιν αὐτόνομον ὑπὸ Ἑλληνικῆς αὐτοκράτορας. Ἀλλὰ καθ' ὅλας τὰς μακρὰς ταύτας ἑκατονταετηρίδας εἰ καὶ εἶχεν ἀπολέσει τὴν ἀρχαίαν αὐτονομίαν, ἐτήρησεν ὁμοῦ τοὺς τύπους αὐτῆς ἐν πλήρει ἰσχυρῷ, ἀφοῦ μάλιστα αὐτοὶ ἐρρώσθησαν ἐτι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐνοῶν τὴν βουλήν, τὴν ἐκκλησίαν κτλ.

(ἔπεται.)

ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΥΤΥΧΩΣ ΔΙΑΓΕΙΝ

Ἦτοι

Γινώμαι καὶ νοθεῖσθαι δι' ὧν δύναται
τις νὰ ζῆσῃ ἐπὶ τῆς γῆς εὐαρέστως,
ἐντίμως καὶ εὐτυχῶς (α).

1ον. Ἐὰν θέλῃς νὰ ζῆσῃς εὐτυχῶς καὶ τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, σέβου τὸν Θεόν, ἔσο πιστὸς εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ προσφέρου πάντοτε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅπως ἤθελες ἐπιθυμήσει νὰ φερθῶσιν οἱ ἄλλοι πρὸς σέ εἰς παρομοίαν περίστασιν.

2ον. Ἄν τις κάμῃ τρία βήματα πρὸς χάριν σου, τυχοῦσης περιστάσεως, κάμε σὺ ἐξ ὑπὲρ αὐτοῦ, διὰ νὰ δείξῃς τὴν εὐγνωμοσύνην σου.

3ον. Ἐὰν δὲν ἔχῃς περιουσίαν, γενοῦ ἀξίος τοῦ ν' ἀποκτήσῃς· διότι διὰ τῆς τιμίας διαγωγῆς καὶ τῆς φιλοπονίας, δύναται τις ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ αὐτῆς τῆς τυφλῆς τυχῆς.

4ον. Μηδέποτε ἐπιπληττε ἐνώπιον ἄλλων ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὴν διαγωγὴν νομίζεις ὅτι ἔχεις δικαίωμα νὰ διορθώσῃς· διότι τοῦτο κάμνει αὐτοῦς νὰ υποθέτωσιν, ὅτι μισεῖς μᾶλλον ἐκείνους, παρὰ τὰς ἐλλείψεις καὶ ἐλαττώματα αὐτῶν.

5ον. Πολλὰ δύσκολον εἶναι νὰ γίνῃ τις ὅσον πρέπει προσεκτικὸς εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ· διότι πολλάκις λέξις ἐκφυγοῦσα ἐξ ἀπεριστοχίας ἢ δι' ἀστείον, συνεχῶς μάλιστα καὶ λόγος εὐ-

φυῆς, ἐπιφέρουσι βλάβην εἰς τὸν εἰπόντα, ἀντὶ τῆς προσδοκωμένης ἰσῶς τιμῆς.

6ον. Ἀπόκτα ὅσον δύνασαι πλειότερους φίλους· ἀλλ' οἱ ἀληθεῖς φίλοι εἶναι τόσον σπάνιοι, ὥστε ἐν καιρῷ ἀνάγκης δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃς πολὺ ἐπ' αὐτούς· εἰς τὸν ἴδιον δὲ ἑαυτὸν σὺ θέλεις εὔρει τοὺς καλητέρους φίλους σου, ἐὰν ἐκπληρῇς ἀκριβῶς τὰ χρέη σου πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τοὺς νόμους καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους.

7ον. Ἀγάπα τὸν κόσμον τοῦτον ἀνολόγως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν μελλεῖς νὰ μείνῃς εἰς αὐτόν· ὁ πρὸς τινα ὠρισμένον τόπον πορευόμενος ὁδοιπόρος ἐνδιατρίβει μὲν εἰς τινὰς τῶν καθ' ὁδὸν πόλεων, πλὴν ὅσον αἱ χρεῖαι αὐτοῦ ἀπαιταῖσι, γνωρίζων ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ὁδοιπορίας αὐτοῦ εἶναι νὰ παρέλθῃ καὶ νὰ προβῇ περαιτέρω.

8ον. Ὅποιασδήποτε καταστάσεως ἀνθρώπος καὶ ἀνέτυχος νὰ ἦσαι, προῦπάθει νὰ δείξῃς ποῖος εἶσαι μᾶλλον διὰ τῶν ἔργων σου, ἢ διὰ τῶν λόγων· διότι ἡ χρηστὴ ἐκάστου διαγωγὴ μαρτυρεῖ ὁ ποῖός τις εἶναι, μᾶλλον ἀξιοχρέως, ἢ πᾶν ὅ,τι αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτοῦ δύναται νὰ εἴπῃ.

9ον. Ἐὰν κατέχῃς ὑψηλὴν δημοσίαν θέσιν, μὴ περιστοιχίζεσαι, εἰμὴ ἀπὸ ἀνθρώπων εἰδήμονα· καὶ ἰκανοὺς νὰ χρησιμεύσωσιν ὅπως οὖν εἰς τὸν Βασιλέα καὶ εἰς τὴν πολιτείαν. Μηδέποτε ὑπόσχου νὰ δώσῃς ὅ,τι δὲν ἔχεις, οὔτε νὰ πράξῃς ὅ,τι δὲν δύνασαι· μηδὲ λάμβανε συμβουλήν παρ' ἄλλων, εἰμὴ παρ' ἀνδρῶν ἀφιλοκερδῶν καὶ φρονίμων.

10ον. Ἀπόφευγε τὴν ἀργίαν ὡς τὸ ὀλεθριώτερον κακόν· διότι ἀσχολούμενος μὲν ὁ ἀνθρώπος ἐνθυμεῖται τίς εἶναι· λησμονεῖ δὲ ἑαυτὸν καὶ γίνεται ἐκ-

(1) Τὸ δοκίμιον τοῦτο ἐκδοθὲν ἀνωνύμως εἰς τὰ 1788 ἐν Ριμίνῳ τῆς Ἰταλίας μετεφράσθη εἰς πολλὰς γλώσσας· ἀλλ' ἀγνοεῖται ὁ Συγγραφεὺς αὐτοῦ.

δοτος εἰς τὰς ἡδονάς, ὅταν κάθηται ἀπρακτῶν.

11ον. Δεῖξον ὁποῖός μὲν τις εἶσαι τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν λόγων σου, τὴν δὲ εὐγένειάν σου ἐκ τῶν ἔργων σου.

12ον. Ἐὰν ἔχῃς φίλους, συνεχῶς ἐπισκέπτου αὐτούς· ἀλλὰ μὴ τοὺς ἀναγκάζῃς νὰ διατρίβωσι μετὰ σοῦ, διότι κινδυνεύεις οὕτω νὰ τοὺς ἀπολέσῃς.

13ον. Ἄς προσπαθῇ ἕκαστος ν' ἀποκτήσῃ τελειότητά τινα εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἐπάγγελμα· διότι τὸ τέλειον τιμᾶται παρὰ πάντων, καὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδεὶς, ὅσον πλούσιος καὶ ἂν ἦναι, δύναται νὰ ἀγοράσῃ αὐτό.

14ον. Νόμιζε ἀναντίρρητον, ὅτι τὸ χεῖριστον τῶν ἐπαγγελμάτων εἶναι τὸ μηδὲν ἐπαγγέλλεσθαι, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ζωὴ ἀηδεστέρα, παρὰ τὸ νὰ ζῶμεν τρυφῶντες, καὶ πρὸς διασκέδασιν ἀδιακόπως ἀλλήλους ἐπισκεπτόμενοι· διότι ὅστις πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἄλλων, καὶ οὐδέποτε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτοῦ, οὗτος δὲν εἶναι, εἰμὴ κατ' ἐπιφάνειαν ἐλεύθερος, πραγματικῶς δὲ δούλος.

15ον. Ἄν τύχῃς νὰ ἦσαι στρατιωτικός, ἢ πολιτικός ἀρχηγός, ἔχε κατὰ νοῦν, ὅτι ὁ προσηκόντως ἐκπληρῶν τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα ἀρχηγός ὀφείλει νὰ γίνηται παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ μᾶλλον νὰ πράττῃ ἢ νὰ λέγῃ.

16ον. Ἐὰν τὸ ἐπάγγελμά σου δὲν ἔχῃ τινὰ πρὸς τὴν παιδείαν σχέσιν, ἀγάπα τοῦλάχιστον τοὺς γραμματισμένους, καὶ ἂν δὲν ἦσαι πεπαιδευμένος, σεβοῦ ἐκείνους, αἵτινες εἶναι.

17ον. Ἐὰν ἦσαι εὐπροσήγορος καὶ γλυκὺς εἰς τὰς συναστροφάς, ἕκαστος θελεῖ ἔχει εὐχαρίστησιν νὰ ἔχῃ σχέσεις μετὰ σοῦ.

18ον. Ἐὰν ἦσαι εὐθύς καὶ τίμιος, ὅ-

λοι θέλουσι σὲ ἐμπιστεῦσθαι, καὶ ὁ λόγος σου μόνον θέλει σοὶ διευκολύνει πᾶσαν ὑπόθεσιν μᾶλλον, ἢ τὰ ἐγγράφα ὅλων τῶν συμβολαιογράφων.

19ον. Ὅταν λάβῃς οἰκιακὴν τινα ἀνησυχίαν, κάλυψον αὐτὴν ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς σιωπῆς, καὶ ἂν τυχόν διαφανῇ μέρος τι αὐτῆς, ἐπιδείκνυε πρὸς τοὺς ἔξω σεμνὴν τινα φαιδρότητα· διότι διὰ τούτου μόνου τοῦ τρόπου ἐμπορεῖς νὰ κατορθώσῃς νὰ πιστεῦσαι, ὅτι ἡ περὶ τοιούτων δυσαρρεσκειῶν διασπαρεῖσα φήμη εἶναι ψευδής, ἢ ὅτι αἱ δυσαρρεσκίαι αὐταὶ δὲν εἶναι καὶ ἄξια τῆς προσοχῆς σου.

20ον. Δὲν θέλεις ἔχει μαγαλητέρους ἐχθρούς, παρὰ τὰ πάθη σου, ἂν παρὰδοθῇς εἰς αὐτά.

21ον. Ὑποδέχου τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σου μετὰ φαιδρου καὶ διαγελῶντος προσώπου· διότι ἂν τοὺς ὑποδέχῃς κατ' ἄλλον τρόπον, θέλεις στερηθῇ τὴν χαρὰν τοῦ νὰ βλέπῃς αὐτούς.

22ον. Μὴν ἐμπιστεῦσαι εἰμὴ εἰς τοὺς διαλάμποντας κατὰ τὴν ἰκανότητα, τὴν εὐφυίαν καὶ τὴν χρηστότητα, καὶ νόμιζε αὐτούς ὡς μόνους ἰκανοὺς ἀστέρας νὰ διασκεδάσῃς τὰ νέφη, τὰ ὅποια αἱ περιπέτειαι τοῦ βίου θέλουσιν ἐπαιωρήσει ἐπὶ τῶν διαφόρων περιστατικῶν τῆς ζωῆς σου.

23ον. Τὸ ἀπέριττον περὶ τὰ ἐπιπλα, τὰ σκεύη καὶ τοὺς λόγους σου θέλει σὲ δεῖξει, ὅτι ἔχεις τακτικὸν νοῦν καὶ μετριοπαθῆ καρδίαν.

24ον. Ἡ κακὴ διαγωγὴ τινος συνίσταται μᾶλλον εἰς τὰ μὴ φαινόμενα αὐτῆς, παρὰ εἰς τὰ φανερά· ἄς σὲ χρησιμεύσῃ ἢ παροῦσα συμβουλὴ, καὶ μὴ ἔχῃς πεποιθῆσιν εἰς ἔξωτερικὰς ἀπατηλάς ἐπιδείξεις· διότι αὐταὶ ταχέως ἢ

βραδέως δύνανται νὰ σὲ ἀποκαλύψωσι καὶ νὰ σὲ καταδειξῶσιν, ὅποιοι ἤδυνασὸ νὰ ἦσαι.

(ἔπεται.)

Ο ΜΝΗΣΤΗΡ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ!

Μετάφρασις Φ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε Τεύχος ΙΖ' σελ. 190)

V.

Γενικὴ κατάπληξις ἐξωγραφῆθη αἴφνης ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων. Πῶς! ἡ νεκρὰ αὕτη κόρη ἦν πρὸ μιᾶς ὥρας εἶχον ἴδει τοσοῦτῃ ὥραϊαν καὶ πλήρη ζωῆς ἔκειτο ἤδη ἐκεῖ ἀκίνητος, νεκρὰ, παγερά!

Ὁ Ραφαὴλ ἠδυνάτει νὰ πιστεῦσῃ εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ ὄμματα. Τὸ σῶμα δὲν εἶχεν ἔτι τὴν ἀκαμψίαν τοῦ πτώματος καὶ ἐπτουχοῦτο ἐπιχαρίτως εἰς ὅλας τὰς ὠθήσεις ἃς ἐδέχετο. Τὸ πρόσωπον ἦν γαλήνιον καὶ μειδιῶν. Οἱ χαρακτηρισμοὶ αὐτοῦ μάλιστα δὲν εἶχον ἔτι τὸ παράπαν ἀλλοιωθῆ· διετήρουν ἔτι πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἀγνότητα. Οὐδέποτε εἰκὼν τοῦ θανάτου δὲν εἶχε δανεισθῆ φυσιογνωμίαν γλυκυτέραν τῆς ἀγνώστου ταύτης.

Πῶς εὐρέθη νεκρὰ; ἀρά γε ὑπῆρξε θύμα θλιβεροῦ τινος περιστατικοῦ; μὴ πύτοκτόνησεν;

Ἐπ' αὐτῆς, περὶ αὐτὴν οὐδὲν ἐνέφαινε πάλιν τινά. Τὰ ὕγρα αὐτῆς ἐνδύματα περιέβαλλον κανονικῶς τὸ πτῶμα οὕτινος τὸ ἐπαγωγὸν σχῆμα παριστάντο θελκτικώτερον ἀκόμη οὐδεμίᾳ ἀμύχῃ ἠρόθρου τοῦς γλαφυροὺς αὐτῆς δακτύλους.

Ἐπειδὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ εὐρέθη ἡ ἀτυχῆς νεκρὰ, ἔκειτο πλησιέστερον τῆς κατοικίας τοῦ Ραφαὴλ, ἢ τῆς ἐπαύλεως μετεκόμισαν τὸ πτῶμα εἰς δωμάτιον ὅπερ ὁ Ραφαὴλ μετὰ προθυμίας παρέσχεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ θύματος.

Καθ' ὃν καιρὸν οἱ ὑπηρέται μετέβησαν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἱατροῦ καὶ πρὸς ἐδικοποίησιν τοῦ ὑπαστυνόμου ὁ Ραφαὴλ ἔστη ὄρθιος πρὸ τῆς κλίνης. Ἐφαινετο μετὰ πυρετώδους τινὸς περιεργείας θεωρῶν τὴν καταστροφὴν τὴν ἐπενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ θανάτου ἐπὶ τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς φύσεως. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἦσαν κοῖλοι κερωματισμένοι ὑπὸ ὠχροῦ τινος κύκλου· ἢ ῥίς ἦτο πεπεσμένη· οἱ εὐκίνητοι ρῶθωνές της ἐλεπτύνοντο· τὰ ἀναπάλλοντα χεῖλη ἀπέβαλλον τὸ ὠραῖον χρῶμα των.

Τέλος ὁ ἱατρός καὶ ὁ ὑπαστυνόμος ἐσθᾶσαν ὅπως ἐνεργήσωσι τὰς νομίμους ἀποδείξεις.

Αἱ ἐνεργηθεῖσαι ἀνακρίσεις εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν ἀποτέλεσμα· οὐδεὶς ἐγνώριζε τὴν νέαν ταύτην κόρην οὐδὲ εἶχεν ἴδει τις αὐτὴν ποτε. Ἦγνοεῖτο πόθεν ἤρχετο καὶ ποῦ μετέβαιεν.

Πρὸς τὰς ἐπιμόνους τοῦ Ραφαὴλ παρακλήσεις ὁ ὑπαστυνόμος, ὑπεσχεθῆ νὰ πληροφορηθῇ περὶ αὐτῆς. Εἰς μάτην ἐγνωστοποίησεν εἰς τὰς πέριξ κόμας τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀτυχῆς νεκρᾶς· οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην περὶ αὐτῆς εἶδῃσιν ἠδυνήθη νὰ πορισθῇ. Δὲν ἐβεβαιώθη μάλιστα ἂν ἐκουσίως ἢ κατὰ συνέπειαν δυστυχήματός τινος ἀπώλετο.

Ἐνεταφιάσθη λοιπὸν εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ γειτονικοῦ χωρίου χωρὶς νὰ δυνηθῶσι νὰ χαράξωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου οὐδὲ τὸ ὄνομά της.

Ὁ Ραφαὴλ εἰς οὐδένα ἠθέλησε νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φροντίδα τῆς ἐπαγρυπνήσεως τοῦ σώματος τῆς νεκρᾶς. Αὐτός προέπεμψε τὴν κηδεῖαν ἀνέλαβε τὰ ἔξοδα τῆς ἐνταφιάσεως, ἐπλήρωσε τὸν νεκροθάπτην καὶ ἔθηκε τὸν ἄφρονον σταυρὸν τὸν καλύπτοντα τὸ αἶνιγμα τοῦτο. Ἐφαινετο ὅτι τὰ πάντα ἐτελείωσαν διὰ τὴν πτωχὴν ταύτην ξένην, τὴν παράδοξον ταύτην κόρην. Πράγματι οὐδεὶς μᾶλλον τοῦ Ραφαὴλ ἠσχολήθη περὶ αὐτῆς.

Παρελθούσης τῆς ἡμέρας ταύτης αἱ ἤδη μελαγχολικαὶ ιδέαι του κατέστησαν ἐπὶ

μᾶλλον ζοφερώτεροι. Ἄντι νὰ πλανᾶται κατὰ τοὺς περιπάτους του διὰ μέσου τῶν δασῶν καὶ τῶν ἀγρῶν ὡς ἄρτι, ἔσθανε βραδέως εἰς τὸ κοιμητήριον. Ἐκεῖ διέμενε ὡρας ὀλοκλήρους γονυκλινῆς ἢ καθήμενος ὅπως προσευχήθη, ἢ ὅπως ρεμβάζῃ πρὸ τοῦ τάφου τῆς ἀγνώστου.

Ὁ ὑπὸ ἡγεμονίας του, οἱ ἀγρονόμοι, καὶ αὐτὴ μάλιστα ἡ ἀγαθὴ του Μαγδαληνὴ ἐπεχείρησαν δειλὰς τινεὶς πρὸς τοῦτο παρατηρήσεις, ἀλλ' ὁ Ραφαὴλ ἐφαίνετο, ὅτι οὐδένα ἤθελε ν' ἀκούσῃ.

Ἡ μελαγχολία καὶ ἡ ἐξασθένειά του ἐντὸς μηνὸς τοσούτω ταχείας ἐποίησαν προόδους ὥστε σφοδρῶς συνεταιράχθη ἅπαντα ἡ πιστὴ αὐτῆ τῶν ὑπηρετῶν οἰκογένεια.

Ἡλπιζον ἐν τούτοις πολὺ ὅτι ὁ προεγγιζὼν ἤδη καιρὸς τῆς θήρας θὰ ἐδελτιῶνε τὴν κατάστασιν τοῦ Ραφαήλ. Ἡ θήρα ἦτο τὸ μοναδικὸν πάθος τοῦ νεαροῦ κυρίου των. Ἀλλὰ, φεῦ! ἴσως οὐδὲ θὰ ἐσκέπτετο τοῦτο, ἂν ὁ ὑπὸ ἡγεμονίας του δὲν τῶ ὑπενημίσει τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἤρχιζεν ἡ ἐποχὴ τῆς θήρας.

Τὴν πρωίαν ὁ Βριδέτος εἶχεν ὑπάγει ὅπως τὸν ἀφυπνίσῃ. Ὁ Ραφαὴλ εἶχε λάβει εἰς χεῖρας τὸ τουφέκιόν του, οὐδεμίαν δίδων προσοχὴν εἰς τὰς περιχαρεῖς τοῦ Νέστορος ὑλακίας. Ἦργισε νωθρῶς καὶ ἀφηρημένως τὸ κυνήγιον. Ἀφῆκε τὸ θήραμα ἀπὸ δέκα βημάτων χωρὶς νὰ πυροβολήσῃ ὑπὸ τὴν ρίνα τοῦ ἐκπεληγμένου κυνός του. Τὸ ὀλίγον κυνήγιον ὅπερ εἶχε θηρεύσει τὸ εἶχεν ὑποδείξει ὁ Βριδέτος βιάζων, οὕτως εἰπεῖν, τὴν προσοχὴν του.

Μετὰ μεσημβρίαν ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν θήραν διηυθύνθη πρὸς τὸ κοιμητήριον οὕτω πως διήλθε τοιαύτην λαμπρὰν ἡμέραν.

Ὁ Βριδέτος καὶ ὁ Λεδὸς ἤρχισαν ν' ἀπελπίζωνται.

Τὰς ἀκολούθους ἡμέρας ἡ κατάστασις του ἔβαινεν ἐπὶ τὰ χεῖρω· ὁ Ραφαὴλ ἐλάμβανε τὸ τουφέκιόν του καὶ ἐπλανᾶτο εἰς τὰς πεδιάδας· ἀλλ' οἱ λαγωὶ διέφευγον ἀτιμωρητεῖ διὰ μέσου τῶν κνημῶν του τὰ δὲ σίφη τῶν περδίκων ἴσταντο ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν

του χωρὶς νὰ ἐπισπάσῃ τὴν προσοχὴν του διὰ τῆς θορυβώδους πτήσεώς των. Ὅποιον θεραπείας εἶδος ἀπητέτο εἰς τοιαύτην κατάστασηιν πραγμάτων;

Ὁ Λεδὸς ἀπεφάσισε νὰ συγκαλέσῃ μέγα συμβούλιον προσεκάλεσεν εἰς δεῖπνον τὸν Βριδέτον καὶ τὴν Μαγδαληνὴν.

— Τώρα πλέον, διελογίζετο, ἂν ἡ Μαγδαληνὴ γνωρίζῃ τι, πρέπει ἀναποφεύκτως νὰ μᾶς τὸ εἴπῃ.

Ὁ σεπτέμβριος ἤγγιζε περὶ τὰ τέλη του. Πρὸ πολλοῦ ἤδη ἡ σιωπηλὴ νύξ εἶχεν ἐξαπλώσει ἐπὶ τῆς γῆς τὸν μελανόν της πέπλον, ὅτε ὁ Βριδέτος καὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἐκπληρώσαντες τὴν κατὰ τὸ γεῦμα τοῦ κυρίου των ὑπηρεσίαν, ἐφάνησαν ἐν τῇ ἐπαύλει. Ὑπηρετοὶ καὶ ὑπηρετρίαι τῆς ἐπαύλεως, δειπνήσαντες ἤδη ἐκοιμῶντο βαθείως. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπῆρχον τριβλία μετὰ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων σκευῶν διὰ τέσσαρα πρόσωπα. Αἱ θύραι ἦσαν ἀσφαλῶς κλεισμέναι. Λαμπρὸν πῦρ ἐσπινθηροβόλοι ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐστία. Τὸ δεῖπνον ὑπῆρξεν ἀφθονον καὶ καλόν. Κατ' ἀρχὰς ἡ συνδιάλεξις περιεστρέφετο εἰς παικίλα ἀντικείμενα· εἶτα δὲ ἀναποδράστως κατήνησεν εἰς τὰ κατὰ τὸν Ραφαήλ.

— Τέκνα μου, εἶπεν ὁ Ἰωάννης Λεδὸς, νομίζω ὅτι ὁ πτωχὸς κύριός μας πάσχει δεινῶς. Ὅθεν ἐπειδὴ ἔχομεν καλὸν κύριον πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὸν σώσωμεν. Λοιπὸν! δὲν εἶναι τοῦτο μόνον πρὸ πολλοῦ ἤδη ματαίως ἀκτεῖραμεν τὴν κατάστασίν του, πρόκειται ἤδη νὰ τὸν σώσωμεν. Θέλετε;

— Ἀλλοίμονον! ὑπέλαβεν ὁ Βριδέτος.

— Λοιπὸν ἂς μὴ ματαιολογῶμεν· πρέπει ἡ Μαγδαληνὴ νὰ λύσῃ τὸν γλωσσοδέτην της. Πολλάκις τὴν ἐβολιδιοσκόπησα διὰ νὰ μάθω παρ' αὐτῆς τὴν ἀλήθειαν. Οὐδὲν κατόρθωσα. Καὶ ὅμως στοιχηματίζω τὴν κεφαλὴν ὅτι γνωρίζει αὐτὴ τὸ μυστικόν, ὅπερ βραδέως φονεύει τὸν κ. Ραφαήλ. Ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ ὑπηρετοῦ· Εἶναι ἀληθὲς, Μαγδαληνὴ; ἠρώτησεν. Ἐκείνη δὲν ἀπήντησεν.

— Σιωπᾶς. Λοιπὸν ἔχω δίκαιον, ἐξηκολούθησε θριαμβευτικῶς ὁ Λεδὸς, σὺ δὲ ἀδίκον, ἀγαπητὴ μου. Εἰς στιγμὴν τοσούτω κρίσιμον διὰ τὴν μικρὰν ἀφοσίωσιν, ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριόν σου, εἶναι ἀπαραίτητον καθήκον, καὶ ἐν τῇ ἀνάγκῃ τοῦ νὰ τὸν σώσωμεν ἄκοντα, νὰ καταφύγωμεν εἰς μεγάλα μέσα· θέλεις ἢ ὄχι νὰ μᾶς βοηθήσῃς;

— Ὡ! οὐδὲν τούτου κάλλιον ἐπιθυμῶ· ἀλλὰ πῶς νὰ γείνη;

— Ἄ! ἐὰν τὸ ἐγνωρίζον, ἀγαπητὴ γύναι, θὰ ἐνήργουν ἤδη τὰ δέοντα, παρετήρησεν ὁ ἀγρονόμος. Λοιπὸν, πιστευσέ με, εἰπέ ὅτι γνωρίζεις, καὶ, νὰ μ' ἐπάρῃ ὁ διάβολος, ἂν οἱ τέσσαρες ἡμεῖς δὲν εὕρωμεν τρόπον τινὰ ν' ἀπαλλαγθῶμεν τῆς ἀμηχανίας ταύτης.

— Τὸ θέλετε... λοιπὸν ἔστω! εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ δι' ὕψους ἀποφασιστικοῦ· ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως εἶναι ἀργά...

— Ἀδιάφορον· ἂς προσπαθήσωμεν πάντοτε.

— Ἐμπρὸς οὐμίλει· διέταξεν ὁ Βριδέτος.

— Θεέ μου, ἀπεκρίθη ἡ Μαγδαληνὴ· θὰ σὰς εἴπω ἀμέσως τί με κάμει ν' ἀπελπίζωμαι. Ὁ πτωχὸς κύριός μας ἀποθνήσκει ἀπὸ ἔρωτα.

— Ἀπὸ ἔρωτα! ἀνέκραξεν ὁ Ἰωάννης Λεδὸς, μήπως ἀγαπᾷ τὴν νεκρὰν ἐκείνην, ὅπως διατείνονται;

— Ἄγνοῶ· ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι πρὶν ἢ ἔλθῃ νὰ κλεισθῇ εἰς Λορμῶ ἡγάπα μανιῶδῶς μίαν γυναῖκα.

— Ἄ! εἶπεν ἐκπληκτος ὁ ἀγρονόμος.

— Καὶ τὸ χεῖριστον γυναῖκα ἐγγαμον!

— Διάβολ· ἐγόγγυσεν ὁ Ἰωάννης Λεδὸς, αἴφνης συνοφρουόμενος. Ἴδωμεν· διηγήθητί μοι τοῦτο.

— Τοῦτο θὰ πράξω· ἀλλὰ μὴ περιμένετε λεπτομερείας. Ὁ Ραφαὴλ οὐδέποτε, ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο, μοὶ ἐξεμυστηρεύθη. Ἡδυνήτην ὅμως ἐξ ὅσων ἐγνώριζον καὶ εἶδον ν' ἀνακαλύψω τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ Ἰωάννης Λεδὸς ἐστήριξε τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅπως ἀκρασθῇ καλλιτερον· ὁ Βριδέτος ἤναψε τὴν καπνοσύριγγά του, ἢ δὲ Βικτωρία ἤρξατο σιωπηλῶς νὰ πλέκῃ.

— Γνωρίζετε, ἤρξατο ἡ Μαγδαληνὴ, ὅτι, ὅτε ὁ κ. Δεπύρτου ὑπῆγε νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Παρισίους, εἶχεν ἀνανεώσει τὰς στενάς πρὸς τοὺς δύο παλαιούς του συντρόφους Λερμινιὲ καὶ Βοαρσβέρ σχέσεις. Οἱ κύριοι οὗτοι εἶχον τέκνα μετὰ τῶν ὁποίων ἀνετράφη ὁ νεαρὸς κύριός μας. Τούτων ὁ εἷς, ὁ Βοαρσβέρ, εἶχεν ἓνα υἱόν· ὁ ἕτερος κ. Λερμινιὲ εἶχε μίαν θυγατέρα. Ἐκ τρυφερωτάτης ἡλικίας καὶ μάλιστ'α, δύναμαι νὰ εἴπω πρὶν ἢ ἴδωσι τὸ φῶς τὰ δύο ταῦτα τέκνα εἶχον προορισθῇ τὸ ἓν διὰ τὸ ἄλλον. Τοῦτο ἦτο τὸ ὄνειρον τῶν πατέρων των, ὄνειρον τόσον ἐνθέρμως ἐπιποθούμενον ὥστε τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τις τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ θὰ ἦτο ἴσον μὲ τὸ νὰ καταφέρῃ κατ' αὐτῶν θανατηφόρον τραῦμα.

Δυστυχῶς ὁ Ραφαὴλ καὶ ἡ Ἰουλί'α εἶχον ἀυξήνηθῃ, ὡς δύο μικροὶ ἄγγελοι πλησίον, ἀλλήλων, χωρὶς νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ μέλλοντος ὅπερ τοῖς ἐπεφυλάττετο. Ἡ νεαρά καὶ ἀφελὴς Ἰουλί'α, δὲν ἐσυστέλλετο ν' ἀποδεικνύῃ ἐνώπιον ἡμῶν τὴν πρὸς τὸν Ραφαήλ προτίμησιν. Οὐδεὶς προσεῖχεν εἰς τοῦτο. Ἐνόμιζον ὅτι ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ οὐδεμίαν εἶχε σημασίαν ἡ τοιαύτη προτίμησις. Ἐν τούτοις ἂν οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι πατέρες ἦσαν ἦπτον τυφλοὶ, θὰ παρετήρουν ὅτι ὁ Ἐδμόνδος Βοαρσβέρ ἐφ' ὅσον κῆξ'αυτε καθίστατο ἀσχημότερος, ἐνῶ ὁ Ραφαὴλ ἀνεπτύσσεται κατὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν καλλονὴν.

— Τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ Ἰωάννης Λεδὸς.

— Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἰουλί'αν, ἐξηκολούθησεν ἡ Μαγδαληνὴ, τὴν ἴδετε συχνότατα ἐν ταῦθα, μολοντί πολὺς ἔκτοτε χρόνος διέερρευσεν, ὥστε ἐνθυμείσθε πόσον ἦτο ὠραία.

— Φεῦ, μάλιστα! εἶπεν ὁ Βριδέτος.

— Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δυστυχούς κ. Δεπύρτου, ὁ Ραφαὴλ, ὡς γνωρίζετε, εἶχεν ἐν ἔτος ἀκόμη, ὅπως συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς του. Τότε μὲ εἶχε πέμψει εἰς Λορμῶ. Ὁ κ. Λερμινιὲ ἀνεφάνη ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εὐλικρινέστατος φίλος τοῦ τεθλιμμένου κυρίου μας· ἐπεθύμει, ἵνα ὁ υἱὸς τοῦ ἀρχαιότερου τῶν φίλων του ἀποτελῇ μέρος τῆς οἰκογενείας του.

Καθ' ἅπαν τὸ τελευταῖον ἐκεῖνο ἔτος, πᾶ-

σαν Κυριακήν καὶ συχνάκις δύο ἢ τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, ὁ Ραφαὴλ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ βλέπῃ τὴν Ἰουλίαν, ἣτις τότε συνεπλήρου τὸ δέκατον πέμπτον τῆς ἡλικίας τῆς ἔτος, καὶ ἦτο θελκτικωτάτη νεάνις. Μαντεύετε θέβεια τί ἐπηκολούθησε τὴν πανήμερον ταύτην συνέντευξιν δύο ὄντων νέων καὶ ὠραίων. Αἱ συμπάθειαι, ἃς ἐξεδήλουν ἐν τῇ παιδικῇ τῶν ἡλικία, ἀνενοῦντο ἥδη θερμότεραι ἐν τῇ ἡθῇ αὐτῶν.

— "Α, ἐννοῶ! ἀνεκράξεν ὁ Ἰωάννης Λεδοῦ τύπτων τὸ μέτωπον.

— "Ω! δὲν ἐτελείωσα ἀκόμη, ὑπέλαβεν ἐμφροντίστως ἡ Μαγδαληνή.

VI.

Ἡ Βικτωρία καὶ ὁ Βριδέτος ἐπλησίασαν, ὅπως καλλίτερον ἀκοροσθῶσιν.

— Δύο παρῆλθον ὄντως ἔτη ἐπανελάβεν ἡ Μαγδαληνή. Ὁ Ραφαὴλ ἐξηκολούθει τὰς σπουδὰς τῆς νομικῆς, ἐδίδεν ἐξετάσεις καὶ ἐνὶ λόγῳ εἰργάζετο ἀκαμάτως. Μὲ ἀνεκάλεσε τότε πλησίον του. Τὸν ἐπέπληττον ἐνιότε δασάκις τὸν ἔβλεπον ὡχρὸν κύπτοντα ἐπὶ τῶν παχέων καὶ ἀκόμφων βιβλίων του. Προσεπάθουν νὰ τὸν πείσω ὅτι ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐκείνῃ ἦτο ἀνάγκη νὰ μὴ ἀποστερηθῆται καὶ τιῶν ἀθῶων ἡδονῶν. Ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς γλυκείας παρατηρήσεις καὶ τὰς εὐλαβεῖς συμβουλάς μου δὲν κατόρθωσα νὰ κατανικήσω τὴν μελαγχολίαν του. Προφανῶς ἐπεδίδετο εἰς ἀέναον ἐργασίαν μεταχειριζόμενος αὐτὴν ὡς καταφύγιον κατὰ τῆς κατατροχούσης αὐτὸν καρδιασθῆρας θλίψεως. Ἐτι μᾶλλον ἐδεινώθη ἡ κατάστασις του αὕτη, ὅποταν περὶ τὰ τέλη τῶν δύο τούτων ἐτῶν ἀπεφασίσθη ὁ τῆς Ἰουλίας καὶ τοῦ Ἐδμόνδου γάμος.

Ποσάκις κατελάμβανον κλιόντα τὸν πτωχὸν μου Ραφαὴλ. Τότε μόνον ἀορίστως προησθάνομην τὴν ἀλήθειαν. Πράγματι ἡ θυγάτηρ τοῦ κ. Λερμινιέ συνεπλήρου ἦδη τὴ δέκατον ἑβδόμην ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς. ἦτο ὠραιοτάτη μελάγχρους μὲ μεγάλους μαύρους ὀφθαλμούς, ρίνα εὐθείαν, στόμα δροσερόν· ἡ δὲ ἀβρὰ λευκὴ καὶ διαφανὴς ἐπίδερμις τοῦ

περικαλλοῦς προσώπου τῆς ἀπετέλει ἐκπληκτικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ βαθθὺ μέλαν χρῶμα τῆς πλουσίας κόμης τῆς, τῆς ὠραίας, μακρᾶς καὶ μὲ λεπτοῦς καὶ καλῶς προσσητημένους πλοκάμους. Τὸ ἄτομον αὐτῆς ἐν συνόλῳ ἀπέπνεεν ἄρωμά τι χάριτος καὶ ἡδονῆς. Ἐμάντευέ τις ἐκ τοῦ στοργγύλου τῶν χαρακτήρων τῆς, ἐκ τοῦ ραδινοῦ ἀναστήματός τῆς, ἐκ τῆς εὐστροφίας τῶν κινήσεών τῆς, κρᾶσιν φλογερᾶν, ψυχὴν ζωηρὰν καὶ κατασκευὴν ῥωμαλαίαν.

Τοσαῦται τελειότητες εἶχον βαθέως συγκινήσει τὸν Ραφαὴλ ἀλλὰ δὲν ἐξεδήλωσε τοῦτο διὰ τοῦ ἐλαχίστου κινήματος.

Ἐγίνωσκεν ἥδη, πρὸ πολλοῦ, ὅτι ὁ θησαυρὸς οὗτος τῆς καλλονῆς εἶχε προορισθῆ διὰ τὸν Ἐδμόνδον. Ἐκατοντάκις εἶχεν ἀκούσει τὸν Λερμινιέ καὶ Βοαροβέρ ὁμιλοῦντας περὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι σχεδίων των. Οὐδεμία λοιπὸν ὑπελείπετο αὐτῷ ἐλπίς νὰ τροποποιήσῃ τὴν ἀκράδαντον ἀπόφασίν των.

Ἐκτὸς τούτου ὁ Λερμινιέ εἶχε προσλάβει αὐτὸν ὡς υἱὸν του· τῷ εἶχεν ἀνοίξει τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἀνευ δυσπιστίας· ὤφειλε λοιπὸν οὗτος, ὡς ἄνθρωπος ἀβρόφρων καὶ εὐσυνείδητος, νὰ κατασιγάσῃ τὸν θαυμασμόν του, νὰ καταπιῇ τὸν καταδιβρώσκοντα αὐτὸν ἔρωτα.

Οὐ μόνον ἔσχε τὴν γενναιότητα ταύτην, ἀλλ' ἡδυνήθη ἔτι καὶ νὰ παρευρεθῆ εἰς τοὺς γάμους ἐκείνης ἢν ἐλάτρευεν· ὑπέστη τὴν σκληρὰν αὐτὴν ποινήν ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Λερμινιέ. Καὶ ὁ Λερμινιέ οὐδὲν παρετήρησεν, οὐδ' ἠχάριστήθη ἐκ τούτου. Παρετήρησεν ὅτι ὁ τάλας Ραφαὴλ ἦτο ψυχρὸς. Δὲν διέκρινε τὰ ἀπὸ τῶν βλεφάρων τοῦ νεανίου καταρέοντα θερμὰ δάκρυα. Τὰ θλιβερά καὶ πλήρη τρυφερότητος βλέμματα ἄτινα ἡ Ἰουλία λάθρα ἐξηκόντιζεν ἐπὶ τοῦ Ραφαὴλ οὐδὲν ἐτάραξαν τὴν ἐγωιστικὴν χαρὰν τοῦ εὐτυχοῦς πατρός. Ἐφαντάζετο οὗτος, ὅτι, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ πᾶν ἐμειδία πρὸς τοὺς πόθους του πάντες ὤφειλον νὰ ὦσιν εὐτυχεῖς. Οἱ γὰρ μοι ἐτελέσθησαν. Ἀδύνατον θὰ μοι ἦτο νὰ σᾶς περιγράψω τὴν στιγμὴν θλίψιν τὴν καταλαβοῦσαν τὸν πτωχὸν κύριόν μας κατόπιν

τούτου. Οὐδὲν πλέον ἔλεγε· δὲν παρεπονείτο πλέον ἄλλ' ἐγὼ ἦτις τὸν ἔβλεπον, ἦτις τὸν εἶχον ἀναθρέψει, ἦτις ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸν ἐγνώριζον, ἔβλεπον αὐτὸν πάσχοντα καὶ εἰς πεποιθήσεις μετεβάλλοντο τὰ προαισθηματά μου.

Ὁ Ἐδμόνδος Βοαροβέρ, τὸ γνωρίζετε ἴσως, ἅμα νυμφευθεὶς εἶχεν ἀναδειχθῆ μέτοχος μεγάλης τινὸς ἐμπορικῆς ἐταιρίας τῆς ὁδοῦ Ἀνγκιὲν ἣτις ἐπεχειρεῖ σπουδαίας ὑποθέσεις μετὰ τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ οἶκος οὗτος εἶχεν εἰς Λίμον ἀνταποκριτὴν, ἐκ τοῦ ὁποῦ οὐδὲν ἦν εὐχαριστημένος. Πολλάκις εἶχε προταθῆ ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ, ὅτε νέα παράπονα κατ' αὐτοῦ ἠγέρθησαν. Τὴν φορὰν ταύτην ἀδύνατον ἦτο πλέον νὰ περιμένωσιν, οὔτε ν' ἀποφύγῃσι τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδίου. Ὁ Ἐδμόνδος ἦτο ὁ νεώτερος τῶν μετόχων· ἀπεφασίσθη ὅπως οὗτος ὀδηγήσῃ καὶ ἐγκαταστήσῃ ἐν Λίμα τὸν νέον ἀνταποκριτὴν.

Καίτοι πρὸ τριῶν μηνῶν νυμφευθεὶς, ἐδέχθη μετὰ τῆς μεγαλειτέρας προθυμίας. Ἐφαίνετο μάλιστα, ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐλπίδας του πλείοτερον ἢ ὅσον αὐτὸς ἐπεθύμει.

Ἐν Παρισίοις οἱ ὑπηρεταὶ γινώσκουσιν ἰκανὰ ἐξ ὅσων ἐπισυμβαίνουνσι παρὰ ταῖς κυρίας των ὁμιλοῦσι καὶ ἀνταλλάσσουν πρὸς ἀλλήλους τὰ ἀπόρρητα ἐκείνων. Ἐδυνήθη λοιπὸν νὰ μάθω ὅτι ὁ Ἐδμόνδος ἦτο πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ Λερμινιέ καὶ Βοαροβέρ γοητευμένος ἐκ τοῦ μετὰ τῆς Ἰουλίας γάμου του. Παρεπονείτο πρὸ πάντων κατ' αὐτοῦ ἐκείνη διὰ τὴν ὑπερβολικὴν του ψυχρότητα. Διὰ πάντα λοιπὸν γνωρίζοντα τὴν νέαν γυναῖκα ἡ τοιαύτη μομφὴ ὁμοίαζε μὲ τερατωδίαν.

Ὁ Ἐδμόνδος ἀπεβιβάσθη εἰς Χάβρην, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ χρυσὸν καὶ συναλλάγματα διὰ ποσότητα ὑπέρογκον.

Πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ εἶχεν ἔλθει ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν Ραφαὴλ.

Εὐρισκόμην ἐκεῖ κατὰ τύχην. Τὸν ἤκουσα νὰ μέμφεται τοῦ πτωχοῦ κυρίου μου, διότι οὐδέποτε τὸν ἐπεσκέπτετο.

— Τούλάχιστον, τῷ εἶπει ἀσπαζόμενος αὐτὸν, ὑποσχέθητί μοι ὅτι θὰ βλέψῃς συνε

χῶς τὴν Ἰουλίαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου· κατέχεται ἤδη ὑπὸ τινος θλίψεως καὶ θὰ γίνῃ χειρότερα ὅταν δὲν θὰ εὐρίσκωμαι πλέον ἐνταῦθα. Λοιπὸν· ἐξ ὅλων τῶν παιδικῶν μας φίλων, οὐ εἶσαι ὁ μόνος τὸν ὁποῖον προτιμᾷ· προσπάθησον νὰ τὴν ἀποσπάσῃς ἀπὸ τὴν μελαγχολίαν τῆς.

Ἦκουον ταῦτα ἔκθαμβος. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο κόλαξ ἢ τυφλός; Ἐβλεπεν ἢ ὄχι ὅτι ὁ Ραφαὴλ ἐλάτρευε τὴν σύζυγόν του; Καὶ ὅμως οὐδεὶς πλέον ἠγγύει τοῦτο. Καὶ μόνος αὐτὸς δὲν τὸ εἶχεν ἔτι ἐννοήσει! Ἀπῆλθεν. Καὶ σημειώσατε λοιπὸν καλῶς τὸ παράδοξον τοῦτο γεγονός· Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔθετο τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ μεταφέροντος οὗτον ταχυδρομικοῦ ἀτμοπλοίου, οὐδεὶς πλέον ἤκουσέ τι περὶ αὐτοῦ. Οὔτε ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ, οὔτε ὁ οἶκος οὗτινος ὑπῆρχε μέτοχος ἡδυνήθησαν νὰ πληροφορηθῶσι τι περὶ αὐτοῦ διὰ τινος ἐπιστολῆς ἢ τινος τηλεγραφήματος. Ἐγραψαν εἰς Λίμαν ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν αὐτόθι πρόξενον τῆς Γαλλίας. Οὐδεὶς εἶχεν ἴδει ἢ γνωρίσει τὸν Ἐδμόνδον Βοαροβέρ. Τί ἀπέγεινε; Μὴ ἐδολοφονήθη; μὴ τῷ ἀφῆρασαν τὴν ποσότητα ἧς ἦτο κομιστής; μὴ ἐξηφανίσθη αὐτοθελήτως φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ποσὸν ἰσοδύναμον μὲ τὸ παρ' αὐτοῦ κατατεθὲν εἰς τὴν ἐταιρίαν; Ἀπασαὶ αὐταὶ αἱ εἰκασίαι ἀποτελοῦσι πρόβλημα ὑπὲρ μέχρι τῆς σήμερον, μετὰ τῶν ἐτῶν παρέλευσιν, ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ σαφηνισθῇ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ραφαὴλ ἐζήτει ἀφορμὴν ὅπως ἐπανίδῃ τὴν Ἰουλίαν. Ἡ εἰς τὸν Ἐδμόνδον δοθεῖσα παρ' αὐτοῦ ὑπόσχεσις ἀνταπεκρίνετο θαυμασίως εἰς τοὺς ἐνδομύχους πόθους του. Ἐπεσκέσθη τὴν νέαν γυναῖκα. Τί συνέβη μετὰ αὐτῶν; Ἀνεκάλεσαν τὰ εὐτυχῆ ἔτη τῆς παιδικῆς τῶν ἡλικίας;

Ἀναμφιβόλως ἠγαπῶντο ἐπίσης ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Φλογεραὶ ἔρωτος ἐξομολογήσεις διέφυγον ἀμφοτέρων τὰ χεῖλη καὶ ἀνεκουφίσθησαν τὰς πεπονημένας καὶ πολυαλγεῖς καρδίας των, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐμέθυσκον αὐτοὺς ὥστε ν' ἀπολέσωσι τὸ μέτρον τοῦ λογικοῦ... τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι ἡμέραν τινα εἶδον ἐλθοῦσαν εἰς τὸ οἶκον τοῦ Ραφαὴλ

γυναῖκα ἐπιμελῶς κεκαλυμμένην.

Οὐδέποτε τοιοῦτόν τι εἶχε παρ' ἡμῖν συμβῆ. Παρετήρουν μετὰ περιεργείας μεμιγμένης μετ' ἐκπλήξεως τὴν νεαρὰν ταύτην γυναῖκα, τὸ ἐξωτερικόν και οἱ τρόποι τῆς ὁποίας μοι ἦσαν γνωσταί, διότι μοι ἐφαίνετο ὅτι ἀνεγνώριζον ἐν αὐτῇ τὴν Ἰουλιαν.

(ἔπεται).

Η ΦΙΛΙΑ.

Πάθος ὑψηλόν, αἶσθημα τῶν μεγάλων ψυχῶν, εὐτυχία τοῦ κόσμου, πρὸ τοῦ ὁποίου ὄλα τὰ δεινὰ ἐξαφανίζονται ἢ ἐξασθενοῦσι και ὄλα τὰ ἀγαθὰ ἐξωραίζονται και αὐξάνουσιν. Ὡ θεία φίλια! τὸ ὄνομά σου μόνον μοι ἀναμνησθεῖ ὄλα τὰ θέλητρα τοῦ βουμου. Πάθος ἥρωϊκόν, τοῦ ὁποίου τὸ πῦρ πάντοτε ἀγνὸν ἀναζωπυροῦται ὑπὸ τοῦ αἰσθηματος, και ζωογονεῖται ὑπὸ τῆς διανοίας, ἀρετὴ παρήγορος, τὴν ὁποίαν τὸ ὑπέριστατον Ὄν ἐδώρησεν εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ προσταλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τὰς ὀλεθρίους συνεπειὰς ἀποπλανηθέντος λογικοῦ, αἶσθημα εὐεργετικόν, ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδὲν ἀγαθὸν δι' ἡμᾶς δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἀρετὴ οὐράνιος, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα πολλάκις ἐμολύνθη, τῆς ὁποίας ἡ εἰκὼν πολλάκις ἠλλοιώθη, τὴν ὁποίαν οἱ θνητοὶ λατρεύουσι, και ὅταν μάλιστα ἀγνοοῦν αὐτήν, πάθος γενναῖον και ὑψηλόν, ὅπερ ἐξευγενίζει τὴν ὑπαρξίν μας, και μας κάμνει νὰ μὴ ζῶμεν ἢ διὰ τὸν φίλον, ὄνπερ ἡ καρδία μας ἐξέλεξε.

Ποτὲ, ὅστις τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἠσθάνθη φλεγομένην ὑπὸ τῶν τερπνῶν φλογῶν τῆς θείας φιλίας, δὲν ἐδοκίμασεν αἶσθημα τοσοῦτον ζωηρόν, παρ' ὅταν ὁ φίλος, ὃν ὑπεραγαπᾷ, ἔχῃ μεγίστην ἀνάγκην τῆς βοηθείας του. Ἀκολουθεῖ αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκληροτέρας δυστυχίας, προσκολλᾶται πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ μὴ ἀποχωρισθῇ ποτὲ, αἱ ψυχρότατες μάλιστα τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς καρδίας του δὲν

δύνανται νὰ σβέσωσι τὸ οὐράνιον πῦρ ὑπὸ τοῦ ὁποίου φλέγεται, ἀγαπᾷ αὐτὸν και ἀχαρίστον και παραβάτην τῶν θείων νόμων τῆς φιλίας, οἰκτεῖρει αὐτὸν, τῷ συγγωρεῖ ὄλα τὰ δεινὰ, ἅτινα δι' αὐτὸν ὑπέμεινε, λυπεῖται δι' αὐτὰ, ἀλλὰ δὲν ἀγαπᾷ αὐτὸν ὀλιγότερον, θυσιάζει ὄλην αὐτοῦ τὴν εὐτυχίαν διὰ τὴν τοῦ φίλου του, θέλει νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸν Ὁρέστην του και συγκατατίθεται ὅτι ἀγνοεῖ αὐτὸν, δὲν ἔχει πλέον ἢ τοὺς αὐτοὺς πόθους, τὰς αὐτὰς ὁρμὰς, τὰς αὐτὰς διαθέσεις, και ὅταν ὁ θάνατος, ὅστις ἔρχεται νὰ διαλύσῃ τὸ πᾶν, τῷ ἀφαιρῇ αὐτὸν, τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τῶν τρυφερῶν και ἀθανάτων αἰσθημάτων του, τὸν συνοδεύει μετὰ γενναϊότητος μέχρι τοῦ χείλους τοῦ τάφου του, τῷ ὑποκρύπτει τὰ δάκρυά του, δεικνύεται θελκτικὸς κατὰ τὰς ὀλεθρίας ἐκείνας στιγμὰς, παρηγορεῖ αὐτὸν κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν τὸ πᾶν μέλλει νὰ τῷ ἀφαρπασθῇ διὰ παντός, και ὅταν ἡ μοιραία πλᾶξ τοῦ τάφου κλεισθῇ, κατατεθλιμμένος και ἀπελπισ δὲν κρατεῖ πλέον τὰ δάκρυά του, ἀλλὰ μόνος ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς τῶν πυκνοτέρων και ἐρημοτέρων δασῶν πορεύεται νὰ κλαύσῃ ἐκείνον, ὃν ὁ θάνατος τῷ ἀφῆρπασε, νὰ τραπῇ διὰ τῶν θλίψεων και διὰ τῆς εἰκόνας τοῦ φίλου του, και νὰ καταναλώσῃ διὰ τοῦ πένθους καρδίαν, τῆς ὁποίας τὰ αἰσθηματα δὲν δύναται πλέον νὰ ἐμπιστευθῶσιν εἰς ἄλλον, ζῶν, ἧτις δὲν ὑφίστατο δι' αὐτὸν και ἧτις τῷ κατέστη ἀνωφελές.

Ἐνίοτε, ὅταν τὸ σκότος βασιλεύῃ ἐπὶ τῆς γῆς, νομίζει, ὅτι διακρίνει τὸν φίλον του ἐν τῷ μέσῳ ἀδυνατοῦ φωτός, τῷ ὁμιλεῖ, οἴμοι! ὡς ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν ἀκούσῃ, πρᾶυε τὴν λύπην του διὰ τῆς τερπνῆς ταύτης και σκληρᾶς πλάνης, τρέχει νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν τόσο ἀγαπητὴν ταύτην σκιάν, ἀλλὰ δὲν ἀπαντᾷ ἢ τὸ ἀναίσθητον σκότος, δὲν ἐπανευρίσκει ἐν τῇ καρδίᾳ του ἢ τοὺς ὀρυμνότερους πόθους. Ἀναζητεῖ αὐτὸν ἐν καιρῷ νυκτός και ἡμέρας, και μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑπομείνῃ τὸ βάρος τῶν πικριῶν του, τῶν θλίψεων του και τῆς στερήσεώς του ὑποκύ-

πτει ἐπὶ τέλους και ἀποθνήσκει προσφέρων τὸ ὄνομα τοῦ φίλου του. Ὡ θεία φίλια! διατί αἱ ἀθῶαι φλόγες σου δὲν θερμαίνουσιν ὄλας τὰς ψυχὰς; Διατί τόσο ὀλιγοὶ θνητοὶ σὲ ἔχουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐν ᾧ οἱ περισσότεροι σὲ ἔχουσιν ἐπὶ τῶν χειλέων; Και διατί τὸ ὄνομά σου, ὅπερ ἡ ἀρετὴ μόνον ὤφειλε νὰ προσέρῃ, ἐχρησίμευσε πολλάκις διὰ νὰ καλύψῃ μαύρας προδοσίας και στυγεράς συνωμωσίας;

ΑΙ ΕΙΡΚΤΑΙ.

Ρίψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῶν θλιβερῶν τούτων τοίχων, ὅπου ἡ ἀνθρώπινος ἐλευθερία ἐκλείσθη και ἐπεφορτίσθη με σιδηρον, ὅπου ἐνίοτε ἡ ἀθώωτης συνανεμίχθη μετὰ τοῦ ἐγκλήματος, και ὅπου δοκιμάζουσιν ὄλας τὰς βασάνους πρὸ τοῦ θανάτου. Πλησιάσατε, και ἐὰν ὁ φρικτὸς κρότος τῶν σιδηρῶν, τὸ φοβερὸν σκότος, οἱ ὑπόκοφοι και ἀπομεμακρυσμένοι γογγυσμοὶ δὲν ἀναγκάσωσιν ὑμᾶς νὰ ἀποσυρθῆτε ἐκ φρίκης, εἰσέλθετε ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ τῆς θλίψεως, τολμήσατε νὰ καταβῆτε ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐντὸς τῶν ζοφερῶν ἐκείνων εἰρκτῶν, ὅπου τὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας δὲν εἰσδύει ποτὲ, και ὑπὸ τοῦ ἀλλοιωθέντος χαρακτῆρας παρατηρήσατε τοὺς ὁμοίους σας μεμωλωπισμένους ὑπὸ τῶν σιδηρῶν τῶν, ἡμικεκαλυμμένους με τινὰ ράκη, μεμολυσμένους ἀπὸ ἀέρα, ὅστις δὲν ἀνανεοῦται ποτὲ, και φαίνεται, ὅτι διαβρέχεται ἀπὸ τὸ δηλητήριον τοῦ ἐγκλήματος, κατατρωγομένους ζῶντας ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐντόμων, ἅτινα καταβιθρώσκουσι τὰ πτώματα ἐντὸς τῶν τάφων τῶν, τρεφομένους μόνος ὑπὸ τινῶν χονδροειδῶν οὐσιῶν μετὰ φειδωλίας διανεμομένων, ἀκαταπαύστως καταπληττομένους ἀπὸ τὰ δεινὰ τῶν δυστυχῶν συντρόφων τῶν και ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς ἀσπλάγχνου φύλακος, ἧττον φοβουμένους τὴν τιμωρίαν παρὰ τὴν προσδοκίαν ταύτην, τὸ σκληρὸν ταῦτο μαρτύριον ὄλων τῶν αἰσθησίων τῶν, και ἐπικαλουμένους πρὸς βοήθειαν

τὸν θάνατον γλυκύτερον τῆς δυστυχῆς ζωῆς τῶν.

Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι ἐνοχοὶ, εἶναι ἀκόμη ἀξιοὶ οἴκτου, και ὁ δικαστὴς, ὅστις ἀναβάλλει τὴν δίκην τῶν, εἶναι προφανῶς ἀδικὸς πρὸς αὐτοὺς, Ὁ νόμος διέταξε δημοσίον τιμωρίαν, ἧτις ὤφειλε νὰ ἐπαρκέσῃ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἐγκλήματος τῶν και ἱκανοποίησιν τῆς κοινῶνας, ἡ μικρὰ αὕτη ἐν ζοφώδει εἰρκτῇ βάσανος εἶναι νέα ποινὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιφορτίζει τὸν ἔοχον τοῦτο δὲ εἶναι παράβασις τοῦ νόμου ἢ ὑπερβολὴ τῆς μετριότητος αὐτοῦ, ὑπερβολὴ τοσοῦτον μᾶλλον ὀλεθριωτέρα καθ' ὅσον βλέπτει συγχρόνως τὸν ἐνοχον και τὸ δημόσιον, και ὄλα αἱ στιγμαὶ αἱ ἐν τῇ εἰρκτῇ καταναλωθεῖται ἀπόλλυνται ὡς πρὸς τὸ παράδειγμα τῶν ἡθῶν.

Ἄλλ' ἐὰν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦναι ἀθῶοι, ὡ λύπη! ὡ βλάβη! εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκβάλλει ἐκ τοῦ βάθους τῆς καρδίας κραυγὴν τρομεράν και εὐαίσθητον. Γί! ὁ ἄνθρωπος οὗτος γεννηθεὶς ἐλευθερος στένει ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἀλύσεων! ὁ ἄνθρωπος οὗτος, διὰ τὸν ὁποῖον προωρίσθησαν τὸ ζῶν και ὁ ἀήρ τοῦ οὐρανοῦ, ἀναπνεύει μόνος ἐν τινὶ εἰρκτῇ! ὁ πατὴρ οὗτος οἰκογενεῖας ἀπεσπάσθη διὰ τῆς βίας ἀπὸ τοῦ βραχίονος τῆς συζύγου και τῶν τέκνων του! Τὸ πένθος, ἡ ἀπελπισία και ἡ πείνα κατέλαβον τὴν ἡσυχον κατοικίαν του! οἱ βραχίονες οὗτοι, οἵτινες ἐνηγκαλίζοντο τρυφερὰν σύζυγον, τέκνον νεογενὲς, οἱ βραχίονες οὗτοι, οἵτινες ἐδίδον εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπαρξίν, οἵτινες ἔσπειρον, οἵτινες συνεκόμιζον, οἱ βραχίονες οὗτοι τόσο ἀναγκαῖοι εἰς τὸ κράτος ἐδεσμεύθησαν αἰσχροῦς! Καρδία ἀθῶα και ἀμεμπτος εὐρίσκειται εἰς τόπους μεμισμένους ὑπὸ τῶν τύψεων, ἡ ἀθώωτης ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐν τῷ καταγωγείῳ τοῦ ἐγκλήματος. Ἐκεῖ δὲν δύναται τις νὰ μὴ λυπηθῇ βαθῶς διὰ τὰς δυστυχίας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἐκεῖ προσηλῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Πρόνοιαν νὰ μὴ εἴπῃ μετὰ περισσοτέρας πικρίας ἢ ἐκπλήξεως. Ὡ ἄνθρωπε! ποῖον εἶναι τὸ πε-

πρωμένον σου! να υποφέρης και να αποθά-
νης, ιδού οι δύο μεγάλοι όροι του σταδίου σου.

(Μετάφρασις εκ του Γαλλικοῦ.)

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ.

ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ ΤΩΝ ΗΧΩΝ.

Ἐκπληκτικόν διήγημα ἀνταπο-
δοτικής δικαιοσύνης, ἐπιβληθεί-
σης ὑπὸ πνεύματος ἐπὶ τῆς
γῆς κεκρατημένου.

Ἰπὸ τῆς Κυρίας Η. Ρ. BLAVATSKY.

(Μετάφρασις εκ του Ἀγγλικῶ Α. Ν.)

Εἰς μίαν τῶν ἀποτάτων διοικήσεων τῆς
Ρωσίας ἐν τινὶ πολίχνῃ κατὰ τὰ ἀληθῆ με-
θόρια τῆς Σιβηρίας μυστηριώδης τις τραγω-
δία συνέβη πρὸ εἰκοσι σχεδὸν ἐτῶν, τραγω-
δία, ἣτις ἀναπολαίεται συχνάκις εἰς τὴν μνή-
μην τῶν πρεσβυτέρων κατοίκων τῆς ἐπαρ-
χίας μέχρι τῆς σήμερον, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν
διηγούνται εἰμὴ χαμηλῇ τῇ φωνῇ εἰς τὸν
περίεργον ταξειδιώτην.

Ἐξ βέροτια περίπου ἀπὸ τῆς κόμης Π.,
περιφῆμου διὰ τὴν παράδοξον καλλονὴν τῆς
σκηνῆς αὐτῆς, καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν κα-
τοίκων τῆς, ἰδιοκτητῶν ἐν γένει μεταλλουρ-
γείων καὶ ἐκκαμινευτηρείων σιδήρου, ἔκειτο
παλαιόν τι καὶ ἀριστοκρατικόν μέγαρον. Ἡ
οικογένεια συνίστατο ἐκ τοῦ πᾶτρως, πλου-
σίου πρεσβύτου ἀγάμου, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ
του, χήρου καὶ πατρὸς δύο υἱῶν καὶ τριῶν θυ-
γατέρων. Ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ ἰδιοκτή-
της, κ. Ἰζβερτσῶφ εἶχεν υἱοθετήσῃ τὰ τέ-
κνα τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ, αἰσθανόμενος ἰ-
διαζουσαν συμπάθειαν πρὸς τὸν πρεσβύτερον
ἀνεψιόν του Νικόλαον, ἀνέδειξεν αὐτὸν μο-
ναδικὸν κληρονόμον τῶν ἀγαθῶν του.

Καιρὸς παρήλθεν Ὁ θεὸς ἐγήρασκεν, ὁ
ἀνεψιὸς ἠλικιοῦτο. Ἡμέραι καὶ ἔτη εἶχον πα-
ρέλθῃ ἐν μονότονῳ γαλήνῃ, ὅτε, ἐπὶ τοῦ μέ-
χρι τοῦδε καθαροῦ ὀρίζοντος τῆς φιλοπόχου
οικογενείας ἐβάνῃ ἐν νέφος. Ἀτυχῆ τινα ἡ-
μέραν ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν μιᾶς τῶν ἀνε-
ψιῶν νὰ σπουδάσῃ τὴν κιθάραν. Τοῦ ὄργα-
νου δὲ τούτου ὄντος καθαρῶς τευτονικῆς κα-
ταγωγῆς, καὶ μὴ κατοικοῦντος διδασκάλου
διὰ τὸ εἶδος τοῦτο ἐν τοῖς πέριξ, ὁ ἐπιεικὴς
θεὸς ἔπεμψεν ἵνα ζητηθῶσιν ἀμφοτέρω εἰς
τὴν Πετρούπολιν. Μετ' ἐπίμονον ἔρευναν,
εἰς μόνος τοιοῦτος διδάσκαλος ἠδυνήθη νὰ
εὔρεθῃ θέλων νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὸσον στε-
νὴν προσέγγισιν πρὸς τὴν Σιβηρίαν. Ἦτο δὲ
οὗτος γέρον τῆς Γερμανὸς καλλιτέχνης, ὅστις
διαμορᾶζων ἐξ ἴσου τὰς γῆνας συμπαθείας
του μεταξὺ τοῦ ὄργάνου του καὶ μιᾶς ὡ-
ραίας ξανθῆς θυγατρὸς, δὲν ἤθελε νὰ ἀποχω-
ρισθῇ μὴδ' ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μὴδ' ἀπὸ τῆς ἐτέ-
ρας. Καὶ οὕτω συνέβη, ὥστε ὡραίαν τινὰ
πρωίαν ὁ γηραιὸς διδάσκαλος ἔρθασεν εἰς τὸ
μέγαρον κρατῶν ὑπὸ μάλης τὸ κιβώτιον τοῦ
ὄργάνου του, ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ἐρέρου βραχιονός
του ἠρείδετο ἡ ὡραία του Μαγγένη.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸ μικρὸν νέφος
ἤρξατο αὐξανόμενον ταχέως· διότι ἐκάστη
δόνησις τοῦ μελωδικοῦ ὄργάνου εὕρισκεν ἠχῶ
ἀνταποκρινομένην ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ πρεσβύτου
ἀγάμου. Ἡ μουσικὴ ἐξεγείρει τὸν ἔρωτα, λέ-
γουσι, καὶ οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς Μαγ-
χένης ἀπετελείωσαν τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶ-
χεν ἀρχίσει ἡ κιθάρα. Μετὰ ἕξ μῆνας ἡ
ἀνεψιὰ ἐγένετο ἔμπειρος κιθαρίστρια καὶ ὁ
θεὸς ἦτο μανιωδῶς ἐρωτόληπτος. Πρωίαν
τινὰ, συναγαγὼν τὴν υἱοθετηθεῖσαν οικογέν-
ειαν περὶ ἑαυτὸν, ἠσπάσατο αὐτοῦς πάντας
τρυφερῶς, ὑπεσχέθη νὰ ἐνθυμηθῇ αὐτοὺς ἐν
τῇ διαθήκῃ του διακρύπτων τὴν ἀμετά-
κλητον ἀπόφασίν του νὰ νυμφευθῇ τὴν γλαυ-
κώπιδα Μαγγένην, μεθ' ὃ περιπτουζάμενος
αὐτοὺς ἔκλαυσε ἐν σιωπηλῇ παραφορᾷ. Ἐ-
πίσης δὲ ἔκλαυσε καὶ ἡ οικογένεια, ἀλλὰ
δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν· πληρώσαντες τὸν
φόρον τῆς ἰδιοτελείας των κατέβαλον πᾶσαν
προσπάθειαν νὰ χαρῶσι, διότι ὁ πρεσβύτερος

εὐγενῆς, εἰλικρινῶς ἠγαπᾶτο. Δὲν ἐχάρησαν
ὅμως ὅλοι. Ὁ Νικόλαος ὅστις ἠσθάνετο τὴν
καρδίαν του προσβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος
τῆς ὡραίας Γερμανίδος, καὶ ὅστις εὕρισκεν
ἑαυτὸν ἀπεστερημένον ἐν ταύτῳ καὶ ἀπὸ τῆς
ὡραίας του καὶ ἀπὸ τῶν χρημάτων τοῦ θεοῦ
του, μῆτε ἐχάρη μῆτε παρηγορήθη, ἀλλ' ἐ-
γένετο ἄφαντος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ.

Ἐν τούτοις ὁ κ. Ἰζβερτσῶφ ἔδωκε διατα-
γὰς νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν ὁδοπορικὴν ἀμαξάν
του διὰ τὴν ἐπιούσαν πρωίαν. Ἐψιθυρίζετο
ὅτι μετέβαινε εἰς τὴν πόλιν τῆς Διοικήσεως
ὀλίγον ἐκείθεν ἀπέχουσαν, μετ' τὴν πρόθεσιν
νὰ τροποποιήσῃ τὴν διαθήκην του. Καίτοι
πλούσιος, δὲν εἶχεν ἔφορον ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν
του, ἀλλ' ἐκράτει αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰ βιβλία
του. Τὸ αὐτὸ ἔσπερας, μετὰ τὴν τράπεζαν
ἠκούσθη ἐν τῷ δωματίῳ του ἐπιπλήττων
ὀργίλως τὸν θεράποντά του, ὅστις εἶχεν ὑ-
πάρξει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἐπὶ τριάκοντα
περίπου ἔτη. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, Ἰβάν ὀνο-
μαζόμενος, ἦτο ἰθαγενῆς τῆς Βορειοτέρας
Ἀσίας, ἀπὸ τὴν Καμσάτκην. Ἀνατραφεὶς
ὑπὸ τῆς οικογενείας ἐν τῇ χριστιανικῇ θρη-
σκείᾳ ἐνομίζετο τὰ μάλιστα ἀφωσιωμένος εἰς
τὸν κύριόν του. Ἄλλ' ὅτε τὰ τραγικὰ συμβ-
βάντα, ἅτινα ἄρχομαι διηγούμενη εἶχον ὀδη-
γήσει ὅλην τὴν ἀστυνομίαν ἐπὶ τόπου, ἀνε-
μνήθησαν, ὅτι ὁ Ἰβάν ἦτο μεθυσμένος τὴν
νύκτα ἐκείνην, ὅτι ὁ κύριός του, ὅστις ἀπε-
χθάνετο τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, πατρικῶς εἶχε
ταπεινώσει αὐτὸν καὶ ἀποβάλει ἐκ τοῦ δω-
ματίου, καὶ ὅτι ὁ Ἰβάν ἐθεάθη περιφερόμε-
νος ἐξώθεν τῆς θύρας καὶ ἠκούσθη γογγύζων
ἀπειλητικῶς.

Ἰπῆρχεν ἐν τοῖς κτήμασι τῶν Ἰζβερτσῶφ
ἐν μέγα ἄντρον, ὅπερ διήγειρε (καὶ διεγεί-
ρει εἰσέτι) τὴν περιέργειαν πάντων τῶν ἐπι-
σκεπτομένων αὐτό. Δάσος ἐκ πευκῶν, ὅπερ
ἤρχιζε σχεδὸν ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ κήπου, ἀ-
νέβαινε διὰ δυσαναβάτων ἀναχωμάτων ἐ-
κτεταμένην σειρὰν βραχυδῶν λωρῶν, τοὺς
ὁποίους ἐκάλυπτεν διὰ ζώνης ἀδισσούτου

πρασινάδος. Τὸ σπήλαιον ἄγον πρὸς τὴν θέ-
σιν, ἣτις ὀνομάζετο «Τὸ Ἄντρον τῶν ἠ-
χῶν», ἔκειτο ἡμισυ περίπου μίλιον ἀπὸ τοῦ
μεγάρου, ὅθεν ἐφαίνετο ὡς μικρά τις κοιλό-
της ἐντὸς τῆς κλιτύος, κεκαλυμμένη σχεδὸν
ὑπὸ ἀφθόνων φυτῶν. Δὲν ἦτο εἰσέτι τόσον
πεπραγμένη, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τινὰ εἰσερχό-
μενον ἐν αὐτῇ διότι ταχέως ἐθεάτο ἀπὸ τοῦ
δώματος τῆς οἰκίας. Εἰς τὸ βάθος τοῦ σπη-
λαίου ὁ ἐρευνητὴς εὕρισκε πρὸς τὰ ἔσχατα
ἀντιθαλάμου τινὸς στενὴν ρωγμὴν, τὴν ὁ-
ποίαν διελθὼν εἰσδύει ἐντὸς εὐρέως ὑπογείου,
ἀσθενῶς φωτιζομένου διὰ τινων ραγάδων ἐπὶ
στεγῶσεως πεντήκοντα ποδῶν ὕψους. Τὸ
ἄντρον καθ' ἑαυτὸ εἶναι ἀπέραντον, ἰκανὸν
νὰ περιλάβῃ εὐκόλως δύο ἢ τρεῖς χιλιάδας
ἀνθρώπων. Μέρος αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἄρ-
χεται ἡ ἱστορία μου ἦτο ἐστρωμένον διὰ
σημαῖων, καὶ συχνάκις ἐχρησίμευε κατὰ τὸ
θέρος εἰς τοὺς δίδοντας ἐξοχικὰ γεύματα ὡς
αἰθουσα χοροῦ.

Ἀπὸ ἀνωμάλου ὠσειδοῦς σχήματος βαθμηδὸν
καταλήγει εἰς ἐκτεταμένον διάδρομον, ὅστις
διέρχεται πολλὰ μίλια ὑπογείως διακοπτό-
μενος τῆδε κάκεισε ὑπὸ ἐτέρων θαλάμων τό-
σον πλατέων καὶ εὐρέων, ὅσον καὶ ἡ αἴθουσα
τοῦ χοροῦ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τούτων προσιτῶν εἰ-
μὴ διὰ πλοιαρίου, ἐπειδὴ εἶναι πλήρεις ὕδα-
τος. Αἱ φυσικαὶ αὗται δεξαμεναὶ φημίζονται
ὡς ἀνεξερσύντοι.

Αἱ Ηχοί.

Εἰς τὸ χεῖλος τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν ὑπῆρ-
χε μικρὸν τι ἄνδρον, ἐν ᾧ ὑπῆρχον διατε-
ταγμένα πολλὰ βρυώδη ἀγροτικά καθίσμα-
τα, καὶ ἐκ τοῦ μέρους τούτου αἱ φηνομενι-
καὶ ἠχοὶ ἠκούοντο ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἀγριότητι.
Λέξις τις ἐκφερομένη ἐν ψιθυρίσματι ἡ στε-
ναγμῶ ἐφαίνετο ἀναρπαζομένη ὑπὸ ἀτελευ-
τήτων σκωπτικῶν φωνῶν, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξα-
σθενῶσιν ὡς πράττουσι τοῦτο αἱ πισταὶ ἠχοὶ
ἐν γένει, ὁ ἦχος πύξανε βαρύτερος κατὰ πᾶσαν
ἀλληλοδιαδοχὸν ἐπανάληψιν, μέχρις οὗ ἐπὶ
τέλους ἐξερρήγγυτο ὡς ἡ ἐκπυρσοκρότησις
πυροβόλου, καὶ ἀπεμακρύνετο εἰς γοερὸν θρη-
νον ὑπὸ τὸν διάδρομον.

Τὴν ἐν λόγῳ ἐσπέραν, ὁ κ. Ἰζβερτσώφ ἐξέφερε τὴν πρόθεσίν του νὰ δώσῃ ἕνα χροῖον ἐν τῷ ἄνθρωπῳ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του, τὸν ὁποῖον ὤρισεν εἰς προσεχῆ ἡμερομηνίαν. Τὴν πρῶϊαν τῆς ἐπιούσης, καίτοι ἐτοιμαζόμενος ἵνα ἀναχωρήσῃ, ἐθεάθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του εἰσερχόμενος εἰς τὸ σπήλαιον, συνοδευόμενος ὑπὸ μόνου τοῦ Σιβηριανοῦ. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Ἰβάν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέγαρον διὰ μίαν τρυβακοθήκην, τὴν ὁποῖαν ὁ κύριός του εἶχε λησμονήσει ἐν τῷ δωματίῳ του, καὶ ἐπανῆλθε μετ' αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον. Μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἅπαντες οἱ ἐν τῷ μεγάρῳ ἐξεπλάγησαν ἐκ τῶν βροντωδῶν κραυγῶν του. Ὁ χροῖός, καὶ καταβεβρεγμένος εἰσώρμησεν ὡς φρενήρης καὶ διεκήρυξεν ὅτι ὁ κ. Ἰζβερτσώφ οὐδαμῶς εὐρίσκειτο ἐν τῷ σπηλαίῳ. Νομίζων δὲ ὅτι εἶχε πέσει ἐν τινὶ τῶν λάκκων, ἐβυθίσθη ἐντὸς τῆς πρώτης δεξαμενῆς ἀναζητῶν αὐτόν, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ πνιγῆ αὐτός ὁ ἴδιος.

Ἡ ἡμέρα παρήλθεν ἐν ματαιαῖς προσπάθειαις ὅπως εὑρωσὶ τὸ σῶμα. Ἡ οἰκία ἐπληρώθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας καὶ βαθύτερον τῶν ἄλλων ὁ Νικόλαος ἐφάνη τεθλιμμένος. ὁ ἀνεψιὸς ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψει οἰκαδὲ ἐν καιρῷ μόνον ν' ἀκούσῃ τὰς θλιβερὰς εἰδήσεις.

Σκοτεινὴ τις ὑπόψια ἔπασεν ἐπὶ τοῦ Σιβηριανοῦ Ἰβάν. Εἶχε προσβληθῆ τὴν προτεραίαν νύκτα ὑπὸ τοῦ κυρίου του, καὶ ἀκουσθῆ ὁμνύων ἐκδίκησιν. Αὐτὸς μόνος εἶχε συνοδεύσει αὐτόν εἰς τὸ ἄντρον, καὶ ἐρεύνης γενομένης ἐν τῷ δωματίῳ του, κιβώτιον πλήρες πολυτίμων οἰκογενειακῶν κοσμημάτων, καὶ γνωστὸν ὡς ἐπιμελῶς κρατούμενον ἐν τοῖς οἰκῆμασι τοῦ προσβύτου Ἰζβερτσώφ, εὐρέθη ὑπὸ τὴν κλίνην τοῦ Ἰβάν. Εἰς μάτην ὁ ἄνθρωπος ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν ὡς μάρτυρα, ὅτι τὸ κιβώτιον εἶχεν ἐγχειρισθῆ αὐτῷ πρὸς φύλαξιν ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ κυρίου του, ἀκριβῶς πρὶν ἢ προχωρήσῃ πρὸς τὸ ἄντρον, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ τελευταίου ἦτο νὰ ἔχῃ τὴν κοσμηματοθήκην, ἐπεὶδὴ προϋτίθετο νὰ δώσῃ αὐτὴν ὡς γαμήλιον δῶρον εἰς τὴν νύμφην του, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ Ἰβάν, προθύμως θὰ προσέφερε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζῶν ὅπως ἀνακτήσῃ

τὴν τοῦ εὐεργέτου του, ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι ἀπέθανεν. Ἐν τούτοις οὐδεμία προσοχὴ ἐδόθη αὐτῷ, καὶ ἐτέθη ὑπὸ κράτησιν κατηγορούμενος ὡς αἰσχροὺς δολοφόνος, καίτοι μηδεμίαν ὀριστικῆς ἀπράξεως δυνάμενης νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς αὐτόν, ἐπεὶδὴ, κατὰ τὸν ἀρχαῖον Ρωσικὸν νόμον, ἐγκληματίας τις δὲν δύναται νὰ καταδικασθῆ δι' οὐδὲν ἐγκλημα, ὁπῶς δὴ πᾶσι καὶ ἂν ἀποδεικνύηται ἡ ἀνάγκη, ἐκτὸς ἀνὸμολογήσῃ τὸ κακούργημά του· καὶ ὅμως ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος εἶχε τὴν προσδοκίαν τῆς φυλακῆς διὰ βίου, ἐκτὸς ἂν ὁμολόγῃ.

ΓΑΜΟΣ.

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα δαπανηθεῖσαν εἰς ἀνωφελεῖς ἐρεύνας ἢ οἰκογένεια ἐνεδύθη στολὴν βαθέος πένθους, καὶ, ἐπεὶδὴ ἡ διαθήκη, ὡς εἶχεν ἀρχῆθεν σχεδιασθῆ ἔμενεν ἄνευ ἐπιδιαθήκης, ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ μετεβιβάζοντο εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνεψιοῦ. Ὁ γέρον διδάσκαλος καὶ ἡ ὠραία θυγάτηρ του ὑπέστησαν τὴν αἰφνιδίαν ταύτην μεταβολὴν τῆς τύχης μετ' ἀλθινοῦ Γερμανικοῦ φλέγματος, καὶ ἠτομμάσθησαν ν' ἀναχωρήσωσιν. Λαμβάνων πάλιν τὴν κιθάραν τοῦ ὑπὸ τὸν ἕνα βραχίονα, ὁ πατὴρ ἦτο ἐν τῇ ἀκμῇ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Μαγχέην του διὰ τοῦ ἑτέρου, ὅτε ὁ ἀνεψιὸς ἐσταμάτησεν αὐτὸν προσφερόμενος ὡς γαμβρὸς ἀπὸ τοῦ ἀποδημήσαντος θεοῦ του. Ἡ μεταλλαγὴ εὐρέθη ὡς εὐχάριστος, καὶ, ἄνευ πολλῆς δυσκολίας τὸ νεαρὸν ζεῦγος συνῆλθεν εἰς γάμον.

Δέκα ἔτη παρήλθον πάλιν, καὶ εὐρίσκομε τὴν εὐτυχὴ οἰκογένειαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1855. Ἡ ὠραία γλαυκῶπις Μαγχέη κατέστη ἀγροῖκος καὶ χυδαία. Ἀπ' ἧς ἡμέρας ὁ γέρον ἐγένετο ἄφαντος, ὁ Νικόλαος ἀπέβη δύστροπος καὶ ἀπέφευγε τὰς συνηθείας του. Πολλοὶ ἐθαύμαζον διὰ τὴν μεταβολὴν του, διότι οὐδέποτε ἦδη ἐθεάτο μειδιῶν. Ἐφαίνετο ὅτι ὡς ὁ μόνος στοχασμὸς του ἐν τῇ ζωῇ, ἦτο τῆς καταστροφῆς, ἦτο ν' ἀνακαλύψῃ τὸν δολοφόνον τοῦ θεοῦ του, ἢ μᾶλλον νὰ κατορθώσῃ τὸν Ἰβάν νὰ ὁμολογήσῃ τὸ

κακούργημά του. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐπέμενεν εἰσέτι ὅτι ἦτο ἀθῶος.

Εἷς μόνος υἱὸς ὑπῆρξεν ὁ καρπὸς τοῦ γάμου τοῦ νεαροῦ ζεύγους, καὶ ἠλπίζετο ὅτι οὗτος ἐμελλε νὰ φέρῃ ἀκτίνα λάμπους εἰς τὴν πατρικὴν καρδίαν. Ἄλλ' ἦτο τόσον ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος μικρὸν τι πλάσμα, ὥστε ἐφαίνετο μόλις δυνάμενος ν' ἀναπνεύσῃ καὶ οὕτω, κατὰ τὴν Ρωσικὴν συνήθειαν ἐν παρομοίῳ περιστάσει, ὁ οἰκογενειακὸς ἱερεὺς προσεκλήθη νὰ ποιήτῃ αὐτὸ χριστιανὸν τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, μήπως, ἀποθνήσκων, ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον τὸν ἠτοιμασμένον τοῖς ἀθαπτίστοις νηπίοις ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς θεολογίας. Ἡ οἰκογένεια καὶ οἱ ὑπηρέται συνήχθησαν κατὰ τὴν τελετὴν ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς τῆς οἰκίας, καὶ ὁ ἱερεὺς ἦτο ἐν τῇ ἀκμῇ νὰ βυθίσῃ τρίς τὸ νήπιον ἐν τῷ ὕδατι, ὅτε ἐφάνη ἰσχυρὸς αἰφνιδίως, στριφόμενος κάτωχρος ὡς ἐπιθνήματος καὶ μένων ἀκίνητος, ἐνῶ αἱ χεῖρές του ἐκλονοῦντο τόσον βιαίως, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ ρίψῃ τὸ βρέφος ἐν τῇ κοταμβήθρᾳ Συγχρόνως δὲ, ἡ τροφὸς, ἥτις ἵστατο κατὰ τὰ τέλος τῆς πρώτης σειράς τῶν θεατῶν, ἀγρίαν κραυγὴν ἀπέβη καὶ διευθυνομένη πρὸς τὸ τῆς βιβλιοθήκης δωμάτιον τὸ κατοικούμενον ὑπὸ τοῦ προσβύτου Ἰζβερτσώφ, ἐξώρμησεν ἐν φρίκῃ. Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐνοήτῃ τὸν πανικὸν τῶν δύο τούτων προσώπων, διότι, ἐκτὸς τούτων, οὐδεὶς εἶχεν ἰδεῖ ἐκτακτὸν τι πρᾶγμα. Τινὲς εἶχον παρατηρήσει τὴν θύραν τῆς βιβλιοθήκης κινουμένην βραδέως καὶ ἀνοιγομένην· ἀλλὰ τοῦτο ἠδύνατο νὰ προήρχετο ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὅστις ἦτο ἤδη καθ' ὅλα θρηνώδης ἐν τῷ ἀρχαίῳ μεγάρῳ. Μετὰ τὴν τελετὴν, ὁ ἱερεὺς, ἐνισχυόμενος ὑπὸ τῆς ὑστερικῆς ὀλοοζούσης θεραπείας, πανδημῶς ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶχεν ἰδεῖ ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἀποθανόντος κυρίου ἐπὶ τοῦ καταφλίου τῆς βιβλιοθήκης του, ταχέως τότε ρέουσιν πρὸς τὴν κολυμβήθραν καὶ ἐν τῷ ἄμα ἐκλείψασαν. Ἀμφότεροι οἱ μάρτυρες περιέγραψαν τὸ φάντασμα ὡς ἔχον ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν του ἑκφρασιν ἀπειλῆς. Ὁ ἱερεὺς ποιήσας τὸ σημεῖον

τοῦ σταυροῦ καὶ εὐχὰς τινὰς ψιθυρίσας, ἐπέμεινεν ὅτι ἅπανα ἡ οἰκογένεια, ἔπρεπε, νὰ γράψῃ τὰς ἀνταλείτουργα πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς «τεταραγμένης ψυχῆς.»

Ἡ το παράδοξον βρέφος τὸ νήπιον ἐκεῖνο τοῦ Νικολάου καὶ τῆς Μαγχέης, καὶ ὡς ὑπὸ μυστηριώδους ἀτμοσφαιρας περιβλλόμενον. Ἡ το μικρὸν λεπτοφυὲς καὶ πάντοτε καχεκτικὸν ἢ εὐθραυστος ζῶν τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἐκρέματο ἀπὸ λεπτοῦ νήματος, ὡς πύξανεν. Ὅτε τὰ χαρακτηριστικὰ του εὐρίσκοντο ἐν ἀναπαύσει, ἡ ὁμοίότης του πρὸς τὸν μέγαν θεὸν τοῦ ἦτο τόσον καταπληκτικὴ, ὥστε τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας συγνάκις ἀπεμακρύνοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ φόβου. Ἡ το τὸ ὄχρον, ἐρρυτιδαμένον, πρόσωπον ἀνδρὸς ἐξήκοντα ἐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων παιδίου ἐννεα ἐτῶν. Οὐδέποτε ἐθεάθη μήτε γελῶν μήτε παιζὼν, ἀλλὰ, ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς ἔδρας του ἐπικαθήμενος, ἐν σοβαρότητι διεκείτο, πύσσων τοὺς βραχίονάς του κατὰ πρόπιν ἰδιάζοντα τῷ μακαρίτῳ Ἰζβερτσώφ. Ἡ το ἐλε νὰ διαμένῃ οὕτως ἐπὶ ὥρας ἀκίνητον καὶ ῥαθυμόν. Ἡ το τροφὸς του πολλὰκις ὠρατο ἐν παραύτῳ ποιῶντα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, τὴν νύκτα, πλησιαζούσα πρὸς αὐτό· καὶ οὐδεὶς τῶν ἀκολούθων του ἤθελε νὰ συγκατατεθῆ νὰ κοιμηθῆ μόνος μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ τετθευτηρίῳ. Ἡ το πρὸς αὐτὸ συμπεριφορὰ τοῦ πατρὸς του ἦτο ἔτι παραδοξότερα. Ἐφαίνετο ὅτι ἠγάπα αὐτὸ περιπαθῶς, καὶ ὅτι ὅμως ἐμίσει αὐτὸ πικρῶς κατὰ τινὰς στιγμάς. Οὐδέποτε ἐνηγκαλίσθη μὴδ' ἐθώπευσε τὸ παιδίον· ἀλλ' ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἤθελε νὰ ἐπιτηρῆ αὐτὸ, μὲ πελιδνὰς πνευρίας καὶ μὲ βλέμματα προσηλωμένα, ὅταν ἐκάθητο ἠτύχως ἐν τινὶ γωνίᾳ ὑπὸ τὴν φασματώδη μορφήν του κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν.

ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΟΔΟΙΠΟΓΟΣ.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου, ὑψηλὸς τις Οὐγγρος πεινηγνῆς, μέγανως προφημιζόμενος ἐπὶ ἐκκεντρικότητι, πλούτῳ καὶ παραδοξοτάταις μεσερρικαῖς δυνάμεσιν, ἐφθασεν εἰς Π... ἀπὸ Καμασάτσας, ὅπου ὡς διεθρυλλεῖτο

εἶχε κατοικήσει ἐπὶ τινὰ καιρὸν περικυκλούμενος ὑπὸ Σιαμάνων. Ἀποκατέστη ἐν τῇ μικρᾷ πόλει μετὰ τινος ἐκ τῶν τοῦ δόγματος τούτου, καὶ ἐλέγετο ὅτι ἔκαμνε πειράματα μεσημερισμοῦ (1) ἐπὶ τοῦ Βορειοσιβηριανοῦ τούτου «μάγου», ὡς ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν κατοίκων. Ἐδίδε γέυματα καὶ διασκεδάσεις, καὶ καθ' ὅλας τὰς τοιαύτας ὑποδοχάς, ἀναλλοιώτως ἐπεδείκνυε τὸν Σιαμάνον του, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπερηφανεύετο. Ἡμέραν τινὰ, οἱ πρόκριτοι τῆς Π... ἐποίησαν ἀπροσδόκητον εἰσβολὴν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ Νικολάου Ἰζβερτώφ, καὶ ἐξητήσαντο παρ' αὐτοῦ νὰ τοῖς δανείσῃ τὸ ἀντρον του δι' ἐσπερινὸν συμπόσιον. Ὁ Νικόλαος συγκατένευσε μετὰ μεγάλης ἀποστροφῆς, καὶ μετὰ μεγίστου δισταγμοῦ παρεκινήθη ἐπὶ τέλους νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν διασκέδασιν, ὅπου ἦτο καὶ ὁ ἐμὸς γνώριμος.

Τὸ πρῶτον σπήλαιον καὶ τὸ παρὰ τὸν ἀχανῆ λάκκον ἄνδρον ἔλαμψαν τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐκ τῶν φώτων. Ἐκατοντάδες περιῦπταμένων φανῶν καὶ λαμπτήρων, προσηρητημένων ἐκ τῶν ρωγμῶν τῶν βράχων, ἐφωτίζον τὴν θέσιν, καὶ ἀπεδίωκον τὰ σκότη ἐκ τῶν βρυωδῶν μυθῶν καὶ γωνιῶν, ὅπου ὑπῆρξαν ἀνενόητα ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Οἱ σταλακτίται τῶν τοίχων λαμπρῶς ἐσπινθηροβόλουν, καὶ αἱ κοιμώμεναι ἡχοὶ αἰφνηδῶς ἐξηγέρθησαν ὑπὸ ἀναμίξεως φαιδρῶν γέλωτος καὶ συνομιλίας. Ὁ Σιαμάνος, ὅστις οὐδέποτε εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τῆς θεᾶς τοῦ φίλου καὶ πάτρωνός του, ἐκάθησεν ἐν τινὶ γωνίᾳ, ἡμιεκστατικός ὡς συνήθως. Κατακείμενος ἐπὶ ἐξέχοντος βράχου, περὶ τὰ μέσα τῆς μεταξὺ τῆς εἰσόδου καὶ τοῦ ὕδατος ὁδοῦ, μὲ τὸ κίτρινον ἐρρυτιδωμένον πρόσωπόν του, τὴν σιμὴν ρίνα του καὶ τὴν ἀραιὰν γενειάδα του, ἐφαίνετο μᾶλλον ὡς δυσειδές τι λίθινον εἶδωλον ἢ ὡς ἀνθρώπινον ὄν. Πολλοὶ ἐκ τῶν τῆς συνοδίας συνωστίζοντο περὶ αὐτὸν καὶ ἐλάμβανον ὀρθὰς ἀποκρίσεις ἀπὸ τοῦ μαντιοῦ εἰς τὰς ἐρωτήσεις των, τοῦ Οὐγγύρου περιχαρῶς καθυποβάλλοντος τὸ μαγνητιζό-

μενον αὐποκείμενόν» του εἰς πολλὰς ἐξετάσεις.

(ἔπεται)

ΤΟ ΥΑΙΚΩΣ ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΤΗΣ ΔΙΩΝΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ.

Ἡ αἰωνιότης τῶν ποιῶν κατεπολεμήθη μέχρι τοῦ νῦν μόνον διὰ τοῦ συλλογισμοῦ. Θέλομεν ἀποδείξει αὐτὴν πρὸς αὐτὰ τὰ ὑποτάς ὄψεις ἡμῶν πράγματα ἀντικείμενα ἐξελέγοντες τὸ ἀδύνατον αὐτῆς.

Κατὰ τὸ δόγμα τοῦτο ἡ τύχη τῆς ψυχῆς ἐστὶ ἀμετακλήτως μετὰ θάνατον ὠρισμένη. Εἶναι λοιπὸν ὀριστικόν τι πρόσκομμα ἀντιτιθέμενον κατὰ τῆς προόδου. Ἄλλ' ἡ ψυχὴ προάγεται ἢ οὐ; Ἐνταῦθα ἔγκειται ἅπασα ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος. Ἐὰν εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ψυχὴ ἀενάως πρὸς τὴν πρόοδον χωρεῖ, ἡ αἰωνιότης τῶν ποιῶν ἐστὶν ἀδύνατος.

Εἶναι δυνατόν ν' ἀμφιβάλλῃ τις περὶ τῆς προόδου ταύτης βλέπων τὴν ἀπειρον ποικιλίαν τῶν ἠθικῶν καὶ διανοητικῶν προσόντων ἅτινα ἀπὸ τοῦ ἀγρίου μέχρι τοῦ πεπολιμένου ἀνθρώπου ὑφίστανται ἐπὶ τῆς γῆς, μελετῶν τὰς διαφορὰς ὅσας ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα εἰς καὶ ὁ αὐτὸς λαὸς παρουσιάζει; Ἄν τις ὑποθέσῃ ὅτι δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ ψυχαὶ τελειότεραι προϊόντες τοῦ χρόνου ἀναφανόμεναι, δέον τότε νὰ παραδεχθῇ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλασε ψυχὰς εἰς πάντας τῆς προαγωγῆς τοῦς βαθμοὺς κατὰ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς τόπους· ὅτι εὐνοεῖ τὰς μὲν καταδικάζων τὰς λοιπὰς εἰς διηνεκῆ ταπεινότητα, τοῦθ' ὅπερ οὐδαμῶς συμβιβάζεται πρὸς τὴν δικαιοσύνην, ἥτις δέον νὰ ἦ ἀμερόληπτος πρὸς πάντα τὰ δημιουργήματα.

Ἀναμφισβήτητόν ἐστιν ὅτι ἡ νοητικὴ καὶ ἠθικὴ καθυστεροῦσα ψυχὴ, ὡς ἡ τῶν βαρβάρων λαῶν, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα τῆς εὐδαιμονίας καὶ τὴν αὐτὴν δεξιότητα πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν λαμπροτήτων

τοῦ ἀπείρου, οἷον ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἢς πᾶσαι αἱ δυνάμεις εἰσὶν ἀνεπτυγμέναι. Ἄν λοιπὸν αἱ ψυχαὶ αὗται δὲν προοδεύσιν, δὲν δύναται καὶ ἐν ταῖς εὐνοικωτέροις ὥραις ν' ἀπολαύσιν ἐσαεὶ ἢ εὐδαιμονίας τινὸς οὕτως εἰπεῖν ἀρνητικῆς.

Ἀναγκαίως λοιπὸν, ὅπως συμφωνήσῃ τις πρὸς τὴν αὐστηρὰν δικαιοσύνην φθάνει εἰς τὴν συνέπειαν ταύτην, καθ' ἣν αἱ λίαν προηγμένοι ψυχαί, καὶ ἐκεῖναι αἰτινες πολὺ ὑπελείποντο αὐτῶν κατὰ τε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας καὶ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν εἰσὶν αἱ αὐταὶ ψυχαὶ προοδεύσασαι. Ἄλλ' ἐνταῦθα θέτομεν τὸ μέγα ζήτημα τῆς πλθύος τῶν ὑπάρξεων ὡς τὸ μόνον λογικὸν μέσον τὸ δυνάμενον νὰ παράσχῃ τὴν λύσιν τῆς δυσχερείας ταύτης. Ἐν τούτοις παραλείποντες τοῦτο θέλομεν ἐξετάσει τὴν ψυχὴν ἐν μιᾷ μόνῃ ὑπάρξει.

Λάβωμεν ὑπ' ὄψιν νέον εἰκοσαετῆ, ὦν τοσοῦτους βλέπομεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀμαθῆ πλήρη κακῶν ἐνστίκτων ἀπαρνούμενον τὸν θεὸν καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. Καὶ ὅμως ὁ ἀνθρώπος οὗτος εὐρίσκεται ἐν κοινωνίᾳ εὐνοικῇ· ἐργάζεται, ἐκπαιδεύεται, διορθοῦται κατ' ὀλίγον καὶ ἀποβαίνει ἐπὶ τέλους εὐσεβής. Δὲν εἶναι τοῦτο παράδειγμα ψηλαφτὸν τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς προόδου τῆς ψυχῆς καὶ παρόμοια τούτου δὲν ἀπαντῶμεν καθ' ἐκάστην παραδείγματα; Ἀποθνήσκει ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἐνάρετος ἐν γηραιᾷ ἡλικίᾳ, ἢ δὲ σωτηρία του εἶναι φυσικῶς ἐξησφαλισμένη. Ἄλλ' ὅποια, ἤθελεν εἶσθαι ἡ τύχη αὐτοῦ, ἂν ἀπροσδόκητον τί περιστατικὸν ἐπροξένοι τὸν θάνατον αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἢ πενήκοντα ἔτη πρότερον; Ἐν τῇ νεαρᾷ ἐκείνῃ ἡλικίᾳ καὶ τῇ ἐπιφύγῃ βίῳ ὃν διῆγεν εὐρίσκετο ἐν ἅπασιν τοῖς ἀπαιτούμενοις ὅροις ὅπως καταδικασθῇ, μετὰ δὲ τὴν καταδίκην οὐδεμίαν πρόοδον ἦν αὐτῷ πλέον ἐφικτή. Ἴδου λοιπὸν ἀνθρώπος ὀφείλων τὴν σωτηρίαν του εἰς τὴν πολυχρόνιον ζωὴν του καὶ ὅστις κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς αἰωνιότητος τῶν ποιῶν θὰ ἦν ἐσαεὶ ἀπωλολὸς ἂν ὁ βίος αὐτοῦ ἦν συντομώτερος, τοῦθ' ὅπερ ἠδύνατο νὰ προέλθῃ συνέπειά σφοδροῦ τινος καὶ ὀλεθρίου δυ-

στυχήματος. Ἀφοῦ ἐν δεδομένῳ τινὶ χρόνῳ ἠδυνήθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ νὰ προαχθῇ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς βελτιώσεως, διατὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προοδεύσῃ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ μετὰ θάνατον, ὃν αἷτιον ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεώς του τὸν ἐκώλυσε νὰ πράξῃ τοῦτο διαρκούσης τῆς ἐπιγείου ὑπάρξεώς του. Διατὶ ὁ Θεὸς θὰ τῷ ἠρνεῖτο τὰ μέσα; ἢ μετάνοια εἰ καὶ βραδεία ἐπῆλθεν, ὅμως οὐχ' ἤττον ἐγκαίρως. Ἄλλ' ἐὰν εὐθύς μετὰ θάνατον ἀμετάκλητος καταδίκη ἐπληττεν αὐτὸν, ἢ μετάνοιά του θὰ ἦν ἄκαρπος ἐν τῇ αἰωνιότητι ἢ δὲ πρὸς τὴν πρόοδον ἰκανότης αὐτοῦ διὰ παντὸς κατεστραμμένη.

Τὸ δόγμα τῆς ἀπολύτου αἰωνιότητος τῶν ποιῶν εἶναι ὅθεν ἀσύμφωνον πρὸς τὴν πρόοδον, διότι θὰ ἀντέταττε κατ' αὐτῆς ἀκατάμαχτον πρόσκομμα. Αἱ δύο αὐταὶ ἀρχαὶ ἐκμηδενίζουσιν ἀλλήλας· ἂν ἡ πρώτη ὑφίσταται, ἡ ἕτέρα οὐδένα λόγον ὑπάρξεως δύναται νὰ ἔχῃ. Ἀλλὰ τίς τῶν δύο ὑπάρχει; Ὁ νόμος τῆς προόδου ἐστὶ πρόδηλος ἀναμφισβήτητος δὲν εἶναι πλέον θεωρία, ἀλλὰ πραγματικότης ἐπιμαρτυρούμενη ὑπὸ τῆς πείρας· εἶναι νόμος τῆς φύσεως, νόμος θεῖος, ἀπαραγράφτος· ὑφισταμένου λοιπὸν τοῦ νόμου τούτου καὶ μὴ δυναμένου νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὸν ἕτερον, ἔπεται ὅτι ὁ ἕτερος οὗτος δὲν ὑπάρχει.

Ἄν τὸ δόγμα τῆς αἰωνιότητος τῶν ποιῶν ἦτο ἀληθές, ὁ Ἅγιος Αὔγουστινὸς ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ πλείστοι ἄλλοι οὐδέποτε θὰ ἠξιοῦντο τῆς ἐν οὐρανοῖς δόξης ἐὰν ἀπέθνησκον πρὸ τῆς προόδου ἥτις ἐπέφερε τὴν μετάνοιαν αὐτῶν.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀλήθειαν, ἀπαντῶσιν οἱ συνήγοροι τοῦ δόγματος τούτου ὅτι ἡ μετάνοια τῶν ἱερῶν τούτων προσώπων ἐστὶν οὐχὶ τοῦ νόμου τῆς προόδου ἀποτελεσμα, ἀλλὰ τῆς θεῆς χάριτος ἥτις ἐπαφόρτισεν αὐτοὺς ἐπενεγκούσα τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ἀπὸ τῆς πλάνης ἀπολύτρωσιν αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα παίζουσι μὲ τὰς λέξεις. Ἐὰν ὑπῆρξαν ἐνοχοὶ καὶ βραδύτερον ἐπραξάν τὸ ἀγαθὸν ἔπεται ὅτι ἀπέθνησκον κρείττονες, ἐχώρησαν ὅθεν πρὸς τὴν πρόοδον. Ὁ

(1) Μαγνητισμοῦ.

Θεός λοιπόν ιδιαιζόντως αὐτοῖς χαριζόμενος ἤθελεν ἐπιδαφιλεύσει αὐτοῖς τὴν χάριν τῆς διορθώσεώς των; Καὶ διατί εἰς αὐτοὺς μάλ-
λον παρά εἰς ἄλλους; Τοιαύτη ὑπόθεσις ὀδη-
γεῖ πάντοτε πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν προ-
νομίων ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτου πρὸς τὴν δι-
καισύνην τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἴσιν αὐτοῦ πρὸς
ἅπαντα τὰ πλάσματα ἀγάπην.

Κατὰ τὴν πνευματικὴν διδασκαλίαν συ-
νάδουσιν καὶ πρὸς αὐτοὺς τούτους τοὺς
Εὐαγγελικοὺς λόγους, πρὸς τὴν λογικὴν καὶ
τὴν αὐστηροτέραν δικαιοσύνην ὁ ἄνθρωπος
εἶναι ὁ υἱὸς τῶν ἔργων του διαρκούσης τῆς
ἐπιγείου ζωῆς καὶ τῆς μετὰ θάνατον οὐδὲν
ὀφείλει εἰς τὴν εὐνοίαν. Ὁ Θεὸς ἀμείβει τοὺς
πρὸς τὴν βελτίωσιν ἀγῶνάς του, καὶ κολάζει
τὴν ὀλιγωρίαν του τοσοῦτον χρονιώτερον ὅσον
διατελεῖ ὀκνηρὸς καὶ ἀβέλτερος.

(Le ciel et l'enfer selon le spiritisme.)

ΦΩΤΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ἡ πρώτη ἀνάγκη, ὡς καὶ τὸ πρῶ-
τον ἀγαθὸν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἡ ἀ-
λήθεια· ναί, ἡ ἀλήθεια ἐν τῇ θρησκείᾳ,
ἣτις διδούσα ἡμῖν ἰδέας ὑψίστας καὶ
καθαράς περὶ Θεοῦ, μᾶς μανθάνει ἵνα
ἀποδίδωμεν αὐτῷ λατρείας ἀξίας. Αὐ-
τοῦ. Ἀλήθεια ἐν τῇ ἠθικῇ, ἣτις χαράτ-
τει εἰς ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα τὰ χρέη
τῶν ἀνευ αὐστηρότητος, καὶ ἀνευ μαλ-
θακίας. Ἀλήθεια ἐν τῇ πολιτικῇ, ἣτις
ἀποκαθιστῶσα τὴν ἐξουσίαν δικαιοτέ-
ραν, καὶ τοὺς ὑπηκόους ἀπειθεστέ-
ρους, σώζει τὰς κυβερνήσεις ἐκ τῶν παθῶν
τοῦ λαοῦ καὶ τῆς τυραννίας τῶν κυβερ-
νήσεων. Ἀλήθεια ἐν τοῖς δικαστηρίοις,
ἣτις ποιεῖ τὴν κακίαν νὰ ὠχρηᾷ, ὑπο-
στηρίζει τὴν ἀθωότητα, καὶ ἐπιφέρει

τὸν θρίαμβον τῆς δικαιοσύνης. Ἀλή-
θεια, ἐν τῇ ἀνατροφῇ, ἣτις θέτουσα ἐν
ἁρμονίᾳ τὰς διδασκαλίας καὶ τὴν δια-
γωγὴν συντηρεῖ εἰς τρόπον ὥστε οἱ
παιδαγωγοὶ νὰ ὦσιν οὐχ ἥτιον οἱ ὑπο-
γραμμοὶ ἢ οἱ διδάσκαλοι τῆς παιδικῆς
ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος. Ἀλήθεια ἐν
ταῖς σπουδαῖς καὶ ταῖς τέχναις, ἣτις τὰς
διαφυλάττει ἐκ τοῦ μιάσματος τῆς κα-
κῆς αἰσθήσεως, τῶν ψευδῶν στολισμῶν,
ἐν ταῖς βιωτικαῖς σχέσεσιν ὡς καὶ ἐκ
τῶν ἀπατηλῶν σκέψεων κοινωνικῆς σχέ-
σει. Ἀλήθεια, ἣτις ἐξορίζουσα τὸν δόλον
καὶ τὴν ἀπάτην, ἀποκαθιστοῖ τὴν κοι-
νὴν ἀσφάλειαν. Ἀλήθεια ἐν πᾶσι, ἀλή-
θεια πρὸ παντὸς ἑτέρου. Ἴδου, κατὰ βά-
θος, ὅτι ζητεῖ τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁ
λόκληρον, διὰ τῶν ἐπιστημῶν τῆς καρ-
δίας. Ὅλοι οἱ λαοὶ ἠγνόησαν ὅτι ἡ ἀλή-
θεια εἶναι ὠφέλιμος καὶ τὸ ψεῦδος βλα-
βερόν.

Καί, τῶνόντι, ὅταν οἱ ἀληθεῖς διδα-
σκαλῖαι παγκοσμίως διδῶσιν, διελ-
θῶσι μέχρι τῶν καρδιῶν καὶ ἐμψυχώ-
σωσι πάσας τὰς κλάσεις τῆς κοινωνίας,
τότε καὶ ἐὰν δὲν περιορισωσιν, ὅλας
τὰς ἀταξίας, τοῦλάχιστον θὰ δυνηθῶσι
μέγα ἀριθμὸν αὐτῶν νὰ ἐμπόδισωσι.
Θὰ ὦσι γόνιμοι εἰς αἰσθήματα γενναῖα,
εἰς πράξεις ἐναρείους καὶ θὰ αἰσθανθῶ-
τις ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι διὰ τὸ κοινο-
κὸν σῶμα, ἀρχὴ ζωτικῆ, ἐὰν δὲ ἀπ' ἐ-
ναντίας, ἡ ἐπὶ τῶν γενικῶν πραγμάτων
πλάνη, συμβῆ νὰ διασπάσῃ τῶν πνευ-
μάτων πρὸ πάντων ἐκείνων ὅσα προσ-
εκλήθησαν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὀδη-
γοὶ καὶ ὑποδείγματα, θὰ τὰ ἀποπλανή-
σῃ, θὰ τὰ ρίψῃ εἰς ἀπαιτητὰς ὀδύνας,
καὶ διαφθεירוσῃ τὰς σκέψεις, τὰ αἰ-
σθήματα καὶ τὰς πράξεις, θὰ καταστῇ
διαλυτικὴ καὶ θανάσιμος τις δύναμις.

Ἀπο ἐνός αἰῶνος πρὸ πάντων, ὅποια

σύγκρουσις ἀτιθέτων γνώμων, μεταξύ
ἡμῶν, ὅποια συστήματα ἀνατραπέντα
ὑπὸ ἐτέρων συστημάτων ὅποσοι παρά-
δοχοὶ ἐπαναστάται. Καὶ ἡ θρησκευτικὴ
ἱστορία καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ φιλολογι-
κὴ τῆς Γαλλίας τί ἄλλο εἶναι, εἰ μὴ
ἱστορία πάλης ὄλων τῶν πλανῶν ἐναν-
τίον ὄλων τῶν ἀληθειῶν; Πάλῃ ὑπο-
στηρικθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ καλι-
μου καὶ ἀργότερα ὑπὸ τῆς σπάθης, καὶ
τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε διὰ
τινα καιρὸν ἡ φοινομενικὴ καταστροφὴ
τῆς τε θρησκείας καὶ τῆς Μοναρχίας.
(Ὅ, τι δὲ πρέπει τις καλῶς νὰ σημειώσῃ
εἶναι ὅτι ὅλοι οἱ πολιεῖται ὅ, τι αἰρε-
τικὸς καὶ ὁ ὀρθόδοξος, ὁ σοφιστὴς καὶ
ὁ φιλόσοφος, ὁ ἀσέβης καὶ ὁ χριστιαν-
νός, ὁ δημαγωγός καὶ ὁ ὑπερασπιστὴς
τοῦ θρόνου, πάντες διεβεβαίουν ὅτι ἐβά-
διζον ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἀληθείας.
Καὶ ὅσοι ὠπλίσθησαν κατ' αὐτῆς, ἤθε-
λον θεωρῆσαι ἑαυτοὺς ἠττημένους ἐὰν
ἀνεγνώριζον ὅτι ἦσαν ἐστρατολογημέ-
νοι ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ψεύδους.

Τῆ 25 Μαΐου 1878.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ
ὑπὸ ΔΑΝΙΗΛ ἱεροδιακόνου.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΕἰΣ ΚΟΚΚΟΣ ΣΙΤΟΥ.

Πόθος— Ἔργασία— Ἠρόδος.

«Εἰκὲν μικρὸν ἐπὶ μικρῷ καταθεῖτο,
καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις,
καὶ τὰ κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.»
(ΗΣΙΟΔΟΣ.)

«Τῶν κόπων μας τὴν ἀμοιβὴν
καθε μιᾶς ἡμέρας
πληρῶνει τὸ ἔσπερας.»

Ἐὰν ἕνα παραδάκι
βάλῃς ἐς ἕνα σακκουλάκι
καὶ αὐτὸ ἀκολουθήσῃς
καθ' ἡμέραν νὰ ποιήσῃς
τὸ σακκουλάκι θὰ γεμίσῃ
καὶ ἐσὲ θὰ εὐτυχῆσῃς...
Ἔστω πρὸς παραδειγματὰ μας
τὸ ἐξῆς ἱστορηματὰ μας!

Πρὶν ἀκόμη ἡ παιδεία
εἰς Ἀμερικὴν εἰσδύσῃ
τὸν λαὸν τῆς πρὶν φωτίσῃ,
πρὶν οἱ κάτοικοι σωθῶσι
νὰ ὀργῶσιν τὰς γαίας
καὶ αὐτὰς καλλιεργῶσι

Ὅτ' εἰς λήθηρον μεγάλον
ἦσαν πάντες βυθισμένοι
ἔφθασ' ἔξαφνα ἐν πλοῖον.
Καὶ περιέργως πηγαίνει
ὁ καθεὶς εἰς τὸν λιμένα,
νὰ ἰδῇ νὰ θεωρήσῃ
τί ναι πλοῖον νὰ τὸ μάθῃ
καὶ ἐκ πλησίον νὰ γνωρίσῃ
Δύω φίλοι κατὰ τύχην,
ἔτυχον ἐπὶ τοῦ πλοίου
καὶ ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο
εὔρε κόκκον σιταρίου.

— Τί μὲ ὠφελεῖ εἰς κόκκος;
Εἶναι ρίζα μὲ καὶ μόνη
ὁ πρεσβύτερος τότε εἶπεν
— ὁ δὲ ἕτερος ἀπλόνοι
καὶ τὸν κόκκον ὑποθάλας
εἰς τὸν οἶκόν του τὸν φέρει,
μ' ἐπιμέλειαν τὸν σπείρει,
καὶ φυτρῶντα τὸν χαίρει.
Ὅταν οὐ κοιμῶσαι φίλε,
ἡ γῆ — μήτηρ, ὡς ἡ Ἥθῃ—
ἀεννάως σὲ φροντίζει
καὶ τοὺς κόπους σου ἀμείβει,
καὶ μὲ νέκταρ ἀμβροσίας
σὲ τὸν ὀπαδόν τῆς στέφει.

καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου,
σοὶ εὐγνωμονοῦσα, στέφει.
Ὁ δὲ κόκκος τοῦ ρηθέντος
Ἄμερικανοῦ, αἰσίως
εὐρῶν γαίαν εὐφοροῦσαν,
ἀνεβλάστησε πλουσίως.
Τὸ μὲν πρῶτον ἔτος εἶχε
χειρὸς δρᾶκα πλημμυρῆσει
Τὸ δὲ δεῦτερον καὶ τρίτον
κ' εἰς τοὺς φίλους του δανείσει·
ὁ δὲ σίτος εὐλογίαν
ἔχων ἄνωθεν μεγάλην
διεδόθη μετ' ὀλίγον
ἀπὸ μιᾶν ἄκραν εἰς ἄλλην.
Τῆς δ' Ἄμερικῆς αἱ πόλεις
μετὰ δέκα ἔτη μόλις
ἤξευρον τοῦ σίτου πλεόν,
εὐλογίαν καὶ τὴν χρῆσιν
καὶ ἐμπόριον μεγάλην
ἐξ αὐτοῦ εἶχον συστήσει(ν) ..
«Μάθε τέχνην ἵνα ζήσης
Καὶ πραγμάτευαν νὰ πλουτήσης»
Μ' ἕνα κόκκον σιταρίου
ἔγεινα Οὐασιγκτῶν
κι' ἔχω πλοῦτα, κι' ἔχω οἶκος
καὶ ἀμάξια ἑκατὸν,
καὶ ἀγάλλομαι τὸν κόσμον
μ' εὐφροσύνην καὶ χαρὰν !!!
«Ὁ παρὰς κάμνει παράδες,
κι' οἱ παράδες τὸν παρᾶν.»
Ἰούνιος 1878.

ΣΟΦΙΑ Ζ. ΛΑΜΠΙΣΗ ΙΑΤΡΟΥ.

— — —

Εἰς τὸν ἄωρον θάνατον τῆς ὀρ-
φανῆς φίλης μου

Ἀθηῶς Μαυρίδου.

Ρεύσατε, δάκρυα θερμὰ
ἀγνῆς παραμυθίας!
τὸν τάφον συνοδεύσατε,
ἐλικρινοὺς φιλίας!

Ρεύσατε καὶ ποτίσατε,
τοὺς μοραμένους κλώνους,
τῆς δυστυχοῦς καρδίας μου,
δροσίσατε τοὺς πόνοους!

Στέναξον, ὦ καρδιά μου,
ὁ στεναγμὸς τροφῆ σου,
φεῦ! δάκρυα καὶ στεναγμοί,
εἶναι ἡ ὑπαρξίς σου.

ᾠ! εὐτυχῆς ὅστις ποτὲ,
στὸ στάδιον τοῦ βίου,
φίλον δὲν εἶδε νὰ τεθῆ
ἐντὸς νεκροφορείου! . . .

Ἐπέπρωτο ἀγαπητῆ,
καὶ ὄρφανή μου φίλη!
Νὰ σ' ἀσπασθοῦν ὦ φεῦ! νεκράν!
τὰ ἀτυχῆ μου χεῖλη!

Ἦσο παρθένος εὐγενῆς,
δεκαοκτῶ Μαίω,ν,
ὑπῆρξε ῥόδων σύμπλεγμα
ὁ βίος σου καὶ ἴων!

Εἶχες ἀνθῶνα τὴν ψυχὴν,
καρδίαν ἀγνωστάτην,
χαρίεσσα ὡς ἄγγελος,
τὴν ὄψιν γλυκυτάτην.

ᾠ φίλη μου πολῦτιμος,
μὲ συγγενεῖς πλουσίους!!
ἀπέθανες ἀθρήνητος!
ἐντὸς νοσοκομείου!!!

Λησμονημένη, ἄκλαυστος!
ἀλλοίμονον, εἰς μάτην!
τοὺς συγγενεῖς ἀνέμενες
νὰ ἰδῆς! ὦ ναί! εἰς μάτην!

Λησμονημένη, ὄρφανῆ,
ἐγκαταλελειμμένη!
Ναί, λησμονοῦνται οἱ νεκροί,
εἰς τάφους ἐρριμμένοι!

Σὲ ὅμως ἐλησμόνησαν,
οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι,

πρὶν ἢ ἀγνή σου ἢ ψυχῆ,
ἀπὸ τὸ σῶμα φύγη!

Ἄλλ' ἔστι δίκης ὄφθαλμός,
ὅστις τὰ πάντα βλέπει,
καὶ μὲ πολλὴν τὴν φρόνησιν
εἰς ἕκαστον διαθέτει.

Ἄχ! αἱ ψυχαὶ των δὲν πονοῦν,
εἶναι σκληροὶ ὡς λίθοι,
εἰς χεῖρας Ἰησοῦτικᾶς,
σ' εἶχον ἐγκαταλείψει!

Κατὰρα ὅστις τ' ὄρφανόν,
εἰς λήθην παραδώσει!
ἀπολογία φεῦ! φρικτὴν!
εἰς τὸν Θεὸν θὰ δώσῃ!

Εἰς λήθην σὲ παρέδωκαν,
οἱ συγγενεῖς σου ὄλοι!
καὶ τὸ φλογίζον στόμα σου,
μετὰ κλαυθμῶν ἐφώνει!

«Μῆτερ! ποῦ εἶσαι, μῆτέρ μου!
» σὺ δὲ, ὦ ἀδελφῆ μου!
» ἄχ! τί κακὸν σὲ ἔπραξεν
» ἡ ὄρφανῆ ψυχῆ μου!

» ᾠ, φεῦ! εἰς τί σᾶς ἔπταισα,
» κι' οὕτω μὲ τιμωρεῖτε!
» κόρην οἰκτρῶς ἐκπένευσαν,
» Διατί τὴν λησμονεῖτε;

» Δροσίσατε τὰ χεῖλη μου,
» μὲ ὕδατος σταγόνα,
» ν' ἀντιπαλαίσω στὴν θερμὴν,
» καὶ πυρετώδη φλόγα!

» Ἐγγίσσατε τὴν χεῖρά μου,
» τὸ κατὸν μέτωπόν μου,
» θὰ δυνθῶ μοι φαίνεται
» νὰ εἰπῶ στὸν θάνατόν μου!

» Ἀπελθε, θάνατε σκληρῆ,
» αἰκαρὸς δὲν εἶν' εἰσέτι!

» ἡ μέριμνα τῶν συγγενῶν,
» ζωὴ σ' ἐμὲ προσθέτει!

Ἄχ! δὲν ἤθελες στὰ ξένα
ἂν σοῦ ἔζων οἱ γονεῖς,
μὲ στήθη ἀπηλιτισμένα,
. . . . ἀδίκως νὰ χαθῆς!

Ἄνθη ἡγάπας, φίλη μου,
οὐδεὶς ὅμως εὐρέθη,
τὸ μέτωπόν σου τὸ σεμνόν,
μὲ ἄνθη νὰ τὸ στέψῃ!

Ναί, οἶμοι! φεῦ! ἀλλοίμονον!
οὐδεὶς αὐτῶν ἐφάνη!
τὸ παγετῶδες σῶμά σου,
μὲ ἄνθη νὰ ζεστάνῃ!

Δὲν ἠξιώθης ὄρφανῆ,
καὶ ἀγαθῆ μου φίλη,
τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν,
ἀπὸ γονέων χεῖλη!

Ἄλλ' οὐδ' αὐτῶν τῶν συγγενῶν,
ἡ σιθρὰ καρδιά!
σοὶ ἔδωκε τὸν ἀσπασμόν,
ὦ φεῦ, ἀπελπισία!

ᾠ φίλη μου πολῦτιμος
μὲ συγγενεῖς πλουσίους!
ἀπέθανες ἀθρήνητος.
ἐντὸς νοσοκομείου!

Μεσίτευσον ὑπὲρ αὐτῶν,
καὶ μὴ μνησικακίσης!
στὸν πολυεὐσπλαγχνον Κριτὴν!
ἀπότεινον δεήσεις!

ᾠ ναὶ δεήσου δι' αὐτοῦς,
ἀπόδος τάναντία!
εἶναι βουλή Ἀγγελικῆ,
τῶν Θειοτάτων θεῖα!

Χαῖρε, φιλία ἱερά,
τῶν πόνων μας δεσμῶτις.

εἶσαι ἡ νόμφη τ' Οὐρανοῦ,
Ἀγγέλων ἡ Θεότης!

Τῆ 18 Ἀπριλίου 1873.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς Κοινωνίας.

Ἀφιεροῦται τῷ Κυρίῳ Α. Σ.

Προβαίνει ὁ πολιτισμὸς,
ἀγάλλου κοινωνία,
προβαίνει μὲ ταχύτητα
τοῦ πάλαι Ἀχιλλέως
ἀλλὰ συνάμα προχωρεῖ
κ' ἡ γράϊα ἀδικία
τὸ μόνον τοῦ αἰῶνος μας
τῆς ἐποχῆς μας κλέος.

Ἡ ἀρετὴ . . . ἡ ἀρετὴ,
εἰκὼν τῆς φαντασίας,
κατήντησεν ἐν τίποτε,
μία ξηρὰ ἰδέα,
ἣν ἐκδιώκει παρευθὺς
τὸ φάσμα τῆς κακίας.

Προβαίνομεν πρὸς τὰ ἐμπρὸς,
τί πρόδος ὠραία.

Ἡ ἀρετὴ . . . τὸ κράτος τῆς
ἐχάθ' ἐλθσμονήθη
πλέον ὑφ' ὄλων κ' ἔγεινε
τῶν μύθων ἤδη κτῆμα.
Καταφλογίζει ἥρωος
ιδανικοῦ τὰ στήθη.

Προβαίνομεν καὶ . . . πίπτομεν
εἰς πᾶν προόδου βῆμα.

Καὶ ἡ συνείδησις αὐτῆ
ἡ ὑπὸ τῆς Προνοίας
εἰς τοὺς θνητοὺς ὡς γένιος
δοθεῖσα τιμωρία.

Λέξις κατήντησε κενὴ
καὶ ἀνευ σημασίας.

Προβαίνει ὁ πολιτισμὸς,
εὐφραίνου κοινωνία.

Ἄν πάντοτε ἐπιθυμῆς
νὰ ζήσης πανευδαίμων
ἂν θελῆς νὰ μὴ ταραχθῆς
ὁ ρυαὶ τῆς ζωῆς σου
ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων.

Τὴν ἀδικίαν θέμεθλον
νὰ θέσης τῆς ἀρχῆς σου.

Ἐὰν τὴν εὐνοίαν ζήτης
τοῦ πλοῦτου ν' ἀποκτήσης
καὶ νὰ διάγῃς πάντοτε
τιμὰς ἀτίμους φέρων,
τὸ δίκαιον καὶ τ' ἀλίθεσ,
τὸ πᾶν ν' ἀπολακτίσης
καὶ νὰ κρατῆς ὡς ἐμβλημα
τ' ἀτομικὸν συμφέρον.

Νὰ ἦσαι κόλαξ, ἄστατον
νὰ ἔχῃς χαρακτῆρα
κ' ἐνῶ τιμᾶς τὸν πλούσιον
τὸν πένην περιφρόνει,
κ' ἐνῶ νὰ σώσης δύνασαι,
μὲ ἀνομίας χεῖρα
κατάστρεφον τὸ μέλλον του
τὸν δὲ Θεόν, λησμόνει.

Κατέστρεψες ἐν ἄτομον
εἰς ἄνθρωπος ἐχάθῃ
καὶ εἶται σὺ ὁ αἴτιος
ἀλλ' ὅμως τί σημαίνει;
Θύματα θέλουσι πολλὰ
τὰ βλέφαρά σου πάθη,
σύντριψον οἰονδήποτε
σὲ στέλλ' ἡ εἰμαρμένη.

Ἔστω καὶ ἂν ἦναι πτωχὸς
κ' ὡς μόνην του ἐλπίδα
ἔχει ἐκεῖνο ὅπερ σὺ
θέλεις νὰ διαλύσης . . .

Νὰ ἔχῃ τὸ συμφέρον σου
τῶν ἔργων σου κρηπίδα
τέλος, νὰ σ' ἦναι πάντοτε
ἡ ἀδικία φύσις.

Ι. ΙΩΑΝΝΑΙΝΗΣ ΠΟΛΥΒΙΟΣ.